

2016 #6

ფანის 5 ლარი

ISSN 2346-7876

9 772346 787006

2016 / #6

XII

თ მ რ ო ვ ბ ი

გენდერული თანასწორობისთვის

ბაბტრონის და ფანასკერტელის ქუჩების მიმდებარედ | info@cascadeconstruction.ge
f cascade360 | ტელ.: +995 551 702 702; 2 430 360

ნომერი მომზადებულია გაეროს ერთობლივი პროგრამის „გენდერული თანასწორობისათვის“ ფარგლებში, შვედეთის მთავრობის ფინანსური მხარდაჭერით.

ამ პუბლიკაციაში გამოთქმული მოსაზრებები ავტორებისეულია და შესაძლოა არ გამოხატავდეს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სააგენტოების მოსაზრებებს.

UN JOINT PROGRAMME
FOR GENDER EQUALITY

XII

ՅՐՈՂՎԵՐՈՆ ՆՅՄՈՒՐԻ: ԵՆԵՅԱ ԵՐԵՅՅԱԺԸ, ՇՄՏԱ ԼՊՁՈՒԺ
ՅՐՈՂՎԵՐՈՆ ԵՎԸՁԺԸՅՆԱՆԵԼԻ: ՆՄՅՈՒ ՎՈՐԱՅՆԱԵԼԻ
ՎՊՁՎԱՅԻՆՈՒԼԻ ԸՈՒՂՎԵՐՈՒՐ: ՆԱԸՊՁՎ ՔԱՐՅԱԺԸ

ՆՈՁՎԱՅԻ ՔՄՔԱՊՁԵՆԵ:

ԿԵՆ ՋՊՊՄ: ԵՈՐՈՒԹԻ ԵՎԵՆԱՆԻ

ՈՐՁՎ ՎՆԵՄԻՆՅՈՒԼԻ
ՇՄՏՈՒ ՆԱՐՏԱՆՈՒ
ԵՈՐՈՒԹԻ ՔՎՈՆՄԻՆՅՈՒ
ՔՎՎԱ ՄԵՅՅԵՆՈՒ
ԵՈՐՈՒԹԻ ՎՎՎԵԼԻԺԸ
ՆՈՁՎԱ ԵՆՈՆԵՐԱՅՆ
ՔՈՔՆ ԵՆԵՄՈՒԼՈՒ
ՉԸՉՆԵ ՆԵՅՈՒԺ
ԵՊՁԵՆ - ԵՄԻՆ ՎՈՔՎԱՐՈՒՆԻ
ԵՈՐՈՒԹԻ ՊԻՆՅՈՒԼԻ
ՏՎԱՐՎԱՐ ՎՆԱՎԵԼԻԺԸ
ՏՎԱՐՎԱՐ ՎՈՐՎՆԱՅՅԵԼԻԺԸ
ՏՈՆԱ ՔՎՅՈՒՅՈՒԼԻ
ԵՊՁՎ ՆՋՅՈՒՆԱՐԻ
ԵՄՎԱ ԵՎԻՐԵՆՈՒՅՈՒԼԻ

ՆԵՐՈՒԼԻ / ՎՈՐՎԵՐՈՒՐ: ԵՎՁՎ ԼՊՁՈՒԺ
ՔՄԻՆՅՈՒՆ ԸՈՒՂՎԱՆԻ: ԵՈՐՈՒԹԻ ԵՎԵՆԱՆԻ
ԻՎՎԵՆՈՆ ԸՈՒՂՎԱՆԻ: ՆԱՄԱ ԿՈՋՈՒՆ

ՋՊՊՄ: ԵՈՐՈՒԹԻ ԵՎԵՆԱՆԻ
ՏՈՆԱ ՔՎՅՈՒՅՈՒԼԻ
ՈՐՎ ՎՄԻՅՅՅՆ
ՔՎՎԱ ԵՊՁՎԱԺԸ
ՔՅՈՒՆ ՆԱՅՆՅՈՒԼԻ

ՎՈՒՅՅՈՒ: Image Laboratory by Lana Matakheria
ՆՊՋՈՒՆ ԵՈՒԸՄՅՎՈՒ

ԵՎՈՐՁՎՅՈՒԼԻ: ԻՎԵՆՅՈՒՆ N3

ԸՈՒՂՎԵՐՈՒՐ: ՏՎԱՐՎԱՐ ՆԱՅՅՅՈՒՅՈՒԼԻ
ԵՎԿՈՆՅՅՅՈՒՆ ԵՎ ԵՎՎՎՅՈՒՆՈՆ ՆԱՄՆԱՆՅՈՒՐԻ:
ՏՎՆ ՎՈՒԸՄՅՈՒՐԻ
ՏՎՎԵՆ ՏՄՏԵՅՈՒԼԻ
ՉԸՉՆԵ ՇՊԻՐԻԺԸ
ԵՎՈՒՆՅՈՒՅՈՒՅՈՒԼԻ

ՔՄԻՆՅՈՒՆ ԵՎՈՐՁՎՅՈՒՅՈՒՆ ԵՎՈՐՁՎՅՈՒՆ ՔՄԻՆՅՈՒՆ “XII”-ՈՆ ՆԱՎՅՈՒՐՎԱՆ.
ՔՄԻՆՅՈՒՆ ԵՎՈՐՁՎՅՈՒՆՈՒՆ ԵՎՈՒՆՅՈՒՐԻ ԵՎՈՒՆՅՈՒՆ ԵՎՈՐՁՎՅՈՒՆ ԻՎԵՆՅՈՒՆ
ԵՎՈՒՆՅՈՒՆՈՒՆ ԵՎՈՒՆՅՈՒՆ ԵՎՈՒՆՅՈՒՆ ՆԱՎՅՈՒՆ.
ԵՎՈՒՆՅՈՒՆ ՆԱՄՈՒՅՈՒՆ ԵՎՈՒՆՅՈՒՆ ԵՎՈՒՆՅՈՒՆ ԵՎՈՒՆՅՈՒՆ ՆԱՎՅՈՒՆ
ԻՎԵՆՅՈՒՆ ՎՈՒՆՅՈՒՆ.
ՔՄԻՆՅՈՒՆ “XII” ՆԱՎՅՈՒՆ ՎՈՒՆՅՈՒՆՅՈՒՆՅՈՒՆ ՆԱՎՅՈՒՆՅՈՒՆ ԵՎՈՒՆՅՈՒՆ
ՅՈՒՆՅՈՒՆՅՈՒՆ: ՏՈՒՆՅՈՒՆ, Ն. ՅՆՅՈՒՆ Վ. N8

ჩვენათმორის სვეტი

2010 წლიდან საქართველოში შვედეთის მთავრობის ფინანსური მხარდაჭერით გაეროს ერთობლივი პროგრამა „გენდერული თანასწორობისათვის“ ხორციელდება. პროგრამის ფარგლებში გაეროს ქალთა ორგანიზაცია (UN Women), გაეროს მოსახლეობის ფონდი (UNFPA) და გაეროს განვითარების პროგრამა (UNDP) ქვეყანაში ქალთა უფლებების დაცვასა და გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობაზე ზრუნავენ.

წლების განმავლობაში, ამ პროგრამამ არაერთი საინტერესო და მნიშვნელოვანი ინიციატივა განახორციელა. ჟურნალ 12-ის ეს ნომერი, რომელიც ქალებზე, კაცებსა და ახალგაზრდებზე, მათ ცხოვრებასა და პრობლემებზე, თანასწორობაზე, ადრეულ ქორწინებაზე, ქალთა და გოგონათა მიმართ თუ ოჯახში ძალადობაზე, გენდერული ნიშნით სქესის შერჩევაზე, ქალების პოლიტიკაში ჩართულობასა და ეკონომიკურ გაძლიერებაზე, სტერეოტიპებსა და მათთან ბრძოლაში თითოეული ჩვენგანის მნიშვნელოვან როლზე გიამბობთ, სწორედ გაეროს სააგენტოების მუშაობის შედეგებს ასახავს და წლების განმავლობაში დაგროვილ სათქმელს ამბობს.

სტატიებში მოთხრობილი ამბები რეალურია. ადამიანები, რომელთაც ნომრის ფურცლებზე გაიცნობთ, ჩვენ გვერდით ცხოვრობენ. საკითხები, რომლებზეც გვინდა, რომ დაგაფიქროთ, თითოეული ჩვენგანის ყოველდღიურობიდანაა. პრობლემები, რომლებიც ქალებსა და კაცებს თანაბრად გვეხება, ერთად უნდა გადავჭრათ, რათა უფრო დემოკრატიული, სამართლიან და თანასწორ საზოგადოებაში ვიცხოვროთ.

UN JOINT PROGRAMME
FOR GENDER EQUALITY

სანარკვევი

ნონონ
კონკონკონ

8

NEW
WAVE

28

ანანანი
კონკონკონ
სანანი

42

Failure is
Impossible

44

3063 ამოთბენს,
06 ყოველთვის
366 ამოთბებს

48

WE

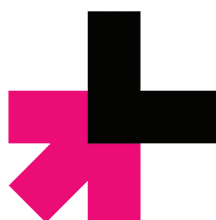
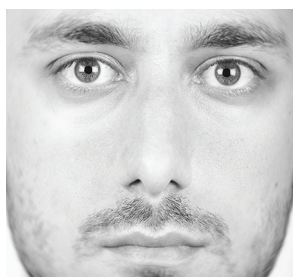
72

კოკა
ჩამოშვითი

118

კალიბრიაფი

136

ნონო კირიანძე

ავტორი: ბიორბი მანისჯიანიძე

- 2000: «Les Trois vies d'Edouard Chevardnadze»
- 2001: «Il était une fois la Tchétchénie», ou «Chechen Lullaby», Prix du meilleur documentaire (Allemagne, Adof Grimme), primé en République tchèque
- 2003: «Staline par Staline»
- 2003: «Les Funérailles d'un Dieu»
- 2004: «Dites à mes amis que je suis mort» Prix du meilleur documentaire FIPA et Prix Louis Marcorelles (France, Cinéma du Réel)
- 2005: «Un Dragon dans les eaux pures du Caucase» ou « Pipeline next door» Prix Voyage / Découverte (Sunny Side of the Doc), European Film Academy Award (Berlin), Grand Prix du Festival (Visions du Réel de Nyon, Prix Europa)
- 2005: «Lettre Py»
- 2007: «Durakovo-village of fools» Grand Prix Scam (France), Prix de la meilleure mise en scène (États-Unis, Sundance)
- 2007: «Au nom de Dieu, du tsar et de la patrie» ou «For Faith, Tsar and Fatherland»
- 2010: «Something about Georgia» Prix Idée TSR (Suisse, Visions du Réel)
- 2010: «Desperately Seeking Europe»
- 2014: «La Faille», Festival de Toronto

ბავშვობა

ბავშვობა ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანი და ბედნიერი პერიოდი იყო. ეს გალხდათ საბჭოთა დრო, თუმცა პოლიტიკის არაფერი გამეგებოდა, ჩემს სამყაროს მხოლოდ ჩემი ოჯახი და ოჯახის ახლობლები წარმოადგენდნენ. ბებიამ და ბაბუამ დიდი როლი ითამაშეს ჩემი, როგორც ადამიანის ჩამოყალიბებაში. ბებიას უყვარდა ხელოვნება, გვახატინებდა რენესანსის პერიოდის ნახატების ასლებს და გვესაუბრებოდა ოპერაზე. მამას, რომელსაც ძალიან უყვარდა პოეზია, ხშირად ავყავი მთაწმინდაზე, სადაც გამოჩენილ ქართველ პოეტებზე მიყვებოდა ამბებს, რაც მაშინ არც ისე დაშვებული იყო. დედამ კი მომცა უპირობო სიყვარული, რომელიც აძლიერებს ადამიანს. დავდიოდით დასავლეთში, ჩემს ბიძაშვილებთან. ამ პერიოდმა განაპირობა შემდგომში ჩემი ფილმის - “უთხარით ჩემს მეგობრებს, რომ მკვდარი ვარ” გადაღება. თუმცა განსაკუთრებით ორი ამბავი დამამახსოვრდა. პირველი ამბავი ბაბუაჩემის დას უკავშირდება, რომელიც, ალბათ, ერთ დღეს ფილმი გახდება. მასხოვს, მშობლებმა გვითხრეს, რომ ყველანი ბაბუას დის დასახვედრად მივდიოდით. ძალიან გამიკვირდა, რადგან ბავშვური აღქმით, და ჩემთვის იყო ადამიანი, რომელთან ერთადაც სულ ხარ, თამაშობ, გძინავს, როგორც ჩემს დასთან ვიყავი. გარდა ამისა, არ ვიცოდი, რომ ბაბუას და ჰყავდა. ბაბუა თეთრგვარდიელების შტოდან იყო, თავისი დის ქმარიც თეთრგვარდიელი ოფიცერი გახლდათ, რომელიც დახვრიტეს. როდესაც ეს ქალი ჩამოვიდა, მშობლებმა გვითხრეს, რომ მისთვის ზედმე-

ტი შეკითხვები არ დაგვესვა და კარგად მოვქცეულიყავით, რადგან მას ბევრი ტანჯვა ჰქონდა გამოვლილი. რალაცნაირად, ეს ამბავი ზრდასრულ ასაკშიც მახსენდება. რაც შეეხება მეორე ისტორიას, პატარაობისას ხშირად ვიქექებოდი ბებიჩემის უჯრაში, სადაც იყო ფოტო, რომელზეც გადაღებული იყო სცენაზე მდგარი ახალგაზრდა კაცი ხმლით ხელში. ბებიას ვკითხე, ვინ იყო ეს კაცი. თავიდან არ სურდა ეთქვა, მაგრამ შემდეგ მითხრა, რომ ეს იყო მისი უფროსი ძმა დათიკო, რომელიც ომში დაიკარგა. ბებიჩემი ძალიან სოციალური ადამიანი გახლდათ, მიუხედავად იმისა, რომ ბოლო პერიოდში არსად აღარ გადიოდა. თუმცა ნინაობას მაინც იხდიდა, სადაც მისი მეგობრები იყრიდნენ თავს და როდესაც დათიკოს ახსენებდნენ, ხმას უწევდნენ, რადგან ჩვენ არ გავგეგო და შემდეგ რამე ისეთი არ გვეთქვა, რაც ოჯახისთვის შეიძლება პრობლემა გამხდარიყო. ბოლო წუთამდე, ბებიჩემს ჰქონდა იმედი, რომ დათიკო ცოცხალი იყო. მოდიოდნენ მოხუცი კაცები, რომლებიც ეუბნებოდნენ, რომ მისი ძმა ცხოვრობდა საფრანგეთში, უბრალოდ, ვერ ეხმიანებოდა. ეს ორი ამბავი, რომლებიც ბავშვობაცაა და უფრო სერიოზულ საკითხებსაც ეხება, ჩემთვის დიდი კითხვა გალხდათ - რა არის ადამიანის ხვედრი, როგორ უკავშირდება ის, მისი მრწამსი და ეპოქა ერთმანეთს.

ბავშვობა ადამიანისთვის ძალიან მნიშვნელოვანი პერიოდია, როგორც პირველი შეხება სამყაროსთან, როგორც პირველი ურთიერთობების ყალიბი, როგორც პირველი ტრავმა. მაგალითად, პრუსტი, რომელიც ცდილობდა, რომ დედამისთან ღამის დამშვიდობება დიდხანს გაგრძელებულიყო. ასეთი რალაცეები დიდ კვალს ტოვებს ადამიანზე.

მოკუმენტური კინო

დოკუმენტური კინოს გადაღების სურვილი ჩემთვის ომში გამიჩნდა, სადაც როგორც ჟურნალისტი, ისე გახლდით წასული. ჟურნალისტიურ საქმიანობას არ ვაკნინებ, უბრალოდ, ამ ომში მივხვდი, რომ ის საკითხები, რომლებიც ჩემთვის უმთავრესი იყო - ადამიანის პიროვნული დრამა, მისი ხვედრი, მისი ბედი, - იმ ფოკუსის მიღმა რჩებოდა, რომელიც ჩვენთვის იყო მოცემული. სააგენტოებს, რომელთათვისაც მე ვმუშაობდი, უფრო გლობალური პოლიტიკა აინტერესებდა. ეს იყო პირველი ომი, რომელიც ჩემს ქვეყანაში არ ხდებოდა და რომელსაც მე, როგორც მაყურებელი, ისე ვადევნებდი თვალს. ჩავიდოდი ჩამოვიდოდი, ჩავიდოდი ჩამოვიდოდი. ამ დისტანციამაც, ალბათ, სხვა რეფლექსიები და ფიქრები გააჩინა. პირველი აზრი რომ გადამელო, კინო ეხებოდა ჩემთვის და ამ ომს - როგორ მყლავნდება ადამიანი კრიტიკულ სიტუაციაში, რა შეიძლება, რომ გააკეთოს, რა არ შეიძლება, რომ გააკეთოს, როგორ ანგრევს ზოგიერთი მოვლენა მას, რა ემართება ადამიანს, ქვეყანას და სამყაროს, როდესაც ასეთი რამ ხდება, ეს ყველაფერი იყო ამ ომში. ცოტა ხანში წავედი და გადავიღე კინო.

ჩემი ჩანაწერი

ჟურნალისტიკისთვის უკვე თავი მქონდა დანებებული და პარიზში ვიყავი, როდესაც ჩეჩნეთში მეორე ომი დაიწყო. მე "Arte"-ს შევთავაზე ეს პროექტი. ისინი დამთანხმდნენ, რადგან ხშირად, თუ პროექტი თანამედროვე მსოფლიოს ამბებსაც უკავშირდება, უფრო სწრაფად შეიძლება განხორციელდეს. ფილმი გახლდათ იმაზე, თუ რას ნიშნავს ეს ომი ადამინებისთვის, რომლებსთვისაც ომი არის სამსახური და რა შეიძლება იყოს ეს სიტუაცია იმ ხალხისთვის, ვინც იქ ცხოვრობს. სასაცილო პროდუქცია იყო, ფილმის პროდიუსერი იყო პიერ რიშარი. სასაცილო იყო იმ აზრით, რომ ვფიქრობდი, რანაირად შეიძლებოდა ამაზე არავინ დაძაბულიყო, განსაკუთრებით იმ ქვეყანაში, სადაც ამ ფილმის გადაღება მომხდებოდა. გადაწყვიტე, რომ ეს ორი გაჩეჩილი, გაბურძნული და სრულიად არასერიოზული გამომეტყველების ადამიანი - მე და პიერ რიშარი, შეიძლება კარგი ტანდემი ყოფილიყო იმისთვის, რომ ფილმი ბევრი წინააღმდეგობების გარეშე გამოსულიყო, და გამოვიდა კიდეც! ფილმის ერთ-ერთი რთული ნაწილი გახლდათ, როდესაც ბოლო პერსონაჟის გადასაღებად ჩავდიოდი ჩეჩნეთში. როცა ვამზადდები, როგორ ვაპირებდი გადაღებას, ჩამოვწერე სხვადასხვა ტიპის თრაველინგი, ვთქვამთ მანქანაზე დამაგრებული კამერით გადაღებადა ა.შ. მაგრამ ჩავედით და მივხვდი, რომ გარეთ ისეთი სიტუაცია იყო, ცხვირსაც ვერ გავყოფდი. ნახევარსაათიანი გზა ნაზრანიდან გროზნომდე იყო სრული სიგიჟე, ოპერატორი მანქანაში იმალებოდა. ვინმეს რომ გავეჩერებინეთ, არც ვიცოდი, რა უნდა მეთქვა - რატომ ვარ აქ. ჩვენი გამყოლები იყვნენ ერთი რუსი პოლკოვნიკი და ერთი ჩეჩენი.

შემდეგ უნდა ჩავსულიყავით პეტრა პროხადსკოვასთან. სანამ ჩავიდოდით, გზაში გაგვითავდა ბენზინი და მანქანა გაჩერდა სამაშკის ტყესთან. არ მიყვარს ომის დროს მანქანაში ჯდომა, რადგან ვიძახები. თან, ეს ტყე იყო ადგილი, სადაც ჩეჩენი პარტიზანები იყვნენ და რომელიც ბოლომდე გაჩეხეს, რათა პარტიზანების თავდასხმები აღეკვეთათ. ჩეჩენი და რუსი ურეკავდნენ ვილაცას იმის გასარკვევად, თუ სად იყო მეორე ბაკი. ამასობაში, ვიჯექი და ვფიქრობდი, ვინ ბედოვლათებს გადავეკიდე, რომ ბენზინიც არ გვაქვს, თან უკვე ღამდება. ბოლოს იპოვნეს ეს მეორე ბაკი, მაგრამ ეს სრული არანორმალურობა იყო.

შევედით თუ არა გროზნოში, რუსმა პოლკოვნიკმა დაიწყო ვიშვიში, რა კარგი იყო საბჭოთა კავშირი და ნახეთ, რას გავს აქაურობა, რატომ დავანგრეთო. ამაზე ძალან დავიძახე, მეგონა, თუ რამე მოხდებოდა, ეს კაცი რამეს მოახერხებდა და თურმე წინა დღეს დაუნიშნავთ და, საერთოდ, პირველად ხედავდა იქაურობას. პეტრასთან ყოფნის დროს, ეს მაშინ იყო, როცა მოტაცებების პერიოდი მძვინვარებდა. მისმა მცველმა მითხრა, როგორც გინდათ, ისე ისწავლეთ ყუმბარების სროლაო, ღამე რომ ვინმე მოვიდეს, ამდენ ხალხს ვერ დაგიცავთო და მართლაც, ღამე, სანთლების შუქზე

მასწავლიდა, როგორ უნდა ვისროლო ყუმბარა. მე კიდეც ვფიქრობდი, ნამდვილად ამერევა და რაც უნდა ვისროლო, ის ხელში შემჩრება თქო. ომს აქვს სრულიად აბსურდული, კომიკური სიტუაციები.

იქ ყველაფერი დაბობილი, გავერანებული იყო. ჩეჩენ ქალებს ძალიან ლამაზი ფერადი თავსაფრები აქვთ. პერიოდულად დაინახავდი რომელიღაცა დიდი ორმოდან ამომავალ ნითელ ან სხვა ფერის თავსაფრიან ქალს, რომელსაც ხან ბავშვი ეჭირა, ხანაც - საკვები პარკებით, გადაჭრიდა რომელიღაც ქუჩას და მეორე ღრმულში უჩინარდებოდა.

ანდრეი ბაბიციკი ყვებოდა, როდესაც დადიოდა სარდაფებში და ხვდებოდა ხალხს, რომლებიც იქ ცხოვრობდნენ, ნახა ერთი გოგო, რომელსაც ეგონა, რომ სარდაფში, სიბნელეში ჯდომა იყო ცხოვრება და რომლის ყველაზე დიდი ოცნება ის გახლდათ, გასულიყო გარეთ და გაესეირნა.

მეუბარე შვეპარენაძის სამი ცხოვრება

უკვე პარიზში ვცხოვრობდი. ეს იყო ჩემი პირველი დოკუმენტური ფილმი. ვფიქრობ, ჩემს ფილმებში ერთი და იგივე თემები ტრიალებს - ადამიანი სამყაროში, ადამიანი და ძალაუფლება, ადამიანი და მისი სურვილი, რომ გამოიცნოს ეს სამყარო. შევარდნაძის თემაც იგივეა. ამ ადამიანის ბიოგრაფია თითქმის მთელს მეოცე საუკუნეს ფარავს. ჩემთვის საინტერესო გალხდათ ის, თუ როგორი პოლიტიკური თამაშები მიდიოდა იმ დროს, რა ახსოვდა, რა იყო ამ ადამიანის არჩევანის ასპარეზი.

საფრანგეთში ძალიან დიდი ინტერესი იყო, რომ გაკეთებულიყო ეს პორტრეტი. მე მაშინ გავაგზავნე თხოვნა პრეზიდენტის პრესცენტრში, რათა შევხვედროდით. ჩვენ შევხვდით, ძალიან საინტერესო საუბრები გვქოძნა ბევრ თემაზე. ნაწილი, რასაკვირველია, ფილმში არ შევიდა, რადგან გადაღებები გრძელდებოდა ერთი თვე. მე ვიყავი აბსოლუტურად გამოუცდელი რეჟისორი და დღემდე ძალიან ვაფასებ, რომ ბატონი ედუარდი გადაღებაზე დამთანხმდა. ჩემთვის მასთან ინტერვიუები და ურთიერთობა ძალიან საინტერესო გახლდათ, რადგან საუბარი ეხებოდა მენშევიკებს, საბჭოთა კავშირს, სტალინს, ქუთაისში მისი მუშაობის პერიოდს, იმ პერიოდს, როდესაც ხრუშჩოვმა ადამიანის კულტი გამოაცხადა და როგორი რეაქცია ჰქონდათ საქართველოში, თვითონ რას აკეთებდა, შემდგომ უკვე ე.წ. „პერესტროიკის“ დროს, რომელიც ძალიან საინტერესო პერიოდი იყო და ა.შ.

რომ დავუბრუნდეთ დოკუმენტურ კინოს, საწყისი ურთიერთობა რეჟისორსა და პერსონაჟებს შორის, ეფუძნება რალაცნაირ ნდობას. ეს ხელმოუწერელი კონტრაქტივითაა, რომელიც ფილმის დამთავრებამდე და მერეც მოქმედებს. დოკუმენტური კინოს პერსონაჟი არ არის მსახიობი, რომელსაც უხდი ფულს

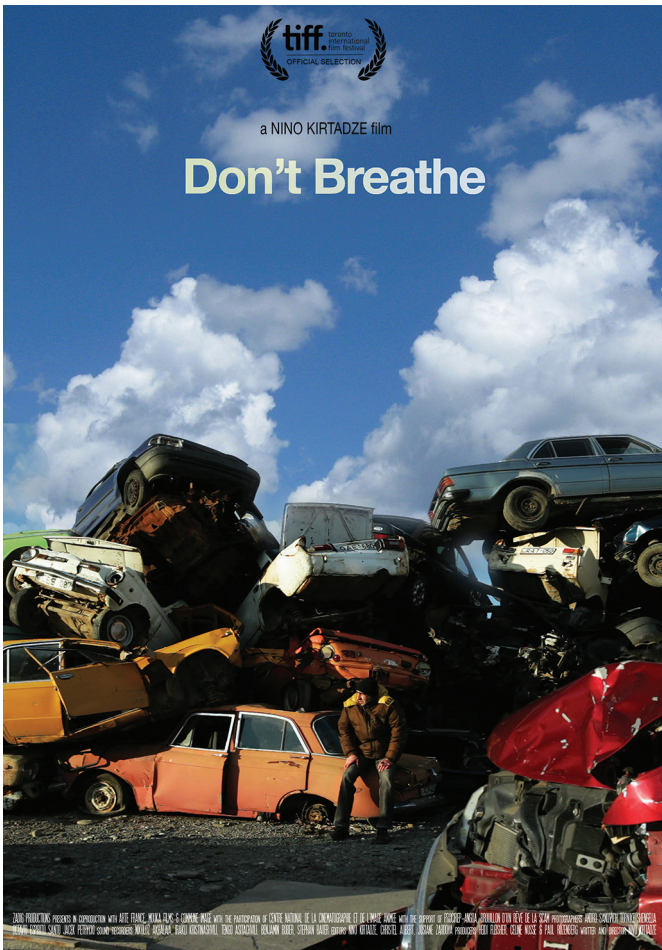

და აკეთებინებ იმას, რაც გინდა, რომ გააკეთოს. აქ ადამიანი თავისი ნებით გითმობს დროსა და ენერჯიას, რათა ფილმი დაიბადოს. გარდა ამისა, ბევრი რამეა დამოკიდებული იმაზე, თუ რამდენად მოახერხებს რეჟისორი და გმირი გაყვენენ ამ ნდობის ძაფს და გაამყარონ. ამიტომ, ეს მომენტი არის ერთგვარი აქტი, რომელსაც ძალისხმევა და სიმამაცეც სჭირდება, რომ ბოლომდე მიიყვანო. მხატვრულ ფილმში ეს ნაკლებადაა. რასაკვირველია, იქაც ადამიანებთან გაქვს ურთიერთობა და იქაც არის ადამიანური მომენტი, მაგრამ დოკუმენტურში ეს არის აბსოლუტურად გამომვლებული და წინა პლანზე წამოწეული. თუ ადამიანს არ უნდა, რაღაც ზღვარის იქით აღარ გაგიშვებს; თუ უნდა, გაგიშვებს იქ, სადაც თვითონაც არ იცის, რატომ გადანყვიტა, რომ ამის უფლება მოეცა შენთვის.

უთხარიტო ჩემს მემობრჩებს, რომ მკვდიარი ვარ

როგორც გითხარით, ეს ფილმი უკავშირდება ბავშვობას, როდესაც დასავლეთში, ფოთში, ბიძაჩემთან დავდიოდით. აქ, პარიზში, მოვხვდი დასაფალვებაზე და მივხვდი, რომ ეს არის რაღაც ახალი სამყარო, დასავლური ურთერთობა ადამიანის ერთ-ერთ დიდ საიდუმლოსთან - სიკვდილთან. გამახსენდა ის, რაც

მე მინახავს და ჩავთავალე, რომ იყო ამაში არაჩვეულებრივი შემოქმედებითი მომენტი - როგორ უყურებს ადამიანი სიკვდილს. რაღაცნაირად ფილმი კი იყო სიკვდილზე, მაგრამ ჩემთვის უფრო სიცოცხლეზე გახლდათ. არსებობს ადამიანებს შორის ისეთ ურთიერთობები, რომლებსაც სიკვდილიც ვერ ერევა. მაინტერესებდა, როგორ ცდილობენ ადამიანები, როდესაც სიკვდილი მოდის, ეს ურთერთობები გაგრძელდეს. დასავლეთ საქართველო, ამ თვალსაზრისით, კულმინაცია გალხდათ. მე და გურამ ნიბახაშვილი, რომელიც ჩემი ახლო მეგობარია, წავედით მოსამზადებელ პერიოდზე ფოთში, ვცხოვრობდით ბიძაჩემთან. იქ ისეთი რაღაცეები ვნახეთ, რასაც ვერცერთი მხატვრული ფილმის რეჟისორი ვერ გაბედავს, რომ სცენარში დანეროს. ის ფანტაზია, რასაც ამ კუთხეში ადამიანები იყენებენ, წარმართული, ეგვიპტური, ქრისტიანული წეს-ჩვეულებების შერევა, რომელსაც ემატება თავიანთი ფანტაზია, წარმოუდგენლად კინემატოგრაფიულია. შემდეგ უკვე ძალიან სასაცილო ისტორიები იყო. ყველამ იცოდა, რომ დადის ორი ადამიანი, რომლებსაც სურთ ფილმის გადაღება და ეძებენ, ვინ სად შეიძლება მოკვდეს. ჩემს ბიძაშვილებს რცხვენოდათ ჩემთან ერთად სიარული. ზოგი მეკითხებოდა, კი მაგრამ, რა, პარიზში არ კვდება ხალხი? აქ რატომ

ჩამოხვედით? რა, თბილისში არ არის ეს ამბები? რატომ იღებთ? რა გინდათ, რომ გადაიღოთ? პრიზი რომ აიღო ფილმმა, დამირეკა ჩემმა ბიძაშვილმა და მითხრა, შენ რომ სინდისი გქონდეს, უნდა ჩამოხვიდე ფოთში, აკეთო პასკები, წითელი კვერცხები და მთელი ეს სასაფლაოები უნდა ჩამოაირო მადლობის სათქმელადო. ჩემთვის ძალიან ძვირფასია ეს ფილმი, მოგონებები და იმ ადამიანებთან ურთიერთობა, რომლებიც ფოთში და ზუგდიდში ცხოვრობდნენ. მათ შეგვიყვანეს თავიანთ პირად სამყაროში, ეს სამყარო მათი ტკივილი და განცდებია იმ ძვირფასი ადამიანების მიმართ, რომლებიც აღარ არიან. ამის გაკეთება არ გახლავთ ადვილი. წარმოუდგენელი იყო, რომ ანთაძეებისა და შედანიების ოჯახებმა ამის საშუალება მოგვცეს. ევროპაში სიკვდილზე არ საუბრობენ ბევრს, ეს არის გარკვეული ტაბუ, რომელზე საუბრსაც ხალხი ერიდება და, მითუმეტეს, ფილმების გადაღებას. ფილმში ერთი ეპიზოდია - ბებიას გადასაფლავებენ, რათა მთელი ოჯახი ერთად იყოს. ამ ეპიზოდში გახლავთ სცენა, სადაც ჩანს ქალის წინდები, რომლებშიც არის ამ ბებიას ძვლები. მახსოვს, გული მისკვებოდა ჩვენებაზე, თუ გადავარდა ეს ხალხი აქეთ-იქით მეთქი. მაგრამ ბევრი ემოცია გამოიწვია ამ ფილმმა და მთელი მსოფლიო აქვს მოვლილი. ახლაც, სულ რამდენიმე

თვის წინ იყო მისი ჩვენება. ფილმის შემდეგ საუბარი არის არა იმაზე, ვინ როგორ მოკვდა და ეთნოგრაფიაზე, არამედ იმ ადამიანურ ურთიერთობებზე, რომლებიც სამყაროში არსებობს.

არ ისუნთქავ

ეს ფილმი ჩემთვის ახალი გამოწვევა გახლდათ, რადგან მხატვრულ-დოკუმენტური ჟანრის იყო. ამ შემთხვევაში, მსურდა, ძალიან შორს ვყოფილიყავი დიდი თემებისგან, როგორცაა ომი, პოლიტიკა და ა.შ. მინდოდა, რომ ფილმი ყოფილიყო ერთ ჩვეულებრივ ადამიანსა და მის დრამაზე. რაც არ უნდა დიდ თემებს ეხებოდეს ფილმი, ყოველთვის მის ცენტრში არის ადამიანი. ამ შემთხვევაში, მინდოდა ყველა დანარჩენი მომეშორებინა და ყოფილიყო ფოკუსი ერთი ადამიანის ცხოვრებაზე, როგორებიც ჩვენ ყველანი ვართ. ჩემთვის ეს არის ფილმი იმაზე, თუ რამდენად ფაქიზი, ლამაზი და მოულოდნელია ის, რასაც ადამიანი ჰქვია, რამდენად მყიფე შეიძლება იყოს წონასწორობა, რომელიც ჩვენ გვაქვს, როგორ მოქმედებს ჩვენზე ახლობლებთან ურთიერთობები, როგორ ვმოქმედებთ ჩვენ მათზე, რა არის ჩვენი საიდუმლოებები, რანაირად შეიძლება ეს გამომჟღავნდეს, სად შეიძლება ამან წაგვიყვანოს. საინტერესო გახლდათ ის უხილავი პროცესები, რომლებიც თითოეულ ჩვენგანში ხდება. აგრეთვე, მანტერესებდა, რამდენად შევძლებდი, სრულმეტრაჟიან ფილმში გაემკლავებოდი ამას, რადგან ერთი ადამიანის ცხოვრების გარდა, სხვა ელემენტები იმისთვის, რომ ამ ფილმისთვის ვინმეს ეყურებინა, არ ყოფილა. ომი, პოლიტიკა, სტიქია და ა.შ. ეს ყველაფერი შეგნებულად, სრულიად მოვაშორე.

მსახიობი

მსახიობობა ცოტა შემთხვევით დაიწყო, თუმცა შემდეგ გადავწყვიტე, რომ ეს საქმიანობა ძალიან მომწონს. მიყვარს, როდესაც როლს ვასრულებ. ამასთან ერთად, ძალიან საინტერესოა, რას გრძნობ, როცა კამერის მეორე მხარეს ხარ. ეს, როგორც რეჟისორს, ძალიან მეხმარება, რადგან ზუსტად ვიცი, რას განიცდის ადამიანი, როდესაც იღებს. სწავლობ, როგორ შექმნა ისეთი გარემო, რომ შენი პერსონაჟი კომფორტულად გრძნობდეს თავს. ჯერ იყო ნანა ჯორჯაძის ფილმი „შეყვარებული კულინარის 1001 რეცეპტი“, მერე „მეტეო იდიოტი“ მერაბ ნინიძესთან და რამაზ ჩხიკვაძესთან ერთად, შემდეგ საფრანგეთშიც იყო ფილმები, აგვისტოში გამოდის კომედია, რომელშიც ვმონაწილეობ - „C'est quoi cette famille?!“. საინტერესოა ეს პროცესი, უყურებ სხვა რეჟისორი როგორ მუშაობს, გაქვს ურთერთობა საინტერესო ადამიანებთან და დიდ მსახიობებთან. ოთხი წლის წინ, ვითამაშე შარლოტ რემპლინგთან ერთად ფილმში - „Un lieu incertain“. პიროვნულად ეს ძალიან გამდიდრებს. მიყვარს, როცა მთელი ჩემი რეცეპტორები ჩართულია შემოქმედებით

პროცესში. ამიტომ, როდესაც არის საინტერესო პროექტი, სიამოვნებით ვთანხმდები, ჩემს თავსაც ვცდი და თან, ეს ურთიერთობები, რაც არის გადაღებებზე, ბევრს მაძლევს.

ინსპირაცია

ძალიან ძნელია, არასდროს არ იცი, საიდან მოდის ინსპირაცია. აბსოლუტურად თავისთავადი და დამოუკიდებელი პროცესია, რა იძლევა მუხტს რეფლექსიისთვის, დაფიქრებისთვის და როგორ ხდება შემდეგ ეს ფილმის იდეა. ყველა ფილმს აბსოლუტურად სხვადასხვა ისტორია აქვს იმისა, თუ საიდან წამოვიდა მისი გადაღების იდეა.

მიმდინარე პროექტები

ახლა მაქვს სამი პროექტი, ერთი 13 ნოემბრის პარიზის ტრაგედიაზე და, ალბათ, ეს იქნება მხატვრული ჟანრის ფილმი. მეორე ეხება ბორის პასტერნაკს და სწორედ ამისთვის ჩამოვიდევარ ახლა საქართველოში. ეს პოლიტიკური თრილერი გახლავთ. მესამე არის მხატვრული ჟანრის, რომელიც ბოლშევიკების მიერ ნიკოლოზ მეორის სიკვდილით დასჯას ეხება. ამ სამი პროექტიდან, ყველაზე ინტენსიურად ახლა პასტერნაკზე ვმუშაობ, რადგან ბევრი ახალი დოკუმენტი გაიხსნა „ექიმ ჟივაგოზე“.

ბენეფიციური თანასწორობა

სიმონ დე ბოვუარი ამბობდა, იყო ქალი - ეს ყოველდღიური ბრძოლა არისო. ეს ნამდვილად ასეა საფრანგეთშიც კი და დღემდე, საქართველოში, მიმაჩნია, რომ ქალები ძალიან აქტიურები არიან. იმ ისტორიული კატაკლიზმების წინაშე, რაც საქართველომ გადაიტანა, გაცილებით მეტი ალლო და ძალა აღმოაჩნდათ ქალებს, ვიდრე კაცებს. თუნდაც ის ქალები ავილოთ, რომლებიც უცხოეთში დამლაგებლებად სამუშაოდ მიდიან და აქ თავიანთ სახლში მყოფ ქმრებს ინახავენ. და ის, რომ საზოგადოება გიყურებს ნაკლებად სერიოზულად, ვიდრე კაცს, ეს საფრანგეთშიც ასეა და ამაზე საუბარი დღემდე გრძელდება - სექსიზმსა და ოდნავ აგდებულ დამოკიდებულებაზე, რომელსაც ვერაფრით მოერიენ, მიუხედავად უამრავი მექანიზმისა. თუმცა გოლდინგი ამას ამბობს: „მემგონი, ქალები სულელები არიან, როცა ცდილობენ, რომ მამაკაცების თანასწორად გამოაცხადონ თავი. ისინი გაცილებით მეტი არიან და ყოველთვის იყვნენ. რაც არ უნდა მისცე ქალს, ის მას აკეთილშობილებს. თუ სპერმას მისცემ, ის მისგან ბავშვს გააკეთებს. თუ საცხოვრებელს მისცემ, ის მას სახლად აქცევს. თუ ბოსტნეულს მისცემ, ქალი ამისგან კერძს მოამზადებს. თუკი ღიმბილს აჩუქებ, ის გულს მოგცემს სანაცვლოდ. ის აასკეცებს და აფართოებს იმას, რასაც აძლევენ. ამიტომ, თუ ტალახს ესვრით, ნუ გაგიკვირდებათ, თუ სანაცვლოდ თავზე ნაგავი დაგაყარათ!“.

უჩინებელი

ავტორი: გიორგი ბახტალიანი

სანამ ამ საკმაოდ გრძელ ჩამონათვალს ჩამოვწერ-
დი ვფიქრობდი დამეწერა პატარა მოთხრობა, სადაც
მომავლის საქართველოს, უფრო სწორად კი საქართ-
ველოს კაცური რესპუბლიკის ამბავი იქნებოდა მოთხ-
რობილი. ქვეყნის, სადაც უკლებლივ ყველა მოქალაქე
მამრი იქნებოდა. ისინი უზომოდ კმაყოფილი იქნებოდ-
ნენ საკუთარი ცხოვრებით და კაცური ყოველდღიურო-
ბით. სავარაუდოდ, მათი ყოფა ამორძალების მსგავსი
იქნებოდა, გამრავლებისთვის მეზობელი სახელმწი-
ფოებიდან ქალებს მოიტაცებდნენ, დააორსულებდენ
და შვილთაგან მხოლოდ ბიჭებს დაიტოვებდენ. თუმცა,
რალაც მომენტში მივხვდი, რომ რაოდენ ცინიკურიც არ
უნდა ყოფილიყო ეს მოთხრობა, შეიძლებოდა ვინმეს
ჭკუაში დასჯდომოდა, თავისი ფინანსები და ენერჯია
ამ საქმის განხორციელებისთვის მიეძღვნა და ერთ
დღეს საქართველოს კაცურ რესპუბლიკაში გამღვიძე-
ბოდა.

არჩევანი

- გასაგებია, როდესაც არჩევ ტანსაცმელს და იცვამ იმას, რაც მოდაშია
- გასაგებია, როდესაც არჩევ ხილს და ჭამ მხოლოდ სალს
- გასაგებია, როდესაც არჩევ მანქანას და ყიდულობ იმას რომელიც გაზზეა
- გასაგებია, როდესაც არჩევ საჩუქარს, შოკოლადის ფილას ან ბრილიანტის ბეჭედს
- გასაგებია, როდესაც არჩევ ლობიოს
- გასაგებია, როდესაც არჩევ შავს და თეთრს
- გასაგებია, როდესაც არჩევ საათამაშოს და ყიდულობ იმას, რაზეც ფული გყოფნის
- გასაგებია, როდესაც არჩევ ქვეყნებს და სამოგზაუროდ შარმელშიეხში მიდიხარ
- გასაგებია, როდესაც არჩევ, რომელ ბანკში აილო სესხი
- გასაგებია, როდესაც არჩევ, რას უსმინო, რობის თუ რობი უილიამს
- გასაგებია, როდესაც არჩევ წიგნებს, ყიდულობ მხოლოდ ლამაზყდიანებს და თაროზე ფერების მიხედვით ალაგებ
- გასაგებია, როდესაც არჩევ სამსახურს, იკიდებ ღირსე-ბას და ვირივით მუშაობ დიდი ხელფასისთვის
- გასაგებია, როდესაც არჩევ სახლს და ყიდულობ საბურთალოზე, ბეტონის ჯუნგლების შუაგულში

- გასაგებია, როდესაც არჩევ ძაღლს და ყიდულობ ყველაზე ჯიშიანს, რადგანაც ფიქრობ, რომ მეტისებს მეგობრობა არ შეუძლიათ
- გასაგებია, როდესაც არჩევ საჭმელს და ძლები შაურ-მით
- გასაგებია, როდესაც არჩევ სახელს და ბავშვს გიორ-გის არქმევ
- გასაგებია, როდესაც არჩევ, ვის მისცე ვაშლი
- გასაგებია, როდესაც არჩევ, რომელ მეგობარს არ დაუბრუნო ვალი
- გასაგებია, როდესაც არჩევ, ვინ გახდება შენი მემ-კვიდრე
- გასაგებია, როდესაც არჩევ პრეზერვატივს
- გასაგებია, როდესაც არჩევ, რუსეთი უფრო გიყვარს თუ ამერიკა, დედა თუ მამა, ლიმონათი თუ ბორჯომი
- გასაგებია, როდესაც არჩევ გუნდის წევრებს და არა-დანს სუსტებს უტოვებ
- გასაგებია, როდესაც არჩევ წითელ და ლურჯ ტაბ-ლეტს შორის
- გასაგებია, როდესაც არჩევ თავისუფლებასა და მონო-ბას შორის, შემდეგ კი 34-მანეთიან ფრენებს მისტირი
- გასაგებია, როდესაც არჩევ, ვისი სული გსურს
- გასაგებია, როდესაც არჩევ თორმეტ სკამს შორის ყველაზე ძვირფასს
- გასაგებია, როდესაც არჩევ არიოლსა და რეშკას შო-რის
- გასაგებია, როდესაც არჩევ მესის და რონალდოს შო-რის
- გასაგებია, როდესაც არჩევ ჩაკ ნორისსა და ბრიუს ლის შორის
- გასაგებია, როდესაც არჩევ ბემემეს და მერსედეს შორის
- გასაგებია, როდესაც არჩევ ნაცებს და ქოცებს შორის
- გასაგებია, როდესაც არჩევ ჩიხირთამასა და ბოზბას შორის
- გასაგებია, როდესაც არჩევ Star Trek-ს და Star Wars შორის
- გასაგებია ყველაფერი, რაც არ უნდა აირჩიო
- გასაგებია ყველანაირი ხაია და მიქარვა
- გასაგებია, მისაღებია, გვესმის...
- მაგრამ როდესაც არჩევ ბავშვის სქესს - ირჩევ ბიჭს და იშორებ გოგოს
- ხარ ყველაზე ამაზრზენი სელექციონერი, ვისაც კი ოდესმე დედამინაზე გაუვლია.
- აბა შენი იცი, იმედია, შენგან არავინ დაორსულდება.

ვეფხისტყაოსანი

როგორც ვიდეოთარგმანი
(თარგმანი სანდრო ანტონიანი)

ავტორი: შურა ჭიჭერიანი

პირველად „ვეფხისტყაოსნის“ შესახებ უცნაური ადგილიდან შევიტყვე. ეს იყო ტატუ ბაბუაჩემის ზურგზე. წინ მკერდზე ბაბუას ორი ტატუ ქონდა - მარცხნივ ლამაზი ქალი, რომელზეც ჯიუტად ამტკიცებდა, რომ მისი ცოლი, ანუ ბებიანი; მარჯვნივ - სტალინის კარიკატურა რალაც წარწერით. უკან, მთელ ზურგზე კი, ვეფხისა და ტარიელის შერკინება იყო დახატული. რომ ვკითხე, რას ნიშნავდა, მითხრა, რომ „ვეფხისტყაოსნიდანაა“. ამ ისტორიაში საინტერესო ისაა, რომ ბაბუაჩემმა წერა-კითხვა არ იცოდა, არც დიდად აინტერესებდა. შესაბამისად, „ვეფხისტყაოსანი“ ნაკითხული ვერ ექნებოდა, მაგრამ რატომღაც იცოდა ძირითადი სიუჟეტი - რა თქმა უნდა, თავისი ინტერპრეტაციით. ეს მეორე მსოფლიო ომის დეზერტირი, აბრაგი, ორჯერ ნასამართლელი, ბოლოს კი კამაზის მძღოლი მოხუცი კაცი არაფრით გავდა „ვეფხისტყაოსნის“ გმირებს, რომლებიც მერე სკოლაში გამაცნეს. ერთადერთი კავშირი ეს ტატუ იყო და მისი სახელი. მასაც, ისევე როგორც პომის ავტორს, შოთა ერქვა. მეც ბევრი არაფერი ვიცოდი ამ პომეზე, გარდა იმისა, რომ მომწონდა ეს ხატი - ადამიანი, რომელიც ებრძვის თავისზე ძლიერ ცხოველს, ჩაჭიდებულები არიან ერთმანეთს და თვალს უსწორებენ. თითქოს ბიბლიური კადრი იაკობის და უსახო ღმერთის ორთაბრძოლიდან. სამწუხაროდ, არ მახსოვს მიზეზი და ახსნა, თუ რატომ ქონდა ეს ტატუ. შეიძლება ასე აღიქვამდა თავის ცხოვრებას, შეიძლება ვინმესგან მონაყოლი პომის სიუჟეტს მოკრა ყური და მოეწონა - ამას, ალბათ, ვერასოდეს გავიგებ, მაგრამ „ვეფხისტყაოსანთან“ ჩემი პირველი შეხება ყოველთვის მახსენებს ბაბუაჩემს, გაზრდილს ეპოქაში, როცა პირველი ტელევიზორები მოიგონეს და პირველი ადამიანი გაუშვეს კოსმოსში. რატომღაც მგონია, რომ ეს მოვლენები მისი ყურადღების გარეშე დარჩა. არ ვიცი, ვერ მოვასწარით ამდენზე საუბარი, მისი საუკუნე წავიდა, მაგრამ მოვიდა სხვა - ტატუებიანი ზეკები შეცვალეს ტატუებიანმა პროგრამისტებმა, ტელევიზორები შეცვალეს ვიდეოთამაშებმა მოციმციმე მონიტორებზე და მილიონდოლარიანმა 3დ ბლოკბასტერებმა კინოთეატრებში, კოსმოსის კოლონიზაცია კი - ვირტუალური რეალობის კვლევებმა. ინტერაქტიული, ციფრული რეკონსტრუქციის ტალღამ ჩვენამდეც მოაღწია და როცა მახსენდება მასწავლებლის სიტყვები, რომ შოთა თავისი დროის თანამედროვე იყო, შეიძლება უსწრებდა კიდევ - ვფიქრობ, რა შეიძლება იყოს ამ ეპოქის თანადროული, ისე რომ არ დაიკარგოს ის საინტერესო და ყველაზე მთავარი კომპონენტი, რაც ნამდვილ, თრეშისგან დაცლილ ქართულ კულტურას ახასიათებს - ძველის და ახლის უნიკალური მიქსი, ერთი შეხედვით, თითქოს შეუთავსებელი კულტურების სინთეზი: ტამპლიერები და მეჩეთები, ყარაჩოლელები და ქართველი ფუტურისტ-ავანგარდისტები, ჰაშიმის მწვევლი რაინდები და შავკანიანი აფხაზების დასახლებები აფხაზეთის სუბტროპიკებში. იმის თქმა მინდა, რომ ამ მიწაზე ერთდროულად გამუდმებით მიმდინარეობდა მულტიკულტურული სინთეზი და თუ ამ ქვეყანას აქვს მომავალი - ჩემი აზრით, მომავალი ამ სინთეზშია და არა მის სტერილიზაციაში. ამის გარდა, როგორც ყველა ძველ ერს - ჩვენ გამუდმებით გვანება მხრებზე ისტორია, ხანდახან გვჭყლეტს კიდევ, მაგრამ არ ხდება ამ ყველაფრის „დარეფრეშება“,

ადაპტირება ისე, რომ ამ ინგრედიენტებმა ევოლუციის ახალი გზა დააგონ. პატარა ქვეყნისთვის რთულია მსოფლიოს ტექნოლოგიურ ან ბიზნეს რუკაზე ერთბაშად გამოანათოს, თუმცა უკვე არსებობს ამის მაგალითები. მაგალითად, ესტონეთმა შექმნა სკაიპი, პოლონელებმა შექმნეს ვიდეოთამაში „Witcher“, რომელსაც დღეს მილიონობით ადამიანი თამაშობს მთელ პლანეტაზე და გაშუალებულია, მაგრამ ეცნობა მათ ისტორიულ-მითოლოგიურ წარსულს. ვიცი, ეს იდეა დიდი ხანია ჰაერში ტრიალებს და, ალბათ, ბევრს უფიქრია, მაგრამ კიდევ ერთხელ წარმოვიდგინოთ - როგორ შეიძლება მილიონობით ახალგაზრდას მთელ მსოფლიოში მიაწოდო 8 საუკუნის წინ დაწერილი ტექსტი თანამედროვე ენით? და აქვს თუ არა შოთა რუსთაველის მიერ დაწერილ ტექსტს ეს პოტენციალი? მაგალითად: როგორი შეიძლება იყოს ბლოკბასტერის სტილში გადაღებული „ვეფხისტყაოსანი“? წარმოიდგინეთ, „ბეჭდების მბრძანებლის“ კადრების მაგვარი - ქაჯეთის ციხის აღების ეპიზოდი.. ან როგორც ციფრული ტექსტი, რომელთანაც ინტერაქციაში შედიხარ; ან „ვეფხისტყაოსანი“, როგორც ვიდეო-თამაში - ირჩევ ფლეიერებს: ტარიელი, ავთანდილი, ნესტან-დარეჯანი, ფრიდონი.. სხვადასხვა მისია, სხვადასხვა რუკა და წინააღმდეგობები. ჩემი აზრით, ეს შეიძლება კიდევ ერთი გამოცდა იყოს ამ პომის, რომელიც შეიძლება გადაიქცეს იმის დადასტურებად, რომ კარგი ტექსტები იქამდე იცოცხლებენ, სანამ იცოცხლებს პლანეტა. გარდა ამისა, აქ ძველი უერთდება ულტრათანამედროვეს და შედეგები უცნობია, საინტერესოა და მკვლევარებისთვის ტერა ინკოგნიტა. საქართველოში უკვე არსებობს რამდენიმე კომპანია, რომელიც ქმნის ვიდეო თამაშებს, ინტერაქტიულ კონტენტებს, ატარებს კვლევებს ვირტუალური რეალობის სივრცეებში. ამ კითხვებზე პასუხის გასაცემად გავესაუბროთ სანდრო ასათიანს, ჯიპას რექტორს და „ჯეოლაბის“ ერთ-ერთ დამფუძნებელს, რომელთანაც უკვე ბევრჯერ გვისაუბრია ამ თემაზე და შორეულ მომავალში გვეგმავთ კიდევ ამ მიმართულებით რალაცეების გაკეთებას.

1. რა როლი აკისრია ინტერაქციულ, ციფრულ კონტენტს თანამედროვე განათლების საქმეში?

მოკლედ რომ ვთქვა, ძალიან დიდი. თანამედროვე განათლების სისტემა ძალიან სწრაფად იცვლება და ამ ცვლილების ძირითადი მიზეზი ციფრული კონტენტია. დღეს, ნებისმიერ მსურველს, ციფრული ტექნოლოგიების წყალობით, შეუძლია მსოფლიოს რომელიმე წამყვანი უნივერსიტეტის ონლაინ კურსი გაიაროს; ან თვითგანათლებას მიეცეს და თავად აირჩიოს ინტერნეტში მულტიმედია კონტენტი, რომელიც მას ამა თუ იმ საკითხის შესწავლაში, ან, სულაც, პრაქტიკული ცოდნის მიღებაში დაეხმარება. შეიძლება ითქვას, რომ ციფრული კონტენტი ნელ-ნელა განათლების მიღების ერთ-ერთი ძირითადი წყარო ხდება.

2. რა მსგავს პროექტებზე მუშაობ/გიმუშავია/აპირებ მუშაობას?

პროექტებიდან შეიძლება ვახსენო online.iliauni.edu.ge. ეს ონლაინ საგანმანათლებლო პორტალი ილიას უნივერსიტეტის მიერ არის შექმნილი. აქ ნებისმიერ მსურველს შეუძლია ონლაინ რეჟიმში გაიაროს სასურველი კურსი და შესაბამისი სერტიფიკატიც მიიღოს. ამ პორტალზე განთავსებულია ვიდეო თეორიული ნაწილები, ცალკეული ლექციები და თემატური ინტერვიუები. პორტალის სტატისტიკას თუ გადავხედავთ, მას საკმაოდ ბევრი მომხმარებელი ყავს. მომხმარებელთა რაოდენობა განსაკუთრებით გამოცდების წინ იზრდება, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ მომხმარებელთა დიდი ნაწილი სტუდენტია. თუმცა არანაკლებ საინტერესო პროექტია cibergala.me. ყველაფერი ჩეთბოტის, ანუ მოჩეთავე ქართულენოვანი პროგრამის შექმნის იდეით დაიწყო. უფრო მეტიც, რამდენიმე წლის წინ, ახალგაზრდა პროგრამისტების ჯგუფთან და ზურა ჯიშკარიანთან ერთად, გალაკტიონის ჩეთბოტის გაკეთება განვიზრახეთ. ჩვენ თავადაც არ ვიცოდით, რა გამოგვივიდოდა, მაგრამ შედეგმა მოლოდინს გადააჭარბა. დღეს ნებისმიერ მსურველს შეუძლია კიბერ გალაკტიონთან, ანუ გალაკტიონ ტაბიძის ენობრივ ასლთან გასაუბრება. ჩემი აზრით, მსგავს პროგრამებს დიდი მომავალი აქვს, ვინაიდან მომავალში, სავარაუდოდ, მკითხველები აღარ წაიკითხავენ წიგნებს ისე, როგორც ჩვენ ვკითხულობთ, არამედ ავტორის ციფრულ ასლებს კითხვებს დაუსვამენ, გაესაუბრებიან. ამ პროექტს საგანმანათლებლოს პოტენციალიც აქვს. წიგნებში სასურველი ინფორმაციის ძებნის ნაცვლად, მკითხველს პირდაპირ გალაკტიონის ციფრულ ასლს შეუძლია დაუსვას შეკითხვა. ასევე საინტერესოა საბავშვო აპლიკაციების მიმართულება. დღეს ბავშვები ბევრ დროს ატარებენ კომპიუტერთან და მობილურ მონწყობილობებთან. ეს დრო შეიძლება უფრო აზრიანად, კერძოდ კი თამაშით სწავლაში დაიხარჯოს. რამდენიმე წლის წინ, თანამოაზრეებთან ერთად, შევექმენი ინტერაქტიული ანბანი, რომლის საშუალებითაც ბავშვებს დამოუკიდებლად შეუძლიათ ისწავლონ. საერთოდ, მსოფლიოში შემცირდა ასაკი, რომლიდანაც ბავშვები სწავლას იწყებენ. ადრე, წინიდან სწავლისას, დაწყებით საფეხურზე, ბავშვს აუცილებლად ჭირდებოდა

მენტორი, მასწავლებელი. ახლა კი მსგავსი აპლიკაციებით პატარებს შეუძლიათ დამოუკიდებლად ისწავლონ.

3. აქვს თუ არა „ვეფხისტყაოსანს“ პოტენციალი, გადაიქცეს ვიდეო-თამაშად ან ბლოკბასტერად? როგორი წარმოგიდგენია ეს თამაში ან ფილმი?

ჩემი აზრით, აქვს. რამდენადაც ვიცი, თავის დროზე, ნოე ჟორდანიას მთავრობა ცდილობდა უცხოელი კინორეჟისორი მოეწვია და „ვეფხისტყაოსნის“ მოტივებზე გრანდიოზული ფილმი გადაეღო. მაშინ კინო უახლესი ტექნოლოგია იყო და სავსებით ლოგიკური იყო სურვილი, უახლესი ტექნოლოგიის გამოყენებით, ყველა ქართველისთვის ესოდენ მნიშვნელოვანი ნაწარმოები უცხოელებსთვის თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით მიეწოდებინათ. შესაბამისად, კარგი იქნებოდა, გვეცადა, დღეს არსებული უახლესი ტექნოლოგიებს წყალობით გაგვეცოცხლებინა „ვეფხისტყაოსანი“ და მილიონობით უცხოელი ბავშვის, მოზარდის თუ უფროსისთვის ამ სახით გაგვეცნო ჩვენი ლიტერატურული საგანძური. ამ სახით მიწოდებული „ვეფხისტყაოსანი“ ქართველი ახალგაზრდებისთვისაც უფრო გასაგები იქნებოდა.

4. აქვს თუ არა ამ თამაშს პოტენციალი, მსოფლიო ბაზარზე გავიდეს და ერთგვარი სავიზიტო ბარათი იყოს, როგორც, მაგალითად, „Witcher“-ია პოლონეთისთვის?

რა თქმა უნდა, აქვს. უბრალოდ, კარგი თამაშის გაკეთება - ისეთის, რომელიც მთელი მსოფლიოს ყურადღებას მიიპყრობს, - არც ისე ადვილია.

5. რა რესურსი/შრომა/ფინანსებია ამისთვის საჭირო? მოკლედ რომ ვთქვათ, რა დაბრკოლებები შეიძლება ქონდეს ამ პროექტს? რამდენად რეალურია?

ძირითადი დაბრკოლება, ალბათ, ის არის, რომ თამაშების ინდუსტრია საქართველოში არ არის კარგად განვითარებული. რა თქმა უნდა, საქართველოში ბევრი კომპანიაა, რომელიც თამაშებს აკეთებს. მათ შორის კარგ თამაშებსაც. უბრალოდ, საქართველოში მასშტაბური პროექტი ამ მიმართულებით ჯერ არ განხორციელებულა. იყო მცდელობები, მაგალითად, რამდენიმე წლის წინ, შინაგან საქმეთა სამინისტროსთვის შეიქმნა თამაში, მაგრამ ეს თამაში ისეთი არ გამოვიდა, როგორც თავიდან იყო ჩაფიქრებული. მსგავს პროექტის სათანადო დონეზე განხორციელებისთვის, ალბათ, უცხოური კომპანიების ჩართვა იქნება საჭირო.

6. და ბოლოს: წარმოგიდგინე, ეს თამაში შექმნილია. რომელ პერსონაჟს აირჩევდი შენს გმირად, ვისი სახელით ითამაშებდი?

ვისურვებდი, რომ ამ თამაშში, სურვილის შესაბამისად, სხვადასხვა გმირის არჩევის საშუალება ყოფილიყო; ანუ განწყობის მიხედვით შევეცდებოდი, რომ სხვადასხვა გმირის სახით მეთამაშა, მეცხოვრა ამგვარ თამაშში.

იცხოვრეთ ალმასივით ბრწყინვალედ! დააბანდეთ ალმასივით ღირებულად!

ბინა „მწვანე ალმასში“, „ახალი თბილისის“ შუაგულში, გელნიერი ცხოვრების
და გონივრული სამომავლო ინვესტიციის გარანტია

10%

**პირველადი
შენატანი**

გადანახად მძტი პირველადი
შენატანი და მიიღებ
15%-მდე ფასდაკლება

30%

**ყოველთვიური
შენატანი**

1% ყოველთვიური შენატანი
30 თვის მანძილზე

60%

**შენატანი
ჩაბარებისას**

სრულდება
2018 წლის მაისში

MAQRO
CONSTRUCTION

მწვანე ალმასი

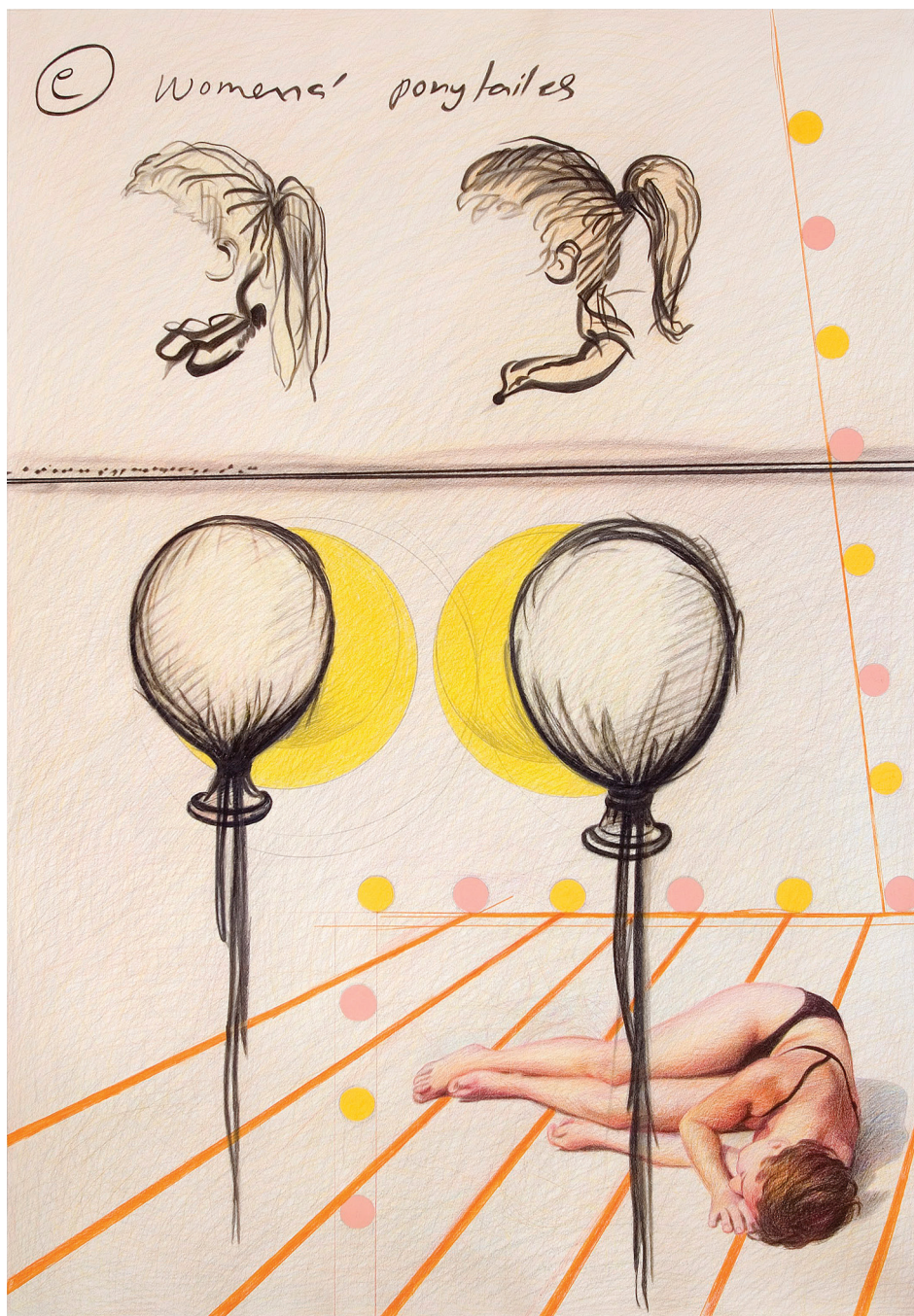
მაკრო კონსტრუქციების ბანკი

GREENDIAMOND.GE

☎ 200 10 10

ნობელები მანა ნავაჩიანის

ავტორი: ელენე აბაშიძე

მანა ნავაჩიანი, Balloons, 2005
ფერადი ფანქარები ქაღალდზე, 148 x 114 cm,

მაია ნავერიანის პერსონალური გამოფენა House of Forward Thinking. Project ArtBeat Moving Gallery, თბილისის მთანმინდის პარკი

ელენე აბაშიძე: მაია, შენს ამჟამინდელ გამოფენაზე მითხარი, რომ მთელი ექსპოზიცია ინტუიციურად ააგე, მხოლოდ შემდეგ დაინახე ლოგიკა ნამუშევრების განლაგებასა და განვითარებაში. როგორ ფიქრობ, ინტუიცია ხელოვანისთვის არსებითი თვისებაა?

მაია ნავერიანი: ჩემი აზრით, ინტუიცია ნამდვილად არის მთავარი ორიენტირი, გეზის მაჩვენებელი... გზამკვლევი. ალბათ იმიტომ, რომ ის უშუალოა, რაც მხოლოდ ინტუიციაზე მინდობით ჩნდება, საკუთარი ეგოსგან და კულტურის გაფორმებული ენისგან (კლიშეებისგან) გამოთავისუფლების აუცილებელი წინაპირობაა - კონდიცია, რომელიც თავისთავად დიდ სივრცეს და შესაძლებლობას გადახსნის სუბიექტური მხატვრული ენის გასაფორმებლად, დასამუშავებლად და აუთვისებელ ტერიტორიებში კითხვებით სამოგზაუროდ. რაც შეეხება ამ გამოფენას - House of Forward Thinking (Project ArtBeat-ის პროექტი), ის ძალიან სპეციფიკურ და უკვე ძალიან სიმბოლურ სივრცეში - სატვირთო კონტეინერშია, რომელიც მთანმინდის მთის კიდედან გადაჰყურებს გადაშლილ, მრავალმრიან პანორამას და ძალიან მძაფრი ემოციური და ასოციაციური რეაგირებისკენ გიბიძგებს. კონტეინერის შინაარსიდან გამომდინარე, ამ სტატიკური პეიზაჟის კონტრასტად კიდევ უფრო მძაფრდება არასტაბი-

ლურობისა და არაპერმანენტულობის განცდა. კონტეინერი - გამოქვაბული, სახლი, ხორხი, რომელიც უსასრულობას თითქოს ზევიდან გადაჰყურებს; თავის წიაღში კი რაღაც საშინლად ადამიანური, ინტიმური ხდება და თავისი დინამიკა აქვს... დიდი რკინის კარი პერიოდულად იღება და ეს ორი პარალელური რეალობა თითქოს ერთმანეთში იწყებს გადადინებას... ცოტა ხანიც და კონტეინერი გადაადგილდება, პეიზაჟი კი არ შეიცვლება... მოკლედ, ამ ადგილზე და ამ გამოფენაზე ბევრი რამის თქმა შემიძლია, იმდენად დიდი იყო ინსპირაცია და, ალბათ, სწორედ ამიტომაც, ძალიან უმტკივნეულოდ და ჰარმონიულად აენყო და თავისი ნარატივიც სპონტანურად გაუფორმდა.

შენს ხელოვნებაში ნახატი დომინირებს როგორც ფორმა. რატომ აირჩიე ხატვა, როგორც მედიუმი?

ბოლო დაახლოებით თორმეტი-ცამეტი წელია, რაც ნახატი ჩემს ძირითად ენად გაფორმდა. ეს ალბათ ნახატის (ხატვის პროცესის) თავისებურებიდან და სპეციფიკიდან გამომდინარე მოხდა. თვით ნახატის, „ხატვის“ აქტში ჩემთვის ყველაზე უშუალოდ, სენსიტიურად და შეუნიღბავად ფიქსირდება ის დრამა, რაც ჩემი ფსიქოლოგიური, ემოციური და ანალიტიკური „კვლევების“ და „გამოძიების“ პროცესის და ამის შედეგად გაკეთებული „აღმოჩენების“ ვიზუალურ შედეგად

მაია ნავერიანი, უსათაურო, 2005
ფერადი ფანაჩები ქალაქში, 46 x 64 cm

(დასტურად) ფორმდება.

ამ „გაფორმების“ პროცესში, ფიზიკური ასპექტი ძალიან მნიშვნელოვანია: ფანქრების გათლის ხმა, ფანქრის ნათალის აყურულად ჩამოფრქვევა, სუფთა ქალაქზე ფანქრის ხახუნით სუბიექტური ნიშნების დაბადება, კვალის დატოვება - ყველაფერი ეს ირაციონალურ, ალტერნატიულ რეალობაში გადაბიჯებაში გეხმარება. სამუშაო მასალაც, თავისთავად, სხვადასხვა სიმბოლური ასოციაციის ხარჯზე ფსიქოლოგიურ ნიადაგს ამზადებს სათქმელის ვიზუალურად გასამყდენებლად. მაგალითად, სუფთა ქალაქი - პირობითად უსასრულო ანონიმური სივრცეა, მაგრამ ადვილად გასანადგურებელი, დასაზიანებელი, რაც ამ მასალაზე მუშაობას მტკიცე ნეულობას სძენს და თან წარმავლობის განცდას ამძაფრებს.

ნახატთან ჩემი დამოკიდებულების ორ ფორმას გამოვყოფდი: ერთია - პატარა ნახატები - მონახაზები, ჩანახატები, ჩანაწერები, რომლებსაც უფრო სერიული ხასიათი აქვს; და მეორე - დიდი ფორმატის ნახატი, რომელიც, ძირითადად, ფერადი ფანქრების უსასრუ-

ლო, თითქმის მანიაკალური შტრიხებით არის „აშენებული“, „გაობიექტურებული“ ანუ, შეიძლება ითქვას, ეს ფოკუსირებული უსასრულო მცდელობაა კონკრეტული ტექსტის ღრმა გამოძიებისა და მისი სუბიექტური პროექციისა.

რაც შეეხება პატარა ნახატებს, თავისთავად რალაციის ჩახატვა, ჩანიშვნა, ყოველგვარი „მხატვრული“ ძალისხმევის გარეშე და თითქოს საკუთარი მე-ს ჩაურევლობით, ძალდაუტანებლად აფიქსირებს, ბადებს ნიშანს, რომელიც მხოლოდ მინიშნების მისიას ასრულებს და თავისუფალია დასრულებული მესიჯის დიდაქტიკისგან.

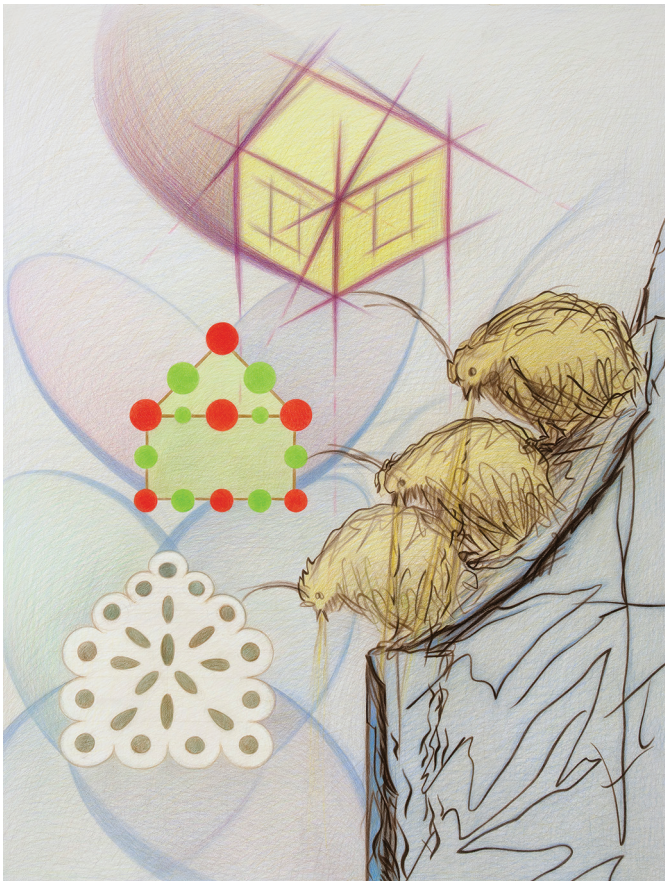
შენს ხელოვნებაში ხშირია პატრიარქალური საზოგადოების კრიტიკა. თუმცა ეს კრიტიკაც განსაკუთრებით ანტილიდაქტიკური ხასიათით გამოირჩევა და, შესაბამისად, არასოდესაა მოცემული პირდაპირი მესიჯი. ჩემი აზრით, კრიტიკა არა მხოლოდ იკითხება შენს ტექსტში თუ ნახატში, არამედ თავად ნამუშევრის აგებისა და მისი პრეზენტირების ფორმაშიც გამოიხატება - როგორც ანტი-დოგმატური, ანტი-დიდაქტიკური, ანტი-პატრიარქალური, ფაქიზი, დაუცველი და ერთი შეხედვით, დაუსრულებელი ნახატების წყობა. ჩემთვის, სწორედ ამ ნიშან-თვისებებში ჩანს შენი ხედვისა და სათქმელის ფემინისტური მხარეც.

მე მომინია ცხოვრება როგორც დასავლური, ასევე აღმოსავლური ღირებულებების გამზიარებელ საზოგადოებრივ წყობებში, რომელიც, ერთი შეხედვით, რადიკალურად განსხვავდება ერთმანეთისგან; თუმცა, დროთა განმავლობაში, ერთი რამ გახდა ნათელი: ორივე სისტემა, ამა თუ იმ ფორმით, პატრიარქალურია. მაქვს განცდა, რომ ფემინიზმის პირველმა ტალღამ ფუნდამენტურად ვერაფერი შეცვალა, მიუხედავად იმისა, რომ რასაკვირველია, წინა პლანზე გამოვიდა თანასწორობის და ქალთა უფლებების საკითხები (ამ მხრივ, პროგრესი უდავოა); აზროვნების სტრუქტურა კი (რაც თავისთავად ყველა სხვა სისტემების წყობის გაფორმებაზე აისახება), ისევ პატრიარქალურ-ფალიკურ პრინციპზეა აგებული. დღესდღეობით ისეთი გრძობა მაქვს, რომ ფემინიზმის პოლიტიკურ/სოციალური გაბრძოლება ნელ-ნელა უფრო გაამდიდრა ქალთა ახალმა ირაციონალურმა მხატვრულმა დისკურსმა, რომელმაც ახალი დინება შემოიტანა და პრაგმატულ/რაციონალურ/დიდაქტიკურ (ანუ პატრიარქალურ) ფუნდამენტს წყალი შეუყენა. ზუსტად ამიტომ, ჩემი აზრით, უფრო გამოიკვეთა ქალის (როგორც ალტერნატიული სისტემის) დისკურსის, სულ ცოტა, ფალიკურ დისკურსთან თანასწორობის და საბოლოო მიზნად კი - საზღვრების საერთოდ გაუქმების სამომავლო პერსპექტივა.

ჩემი ტექსტიც (თავისი დამახასიათებელი ნიშნებითა და სიმბოლიკით) ამ „ისტორიულ/ფუნდამენტალისტურ/

მანია ნავჭირინი, Clown, 2012
ფერისლი ფანჯარი პალატაში, 150cm x 114cm

მანა ნახვიჩიანი, Chicks So Far, 2011
 ფერადი ფანჯარები ქაბადოკია, 150 x 114cm

პატრიარქალურ“ მითოლოგიასთან გამკლავების, „შეთამაშების“ და დეკონსტრუქციის მცდელობის ილუსტრაციად შეიძლება ჩაითვალოს.

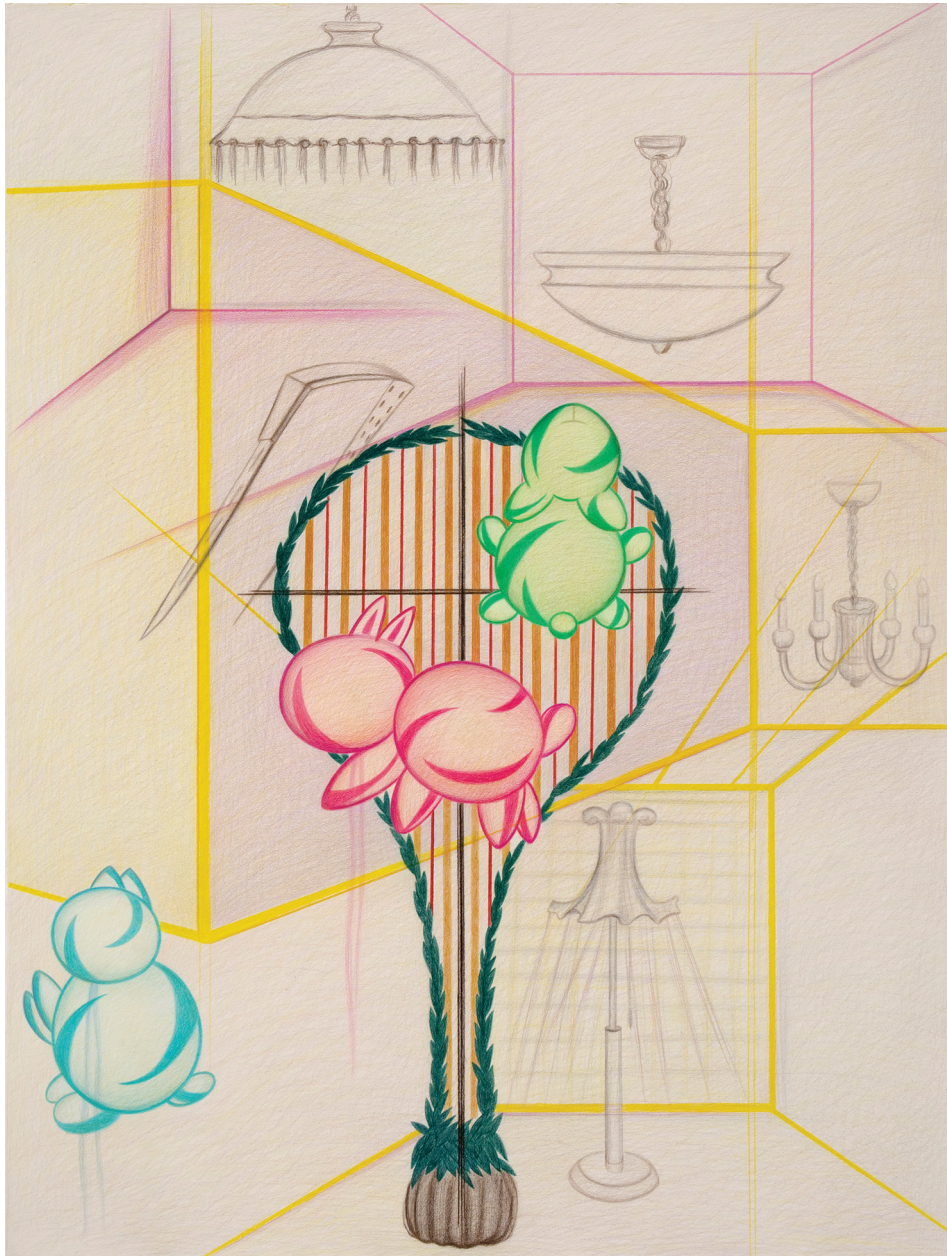
სიმბოლოები, კულტურის ნიშნები და ტექსტი - ეს რამდენიმე გამორჩეულად დამახასიათებელი თვისებაა შენი შემოქმედებისთვის. ჩანს მრავალი მინიშნება ხელოვნების ისტორიიდან და პოპულარული კულტურიდან. როგორ დაახასიათებდი შენი გამომსახველობითი ენის სპეციფიკას?

მთელი მხატვრული ენა და სათქმელი, რასაკვირველია, გარე და შინაგან პროცესებზე რეაგირების და რეფლექსიის შედეგად ფორმდება. უწყვეტი ინფორმაციის ნაკადი, რომელიც ყოველი მხრიდან შემოდის ადამიანის ფსიქიკაში, ყოველდღიურობაში, კულტურაში (ნიშნებით, სიმბოლოებით, ენით) და თან უსასრულო დინამიკაშია, ილექება ქვეცნობიერში. გვინდა თუ არ გვინდა, ეს მოცემულობა დიდ ზემოქმედებას ახდენს ცნობიერების, დამოკიდებულებების, ღირებულებების გაფორმებაზე. ამ დიდ აურზაურში გასარკვევად და ამ „თავსომხვეული“ ცნებების გასაშიფრად კი დიდი „გამოძიება“ ჩასატარებელი. ამას ემსახურება, ალბათ, ის პროცესი, რომელიც ინტუიციურად, სუბიექტურად მაგროვებინებს მასალას, რომელიც ყოველდღიური

ფრაზების, სლოგანების, იმიჯების, ისტორიულ/ლიტერატურული, პოპ-კულტურული რეფერენსების სახით ფორმდება, ხშირად განმეორებითი ხასიათი აქვს და სხვადასხვა მიდგომით და საშუალებით მუშავდება. ამ ფრაგმენტების ერთობა კი თანდათან ერთიან მხატვრულ ტექსტსა და სხეულს ქმნის. რასაკვირველია, ამ პროცესის შედეგად ყველა შეკითხვა პასუხგაუცემელი რჩება, მაგრამ თავისთავად სტაბილური მოცემულობების (თვითონ ხატვის ენისაც კი) კითხვის ნიშნის ქვეშ დაყენება უზარმაზარი გათავისუფლების პერსპექტივის ოპტიმიზმს მიჩენს.

ჯერ გია ებგვერდის კლასში იყავი და მისივე დაარსებული ხელოვნთა ჯგუფის, Everything is All Right-ის წევრი. რა ადგილი უჭირავს ამ გამოცდილებას შენს მსოფლალქმასა და შემოქმედებაში?

გიამ ძალიან დიდი გავლენა მოახდინა, პირველ რიგში, აზროვნების სისტემის ფორმირებაზე. არასდროს დამავინწყდება ჩემი პირველი შეცბუნება ჩვიდმეტი წლის ასაკში. გიას კლასში მოხვედრილს, ნელ-ნელა როგორ გამიცნობიერდა, რომ სამყარო ბევრად უფრო გახსნილი, მასშტაბური და თავისუფალია, ვიდრე წარმომედგინა და მისი ინტერპრეტაციისა და გაანალიზების ულიმიტო შესაძლებლობები არსებობს! გიას სტუდიაში იდგა სრულიად არატიპური, ალტერნატიული, ნამდვილი შემოქმედებითი სული, „სამოციანებივით“ ლამაზი, მსუბუქი, დაუძაბავი გარემოთი და ღირებულებებით. ეს იყო თბილისურ საბჭოთა რეალობაში უპრეცედენტოდ ინფორმირებული და თავისუფალი სააზროვნო სივრცე; ოაზისი, სადაც გია მისთვის დამახასიათებელი უნიკალური ენთუზიზმით და უშურველობით გვიზიარებდა თავის სულიერ, მხატვრულ თუ ინტელექტუალურ ცოდნას და ინდივიდუალიზმს გვიღვიძებდა. ძალიან ბევრს მუშაობდა ყველა და ამ მხრივ ძალიან მკაცრი დისციპლინა გვქონდა. მოწვევა, ჭამა-სმა, უაზროდ დროის გაყვანა არც შეიძლებოდა ადევკვატური ყოფილიყო იმ გარემოში, სადაც ასეთი ცოცხალი, გამჭვირვალე და იდეალისტური ატმოსფერო იყო. უბრალოდ, არავის არც უნდებოდა ამ ყველაფრის „გაბანძება“. შემდეგ, უკვე აკადემიის დამთავრებისთანავე, ინგლისში აღმოვჩნდი, გია კი იმ დროისთვის გერმანიაში აგრძელებდა ცხოვრებას და შემოქმედებას. ევროპაში კომუნიკაცია და მეგობრობა გავაგრძელებ და დროთა განმავლობაში, გიას სხვადასხვა კურატორულ პროექტში კოლაბორაციაც დავიწყეთ. მაგალითად, ჯგუფი Everything is All Right გიას იდეა-პროექტი იყო, სადაც სამუზეუმო სივრცეებში, მაგ., Ostwald Museum (Dortmund), Museum Kunst Palast (Dusseldorf), Neuer Berliner Kunstverein (Berlin) შემოქმედებითი მუხტის უშუალოდ გადმოცემა (სხვადასხვა მხატვრული ფორმით, პერფორმანსის ჩათვლით), კულტურის დესტაბილიზაცია და ამით ახალი დისკურსის განვითარების მცდელობა მთავარი ღირებულება იყო. ჯგუფში პერიოდულად შემოდიოდნენ და გადიოდნენ მხატვრები, რომლებიც ამა თუ იმ დროს თავიანთი სუბიექტური შემოქმედებით ენობრივად და ხასიათითაც მრავალფეროვანს ხდიდნენ ამ პროექტს და დინამიკაც

მანია ნახვირიანი, And the winner is..., 2012
ფერადი ფენაური ქაღალდზე, 150 x 114 cm

მაია ნაშვინაი, უსატაჰარო, 2005
ფაჩაჲი ფანაჩაჲი ქალაღღჲ, 46 x 64 cm

განუწყვეტლად გადახალისდებოდა ხოლმე. რასაკვირველია, ასეთი დიდი მასშტაბის და დიდი გახსნილობის გამოფენებში მონაწილეობამ უფრო გაამდიდრა მხატვრული ენა და ახალი, უცნობი ტერიტორიების გამოკვლევის დიდი შინაგანი საჭიროება წარმოშვა.

შენი ცხოვრების უმეტესი ნაწილი დიდ ბრიტანეთში გაატარე. როგორ ფიქრობ, ლონდონის ხელოვნების სცენამ გავლენა იქონია შენს შემოქმედებაზე? რით გავს და რით გამოირჩევა იგი მისგან?

ლონდონში ოცდახუთ წელზე მეტია, რაც ვცხოვრობ - პრაქტიკულად, მთელი ჩემი შეგნებული ცხოვრება. ალბათ, გავლენა ყველაფერმა იქონია: პირველმა კულტურულმა შოკმა და ამით გამოწვეულმა დეზორიენტაციამ, ცნობიერების და ღირებულებების მსხვერველამ და შემდეგ თავიდან აწყობის მცდელობამ, იმ დისტანციის განცდამ, რაც საბჭოთა კავშირის რეალობიდან წასულს დასავლურ კაპიტალისტურ სისტემაში ჩავარდნისას გამიჩნდა, ორივე პოლიტიკურ/კულტურულ/სოციალური სისტემის მიმართ და ბევრი რამის გაცნობიერების შანსი მომცა. რაც შეეხება ლონდონის მრავალმხრივ სუბიექტურ, ინგლისისთვის დამახასიათებელი ირონიით გაჟღერებულ თანამედროვე მხატვრე-

ბის დისკურსს (განსაკუთრებით ოთხმოცდაათიანებში YBA*-ის სცენაზე გამოსვლის პერიოდში), რომელიც ფორმითაც და შინაარსითაც თითქოს მომავალ ცნობიერებაზე იყო ორიენტირებული, თავისი კვალი ჩემს ცნობიერებაშიც დატოვა. მგონია, რომ ჩემი მხატვრული ენის გაფორმებაზეც იმოქმედა, პირველ რიგში, თავისთავადაც და გარემოსთანაც სკეპტიციზმით და იუმორით დისტანცირების სურვილი გამიჩინა. იმედია, ეს მხოლოდ სურვილის დონეზე არ დარჩენილა... ალბათ, ეს იუმორი და ირონია ის, რაც ინგლისიდან „წამოვიღე“, ხოლო საქართველოდან კი, ალბათ, მეგა-სუბიექტური, უშუალო, ემოციური რეაგირებაა, სადაც “COOL” სკეპტიკურობა, თვითირონია და განყენებულობა საერთოდ ჰორიზონტზეც არ ჩანს... ალბათ, ამ ორი ნაკადის „ეგზოტიკური“ ნაზავია ჩემი ენაც...

*YBA - Young British Artists - „ახალგაზრდა ბრიტანელი არტისტები“ - ხელოვანთა კოლექტივი, რომელიც 1980-იანი წლების ბოლოს დაარსდა ლონდონში და გოლდსმიტის კოლეჯის რამდენიმე კურსდამთავრებულის სახელს უკავშირდება. მათ შორის არიან: დემიენ ჰირსტი, თრეისი ემინი, რეიჩელ უაითრედი და სხვ.

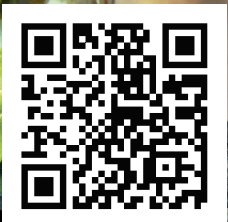
HAPPY HOURS
-15% OFF

მიირთვით უგემრიელესი კერძები და დატკბით ულამაზესი ხედით ტერასა და ლაუნჯ ბარ Sky 7 - ზე

მიიღეთ - 15% - იანი ფასდაკლება კერძებსა და სასმელებზე მხიარული საათების განმავლობაში ყოველდღე 12:00 - დან 18:00 საათამდე!

SKY 7
terrace
&
lounge
bar

NEW WAVE

ՅԻՄՈՇՄԱՆ ՆՅՄՈՒՐԻ: ԵՈՏՅԱՆ ԵՆՈՏԵԿՆՅԱՆ

ԳՐԾԹ: ԺՈՒԻԺԻ ԷՆԵՈՆԵՐԻ

გიორგი მაისუჩაძე, 21 წლის, ჩეხოსლოვაკია, ჩეხეთი.

1. რატომ უნდა იყოს პრიორიტეტი ახალგაზრდებისთვის თანასწორობისთვის ბრძოლა?

გიორგი: დღეს, საქართველოში, ერთ-ერთ ფუნდამენტურ პრობლემად განათლების დაბალი ხარისხი მიმაჩნია. ვფიქრობ, ისეთი აქტუალური პრობლემები, როგორცაა ეკონომიკური სიდუხჭირე, რელიგიური ფანატიზმი, უმცირესობების ჩაგვრა, ძალადობრივი ნარკოპოლიტიკა, გარემოს დაბინძურება, არქიტექტურული და ურბანული კოლაფსი და ა.შ. სათავეს ზემოთხსენებული ფაქტორებიდან იღებს. სამოქალაქო ქტივობის გაზრდა აღნიშნული პრობლემების მოგვარების ერთ-ერთი წინაპირობაა, თუმცა იმისთვის, რომ საზოგადოების ჩართულობა გაიზარდოს, ცნობიერების ამაღლებაა საჭირო.

2. რას ფიქრობ რეპროდუქციული ჯანმრთელობის საკითხების შესახებ განათლების შეტანაზე სკოლებში? რა უნდა ისწავლებოდეს ამ საგნის ფარგლებში?

გიორგი: ვფიქრობ, საგანი, რომელიც ამ თემას შეეხება, ბევრ მნიშვნელოვან საკითხს უნდა მოიცავდეს, იქნება ეს უსაფრთხო სექსი, ნაადრევი ქორწინება, გენდერული თანასწორობა, სექსუალური ორიენტაცია და ა.შ. მიმაჩნია, რომ ახალგაზრდა თაობებში ამ თემების დამუშავება და გაზრება ჯანსაღი გარემოს ჩამოყალიბებას შეუწყობს ხელს.

3. მედია სივრცეში თუ არის პროგრესი ქალთა საკითხების გაშუქების მხრივ? რა ტენდენციებს ხედავ?

გიორგი: ვფიქრობ, წლების განმავლობაში ამ თემამ აქტუალობა შეიძინა. მედიის როლი აღნიშნული საკითხის წინა პლანზე წამოწევაში დიდია, თუმცა არაერთგვაროვანი. ინტერნეტ გამოცემებში, ტელევიზიებსა და ჟურნალ-გაზეთებში ხშირად შეხვედებით ქალთა საკითხებზე მომზადებულ სხვადასხვა სახის მასალას, რომლებიც გაჯერებულია სექსიზმიტა და სიძულვილის ენით. თუმცა, არსებობს გამონაკლისი მედია საშუალებებიც, რომლებიც პროფესიონალურად აშუქებენ ამ თემებს.

ანდრო ეჩაძე, 23 წლის, ფოთობრაფი.

1. რატომ უნდა იყოს შენი თაობისთვის პრიორიტეტული თანასწორობისთვის ბრძოლა?

ანდრო: სამოქალაქო აქტივობა თუ არ გაიზარდა ნებისმიერი პოლიტიკური თუ სოციალური ან სხვა მოვლენების მიმართ, მგონია, რომ შედეგი შეუძლებელი მისაღწევია -იქნება ეს

არაპუმანური ნარკოპოლიტიკის წინააღმდეგ ბრძოლა, გამწვანების და ქალაქის დაგეგმარების პრობლემა (ვგულისხმობ სამაგალითო ნიმუშს, როგორიცაა პანორამა თბილისი), ასევე ბრძოლა ქალთა უფლებებისთვის, რომელიც რომ ერთ-ერთი ყველაზე აქტუალურია ჩვენს საზოგადოებაში. მთავარი დეტალი აქ არის საკუთარი სივრცის პრობლემა, სადაც

ადამიანები სხვების მიმართ სოლიდარობას არ გრძნობენ მანამ, სანამ თვითონ არ ექმნებათ იგივე პრობლემა. მთავარია იმატოს სოლიდარობის და სამოქალაქო მოვალეობის შეგრძნების ხარისხმა და როდესაც სხვა ადამიანს მისი სოციალური, გენდერული თუ ეთნიკური წარმომავლობის მიხედვით ჩაგრავენ, გვერდზე მდგომი საკმარისად ინფორმირებული,

განათლებული და სოლიდარული იყოს მის მიმართ.

2. როგორ გააგრძელეს ცხოვრება შენმა კლასელმა გოგოებმა სკოლის დამთავრების შემდეგ და, შენი აზრით, რა იყო ამის მიზეზი?

ანდრო: ჩემი თანაკლასელი გოგოების უმეტესობა ჩემი ახლო მეგობრები არიან. ზუსტად არ ვიცი, ვის როგორი პირადი ცხოვრება აქვს, მაგრამ არცერთი არ გათხოვილა (როგორც ვიცი). მაგრამ უნივერსიტეტში რომ ჩავაბარე, იქ ყველა გოგო ბავშვიანი იყო, რაც ძალიან უცნაური და რაღაც მომენტში სევდიანია. ზუსტად ვერ ვიტყვი, რა არის ამის მიზეზი, იმიტომ, რომ ხანდახან ეს სოციალური მომენტიცაა, როდესაც ქალს საკუთარი შესაძლებლობების არ სჯერა და კარიერასაც დიდი ენთუზიაზმით არ ეკიდება. ამიტომ, ხანდახან მათთვის გამოსავალი მყარი მენეჯერის ნახვაა, რომელთანაც შეილს გააჩენენ და ნაწილობრივ, ამ შეილის გაზრდას მიუძღვნიან ცხოვრებას. მგონია, რომ ქალებს დღეს საკუთარი შესაძლებლობების მიმართ რწმენა აკლიათ და ჩვენი საზოგადოება ვალდებულია, ამ თვითშეფასების ამალღებაზე იმუშაოს. ხშირ შემთხვევაში, მიზანმიმართულ და პროფესიონალ ქალებსაც უჭირთ სამსახურის პოვნა და საკუთარი თავის რეალიზაცია, იმიტომ, რომ ჩვენი საზოგადოება სავსეა სტერეოტიპებით, რომლების დასანგრევდაც განათლებაა საჭირო. თამამად შემიძლია ისიც ვთქვა, რომ დღეს სახელოვნებო თუ სხვა სივრცეში მომუშავე ქალები ბევრად უფრო აქტიურები, პროდუქტიულები და შემოქმედებითები არიან. ჩემი გამოცდილებით და დაკვირვებით, თანამედროვე ქართული კინო სავსეა უნიჭიერესი ქალი რეჟისორებით, რომლებიც ბევრად უფრო თამამად, გულწრფელად და ხმამაღლა ამბობენ თავიანთ სათქმელს და ეს ძალიან მიხარია.

3. როდესაც შენს გარემოცვაში სექსიზმის შემთხვევას აწყდები, როგორია შენი რეაქცია და საიდან მოდის ეს დამოკიდებულება ქალებისადმი?

ანდრო: რაღაც მომენტში, მგონია, რომ სექსიზმიც გაუნათლებლობის ბრალია. ასეთი ფაქტები და მიმართებები თითქმის ყოველდღიურად ხდება ჩვენს და ჩემს გარშემო, სადაც, მაგალითად, თუ მძლოლი ქალია, ის ყოველთვის დამრღვევია; ან თუ ისევ კინოს დაუბრუნდებით: ჩემს უნივერსიტეტში ლექტორი ამბობდა, რომ ქალი არ შეიძლება იყოს რეჟისორი/ოპერატორი, თან მიზეზად იმას ასახელებდა, რომ ქალს ძუძუები აქვს, რაც ალოგიკურია. წინა თაობისთვის, ხშირ შემთხვევაში, ქალი მხოლოდ სამომხმარებლო საგანია, რასაც ახალ თაობაში, ჩემს ირგვლივ, იშვიათად ვაწყდები. ჩემს თაობაში ერთმანეთს გენდერული, ეთნიკური, სოციალურითუ სხვა ნიშნით კი არ განვსაზღვრავთ, არამედ პიროვნულად და ხასიათით, პროფესიონალიზმით. თუმცა, რა თქმა უნდა, სექსიზმი არსად გამქრალა. უბრალოდ, ისეთი ღია და პირდაპირი ფორმით აღარ გამოიხატება და ამიტომაც, ჩვენ მას ხანდახან ვერც ვამჩნევთ.

1. შენი თაობის გოგოებში რა არის ყველაზე დიდი დამაბრკოლებელი ფაქტორი, რაც მათ განათლების მიღებაში და, ზოგადად, სოციალურ მობილობაში უშლის ხელს?

გვანცა: ჩემი თაობის გოგოებში მძლავრადაა როგორც ფინანსური და, ზოგადად, ეკონომიკური დამოუკიდებლობის დეფიციტი, ასევე ოჯახებისა და საზოგადოების მიერ მათი სხეულისა და ცხოვრების დეტალების კონტროლი. განათლების მიღება საქართველოში პრივილეგიაა, რადგან სწავლის საფასური ძალიან დიდია საშუალო ხელფასთან შედარებით, რაც ოჯახს მძიმე ტვირთად აწვება. შესაბამისად, გოგოებში ინვესტიციის ჩადება, ყველაზე დაბალ

ფენებში, რომელიც საქართველოში უხვადაა, სხვა კუთხით ხდება. მათ, უბრალოდ, იშორებენ და ათხოვებენ. სოციალური მობილობის მარტივი და პოპულარული მეთოდი გათხოვება ან ლამაზი სხეულის მეშვეობით მაღალ საზოგადოებაში ყურადღების მიქცევაა.

2. რას ურჩევდი შენი თაობის გოგოებს სოლიდარობის გამოხატვის თვალსაზრისით, როგორ უნდა გამოიჩინონ მათ სოლიდარობა ერთმანეთის მიმართ?

გვანცა: სოლიდარობის განცდის გაჩენა საკუთარ ყოფაზე დაფიქრებით და ანალიზით მიიღწევა. თუ ფემინიზმის

გვანცა ხონელიძე, 22 წლის, სტუდენტი, აუთივიზტი.

რევოლუციური და წინააღმდეგობრივი იდეა გავრცელდება გოგოებში, ამას, სანყის ეტაპზე, ჯერ დაფიქრება მოყვება, ხოლო შემდეგ აქტიურ ფაზაში გადატანით დაგვირგვინდება. სოლიდარობის განცდით უნდა ჩანაცვლდეს მთავარი და მაცალკეებელი კონკურენციის პრინციპი, რომელიც სოციალური ურთიერთობების ყველა შრეში, ეკონომიკურ ყოფაში და განსაკუთრებით ქალებს შორის ერთმანეთთან მიმართებაში ყველაზე გაპიარებული და ფესვგამდგარი ცნებაა. მთავარია, ყველა სივრცეში საჯაროდ გაკრიტიკდეს კონკურენციის პრინციპის ლიბერალური პოზიტიური პერსპექტივები.

3. შენი აზრით, საჭიროა თუ არა რეპროდუქციული ჯანმრთე-

ლობის საკითხების შესახებ განათლების შეტანა სკოლებში? და რა უნდა ისწავლებოდეს ამ საგნის ფარგლებში?

გვანცა: რა თქმა უნდა და ეს უნდა იყოს ფემინისტური მოძრაობის ერთ-ერთი ცენტრალური მოთხოვნა. სკოლებში ასეთი ტიპის განათლება ადამიანებს თავიანთ სექსუალობაზე კონტროლის საბაზისო მექანიზმებს დაუბრუნებს. ტაბუებთან და სხეულთან გაუცხოების მთავარი პრინციპი თანაბრძოლა უნდა იყოს.

თინა სიჩაძე, 20 წლის, სტუდენტი, Fest i nova-ს კომოხინატორი.

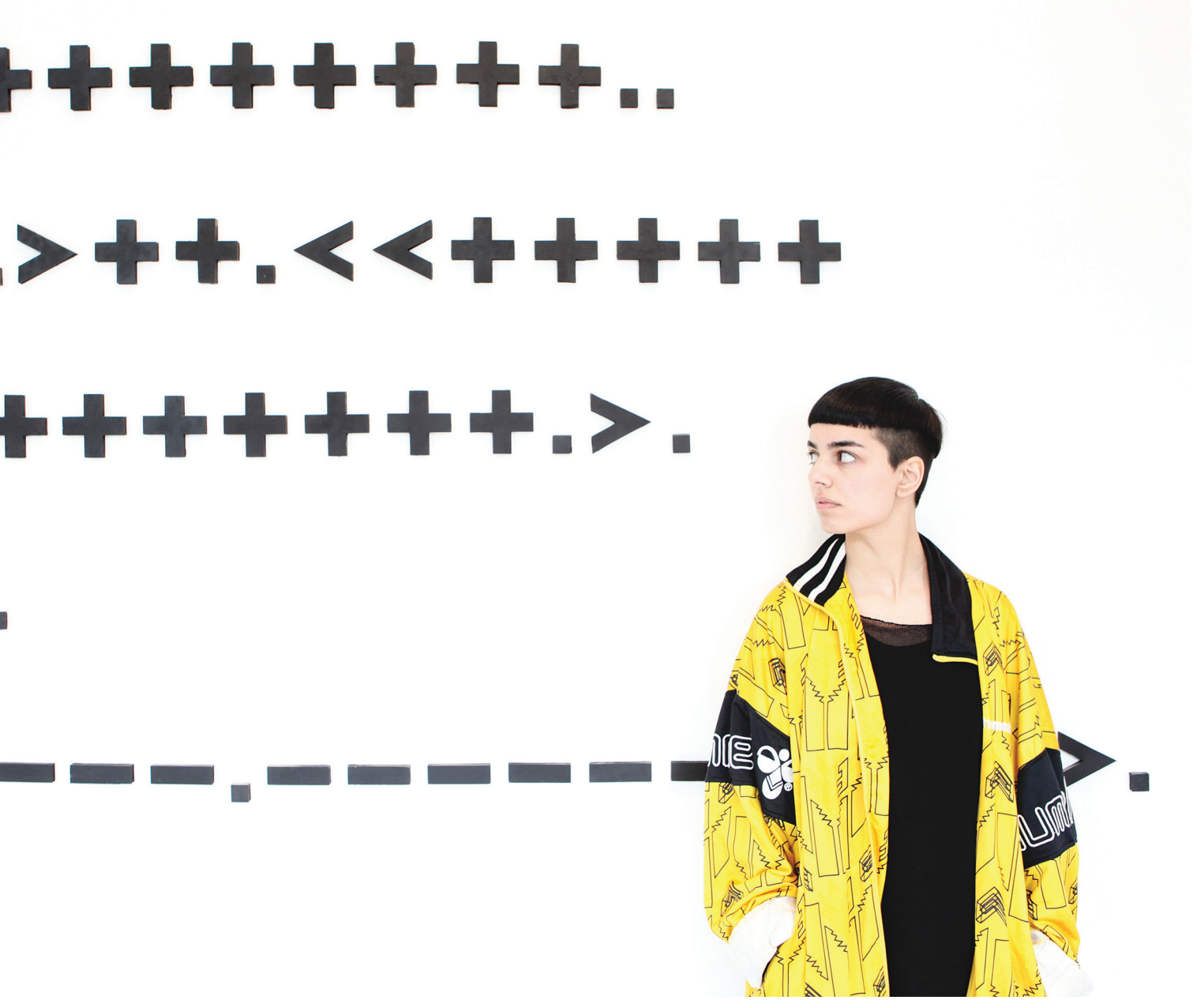
1. როგორია თანამედროვე ქართული ხელოვნება დღეს და იგრძნობა თუ არა ფემინისტური და, ზოგადად, სოციალური მესიჯების ნაკლებობა?

თინა: თანამედროვე ქართული პოსტმოდერნისტული ხელოვნება ძალიან პატარაა, ალბათ, ის ჩემი ასაკის ან შეიძლება ცოტა დიდია. საერთაშორისო სახელოვნებო რუკაზე გამოჩენას ჩვენ ახლა ვინყვებთ და, ბუნებრივია, ამ პროცესებს გარკვეული სირთულებები ახლავს თან. ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სირთულე არის ენა, რომელსაც ხშირად არტიტები არასწორად ირჩევენ. ზოგადად, ქართულ სახელოვნებო სივრცეში იგრძნობა სოციალური მესიჯების ნაკლებობა, არტიტები იშვიათად ინტერესდებიან ამ მიმართულებით. თუმცა, მასხენდება ჯგუფი „ბულიონი“, რომელიც ამ მიმართულებით მუშაობს და ცდილობს, წაშალოს ზღვარი პრივატულსა და საზოგადოებრივს შორის, ხელოვნება სოციალურად ჩართული გახადოს, გავიდეს საგამოფენო სივრცეებიდან ქუჩაში; თამუნა ჭაბაშვილი, რომელიც გენდერულ თემაზე მუშაობს და მისი ნამუშევრები კვლევას ეფუძნება. ბოლო დროს შეიმჩნევა სხვადასხვა სოციალური არტ პროექტის ინიციატივები, რაც სასიამოვნოა და, ჩემი აზრით, სერიოზულ რეფლექსიას მოითხოვს.

2. შენი ბავშვობის პერიოდიდან დღემდე, შეიცვალა თუ არა ქალების მიერ საჯარო/მედია სივრცეების დაკავების ინტენსივობა?

თინა: ჩემი ბავშვობის პერიოდიდან დღემდე ბევრი რამე შეიცვალა. ჩემი აზრით, ეს ზუსტად ის წლებია, როცა საზოგადოება მეტად ინფორმირებული გახდა. ქალები უფრო გააქტიურდნენ ჩემ გარშემო, უფრო ხშირად ჩნდებიან მედიაში და ხშირად ზუსტად ქალები არიან ახალი და საინტერესო პროექტების ინიციატორები, რომლებსაც სასარგებლო შედეგები მოყვება ხოლმე. ასევე, ბევრი ჯგუფი გაჩნდა, რომელიც ცდილობს, ანალიზი გაუკეთოს მოვლენებს, ესაუბროს ქალებს და სივრცეები შეუქმნას მათ, სადაც ისინი იმუშავენ. თუმცა ჯერ კიდევ არასაკმარისად არიან ქალები ემანსიპირებული და ხშირად შეცდომა ზუსტად იქიდან იწყება, რომ ჩვენი სოციუმის მიხედვით განვსაზღვრავთ, რა ხდება ქვეყანაში. რეგიონებში ბევრი პრობლემაა გენდერული კუთხით და, ალბათ, მთავარი და პრიორიტეტულია, ქალებს ერთმანეთის მიმართ მეტი ემპათია გაუჩნდეთ.

3. რა დაბრკოლებას აწყდებიან ქალები სახელოვნებო სივრცეებში და გიგრძნობია/შეგიმჩნევია თუ არა გამყარებული ორმაგი სტანდარტების არსებობა ამ სივრცეში?

თინა: ყველაზე მტკივნეული, ალბათ, ის არის, რომ ხშირად ჩნდება კითხვა, რატომ არარსებობდნენ რაფაელისა ან მიქელანჯელოს დონის ქალი არტისტები, იპოსტება სტატიები „ნარმატებული ქალი არტისტი“ და ქალისა და მამაკაცის შემოქმედების ძალიან რადიკალური დაყოფა ხდება. ხშირად ქალებს ოჯახები არ აძლევენ უფლებას, ჩვენს რეალობაში ხელოვნებით დაკავდნენ. საუკუნეების მანძილზე, ქალები მხოლოდ საყვარელი მამაკაცების მუზები იყვნენ. მე-

20 საუკუნეში ევროპასა და ამერიკაში გაჩნდა ფემინისტური არტის მიმართულება. მაშინ იქნება გულწრფელი გენდერული ბალანსი, როცა გაქრება ტერმინი „ქალი არტისტი“ ან „მამაკაცი არტისტი“, რადგან ვფიქრობ, რომ ხელოვანი ადამიანები არ უნდა იყოფოდნენ გენდერული ნიშნით. (ზოგადად, ადამიანები არ უნდა იყოფოდნენ გენდერული ნიშნით).

ანო გულიშვილი, 20 წლის, სტუდენტი, ფაქინისტი აქტივისტი.

1. რამდენად კომფორტულად გრძნობ საკუთარ თავს შენს სხეულში, გქონია თუ არა სურვილი, რაიმე ცვლილებს შეგეტანა შენს გარეგნობაში და რა იყო ამის გამომწვევი მიზეზი?

ანო: გარდატეხის ასაკში, წონაში საგრძნობლად მოვიმატე და თუ სხვა გოგოებს კომპლიმენტები არ აკლდა, ჩემი წონის მატება თანატოლებისგან დამოკიდებულებაში აშკარად უარყოფითად აისახა. ამის გამო, ისეთი დიეტა დავიწყე, რომელმაც ჩემს ჯანმრთელობაზე უარყოფითი გავლენა იქონია. ვწონიდი საკვების თითოეულ გრამს და ხშირად დღე ისე გავიდოდა, არც ვიკვებებოდი. წონაში ისე დავიკეცი, აშკარად არ გამოვიყურებოდი ჯანმრთელად. თუმცა, ამ პერიოდში მოიმატა კომპლიმენტებმა, ყველა სიხარულით აღნიშნავდა, როგორ გავხდი და ა.შ. საბოლოოდ, დღემდე ვერ შეეძელი, კომფორტულად ვიგრძნო თავი ჩემს სხეულში. დაწესებული სტანდარტები, რომლითაც ხალხი გარეგნობას განსჯის, გარკვეული პრობლემების გადალახვის და საკუთარი თავის სრულფასოვნად აღქმის საშუალებას არ მაძლევს, მიუხედავად იმისა, 90/60/ 90 ვარ თუ არა.

2. რატომ არსებობს „სხეულის იდეალები“, არის თუ არა ეს სექსისტური პრაქტიკა?

ანო: სხეულის იდეალები ქალებისთვის ცალსახად სექსისტური პრაქტიკაა. მოდის ინდუსტრია, რეკლამები, კოსმეტიკური ფირმები ქალებს ყოველთვის გვისახავენ ისეთ იდეალებს, რომლის მიღწევაც ან ძალიან რთული და ძვირადღირებულია ჩვეულებრივი ქალისთვის, ან საერთოდ მიუღწეველი. ჩვენ უამრავ ენერჯიას და თანხას ვხარჯავთ სხვადასხვა პროდუქტში თუ პლასტიკურ ოპერაციებში და შედეგით არასდროს არ ვართ კმაყოფილი. სამაგიეროდ, მდიდრდება ისედაც ყველაზე მდიდარი ინდუსტრია. მართალია, მეინსტრიმ-მედია თამამად აცხადებს, რომ 90-იანების „ჩონჩხი“ აღნაგობა ჯანსაღი აღარაა და მეტიც, პლიუს საიზ-მოდელელებიც გამოდიან პოდიუმზე. თუმცა, ეს გოგონებიც სტანდარტებს შეესაბამებიან. მათ აუცილებლად აქვთ ლამაზი სახე და წვრილი წელი. იმის თქმა მინდა, რომ „იდეალური სხეულის“ პრაქტიკის ნგრევა არ ხდება, ერთი მეორეს ანაცვლებს ყოველთვის. ჩვეულებრივი ქალისთვის ადგილი პოდიუმზე ვერ გამოინახა.

3. საზოგადოებისგან ქალები განიცდიან ზენოლას, რომ ამ ნორმებს მიუახლოვდნენ, იმის მიუხედავად, აქვთ თუ არა ამის მატერიალური შესაძლებლობა. რა თანხებთან არის დაკავშირებული „მოვლილი ქალის“ იმიჯი?

ანო: ჩემ გარშემო ხშირად დაცინოდნენ ისეთ გოგონებს,

რომლებსაც 15 წლის ასაკში არ ჰქონდათ საშუალება ან სურვილი, გაეკეთებინათ ეპილაცია, რომელიც დაახლოებით 150 ლარი ჯდება და რომელიც საკმაოდ მტკივნეული პროცედურაა. ქალისთვის ზენოლა მთელი ცხოვრების განმავლობაში გრძელდება. ჩვენ მეტ-ნაკლებად ყოველთვის განგვსჯიან და გვაკვირდებიან საზოგადოებრივ სივრცეში. მესამე მსოფლიოს ქვეყნებში საშუალო სტატისტიკური შემოსავლის მქონე ქალმა დაახლოებით ხელფასის მეოთხედი უნდა დათმოს მხოლოდ იმისთვის, რომ რეგულარულად იაროს სპორტდარბაზში. სალონში სტუმრობა თვეში ერთხელაც

პრობლემაა. არადა, „მოვლილი ქალის“ იმიჯი გვჭირდება როგორც სამსახურში, ისე ყოველდღიურ ცხოვრებაში, რათა სრულფასოვნად აღგვიქვან.

4. შენი აზრით, რა ნაბიჯები უნდა გადადგან ქალებმა იმის დასაძლევად, რომ თავი დამნაშავედ და არასრულფასოვნად არ იგრძნონ იმის გამო, რომ „იდეალური“ უთმო კანის მატარებლები არ არიან?

ანო: ბიზნესს, მედიას, ზოგადად, საზოგადოებას არ უნდა

მივცეთ საშუალება, განკარგოს ჩვენი საკუთარი გარეგნობა. უნდა მოხდეს ქალების ორგანიზება და ერთიანი პროტესტი იმ პრაქტიკასთან, რასაც დღემდე ახორციელებენ ჩვენზე. უნდა შეიქმნას ალტერნატივები, რომელიც საზოგადოებას რეალურ ქალს უჩვენებს, თუნდაც უურნალ-გაზეთები, რომლებიც ყურადღებას არა სტანდარტულ პარამეტრებზე გაამახვილებენ, არამედ ჯანმრთელ სხეულზე. აუცილებლად უნდა გავიაზროთ, რომ მოდის ინდუსტრიის მიერ ნაკარნახევ პარამეტრებს ყველა სხეული ვერ მოერგება და არცაა საჭირო.

ეჟუ მუხარინიძე, 20 წლის, ახმისტი.

1. რამდენად რეალისტურია სხეულის ის იდეალები, რომლებიც დამკვიდრებულია საზოგადოებაში და მედია მუდმივად ახდენს ასეთი იმიჯების პროპაგანდას? მოქმედებს თუ არა ეს შენზე?

ქეუ: ყველა ეპოქას აქვს სილამაზის ეტალონი. რენესანსის ხანაში ჯოკონდა იყო. გარკვეული დროის შემდეგ, უბრალოდ, თვალი იღლება ერთნაირი იმიჯებით. თუ ადრე მხატვრები ტილოს საშუალებით ახდენდნენ პროპაგანდას, ახლა მას სხვადასხვა მედია საშუალება ჩაენაცვლა. ჩვენს ეპოქაში ეს-თეტიკური აღქმა ბევრად სწრაფად იცვლება, ვიდრე წინათ. აქედან გამომდინარე, გარკვეულწილად, ჩემზეც მოქმედებს ეს სტანდარტები.

2. როგორ გააგრძელეს ცხოვრება შენმა კლასელმა გოგოებმა სკოლის დამთავრების შემდეგ და, შენი აზრით, რა იყო ამის მიზეზი?

ქეუ: ჩემი ასაკის გოგოების დიდი ნაწილი უკვე გათხოვილია.

ეს შეიძლება მშობლების და ახლო წრის ზეწოლის და არასრულფასოვნების კომპლექსის შედეგი იყოს. აქ მნიშვნელოვანია ის სტერეოტიპი, რომ მდედრობითმა სქესმა აუცილებელი არ არის, მიიღოს განათლება, რადგან შეუძლია გათხოვდეს. ისინი ხშირად კარიერულ წინსვლაზე ან თვითგანვითარებაზე უარს ამბობენ.

3. აკლია თუ არა თანამედროვე ქართულ ხელოვნებას ფემინისტური აქცენტები? არის თუ არა ქართულ სახელოვნებო სივრცეში ორმაგი სტანდარტები?

ქეუ: დღეს თანამედროვე ხელოვნების სფეროში ბევრად მეტი ადამიანი მუშაობს და მათი რაოდენობა დღითიდღე იზრდება. კაცების დაფასებას რაც შეეხება, ფაქტია, რომ ჩვენს ქვეყანაში ბევრად მეტი კაცი ხელოვანია და, თავისთავად, უფრო დაფასებულიც არიან. ამას გარდა, ის ფაქტორიც მნიშვნელოვანია, რომ კურატორების და გალერისტების უმეტესობა ქალები არიან და მათი მხრიდან ქალური სოლიდარობა არასდროს შეინიშნება.

მიორგი შაქარაშვილი 24 წლის, მენეჯერი

1. რატომ უნდა იყოს თანასწორი უფლებებისთვის ბრძოლა პრიორიტეტული შენი თაობის წარმომადგენლებისთვის?

გიორგი: განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ჩემი თაობის წარმომადგენლების მიერ თანასწორი უფლებებისთვის ბრძოლა, რადგან ჩემი თაობის ადამიანები არც თუ ისე შორეულ მომავალში, როდესაც საშუალო ასაკს მიაღწევენ, იქნებიან წარმატებული ბიზნესმენები, ქვეყნის მმართველები, სასულიერო პირები, ექიმები და მრავალი სხვა პროფესიის წარმომადგენლები. ჩემი თაობა იქნება ქვეყნის მომავლის განმსაზღვრელი, ქვეყნის უკეთეს მომავალს კი განსაზღვრავს ადამიანთა უფლებების და თავისუფლებების დაცვ-ულობის ხარისხი ქვეყანაში. ამიტომ, პრინციპულად მნიშვნელოვანია, ჩემმა თაობამ გაითავისოს ის, რომ ჩვენ ყველა თავისუფალი და თანასწორი დავიბადეთ, განურჩევლად სქესის, კანის ფერის, წარმომავლობის, სქესობრივი იდენტობის თუ სხვა განმასხვავებელი ნიშნისა.

2. რა ხერხებით გაზრდიდი ქალთა რეპრეზენტაციას საჯარო სივრცეში?

გიორგი: მეტად მნიშვნელოვანია ქალთა წარმოჩენა საჯარო სივრცეში, იმისთვის, რომ ქალებმა სხვადასხვა საზოგადოე-

ბრივ საქმიანობაში მიიღონ მონაწილეობა და იყვნენ უფრო პროდუქტიულები. საჭიროა, ისინი ყოველთვის სარგებლობდნენ თანაბარი უფლებებით როგორც ოჯახში, ისე სოციალურ სფეროში. ქალებმა უნდა მიიღონ ხარისხიანი განათლება, აირჩიონ სასურველი პროფესია და თავიანთ საქმეში მიაღწიონ წარმატებას. დღესდღეობით, თანამედროვე მსოფლიოში ქალი საზოგადოებრივი კეთილდღეობის საქმეში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს. ამიტომ, ყველაზე მნიშვნელოვანია, რისი გაკეთებაც შეიძლება, არის ის, რომ თავად საზოგადოებამ არ უნდა დაუშვას ქალთა უფლებების შელახვა ნებისმიერ სფეროში და ყველამ, განსაკუთრებით ჩემმა თაობამ, რომელიც ქვეყნის მომავლის განმსაზღვრელია, უნდა გაითავისოს ქალისა და მამაკაცის თანაბარუფლებიანობა.

3. რა არის ის, რაც ბიჭებმა შეიძლება გააკეთონ, რათა გენდერულ თანასწორობას შეუწყონ ხელი?

გიორგი: ჩემი აზრით, ბიჭებმა, უბრალოდ, უნდა გაითავისონ ის ფაქტი, რომ ქალს აქვს იგივე უფლებები, რაც მამაკაცს. მას შეუძლია აირჩიოს, ისევე როგორც მამაკაცს; მას შეუძლია აკეთოს ის, რისი კეთების უფლებაც აქვს მამაკაცს. ერთი სიტყვით, ყველაფერი ის, რაც კანონით დაშვებულია.

მარიამ სინაჩილიძე, 25 წლის, საზოგადოებასთან ურთიერთობის ხელმძღვანელი - კავკასიის კვლევითი ჩანახაზების ცენტრი (CPRC-საქართველო), საქართველოს ახალგაზრდობის ნაჩოვანებელი ბაზრობი 2015-2016 წლებში.

1. როდის გაიგე პირველად სიტყვა „ფემინიზმი“ და რა იყო შენი შთაბეჭდილება, როდესაც დეფინიციას გაეცანი?

მარიამი: რთულია გავიხსენო, ზუსტად როდის ან რა ვითარებაში შევიტყვე ამ ტერმინის შესახებ, მაგრამ ის შეგრძნება მახსოვს, რომ სანამ კარგად გავიაზრებდი, რას ნიშნავდა ფემინიზმი, ბევრი ადამიანის მსგავსად, თავდაპირველად მეც ერთგვარი საფუძველს მოკლებული პროტესტის გრძნობა მქონდა და მეგონა, რომ ფემინიზმი კაცებისადმი აგრესიასა და მათ მჩაგვრელად გამოყენას უფრო ემსახურებოდა, ვიდრე ისეთ ჰუმანურ იდეებს, როგორც თანასწორობა და სამართლიანობაა. მაგრამ ეს დიდი ხნის წინიყო, და როდესაც გავიზარდე და მეტი ვისწავლე ფემინიზმის შესახებ, სასიამოვნო იყო იმის აღმოჩენა, რომ ამ ტერმინს სიყვარულთან ბევრად მეტი საერთო აქვს, ვიდრე აგრესიასთან და სინამდვილეში, სოციალური სამართლიანობისა და ადამიანის უფლებებისთვის იბრძვის. მოკლედ, აღმოჩნდა, რომ ფემინისტი ვიყავი, ისევე როგორც ნებისმიერი ადამიანი, რომელიც ფიქრობს, რომ ქალი იმსახურებს ისეთივე შესაძლებლობებს, როგორც კაცი, და პირიქით - იქნება ეს განათლების სფერო, დასაქმება, ოჯახი თუ ბავშვის აღზრდა. ასეთი საზოგადოება ბევრად ლალი და ჯანსაღია და სწორი მიმართულებით ვითარდება კიდევ.

2. როგორ აწვდის დღევანდელი ქართული მედია-სივრცე ადამიანებს „ფემინიზმს“? ხედავ თუ არა პროგრესს ბოლო 10 წლის განმავლობაში?

მარიამი: მასმედია ფემინიზმისადმი დიდი მეგობრობით, ჩემი აზრით, არ გამოირჩევა. ერთი მხრივ, ყოველთვის თვალში გვხვდებოდნენ მედიის მიერ სტერეოტიპულად წარმოდგენილი „იდეალური“ ქალები, წვრილი წელით, მაღალი ფეხებით და გულუბრყვილო გამოხედვით. მეორე მხარეს კი იდგა რეალობა და ფემინისტური მოძრაობის აქტივისტები, რომლებიც მათ ფონზე, აგრესიულები და ცოტა სამიშებიც კი ჩანან; ანუ მედიის სივრცეში ფემინიზმი მოდამი დიდად არასოდეს ყოფილა და, ამ მხრივ, არც საქართველოა გამონაკლისი. ჩვენს პოლიტიკურად პოლარიზებულ და დაძაბულ გარემოში მედიის ყურადღება, ძირითადად, პოლიტიკურმოვლენებს ეთმობა, სადაც ქალთა საკითხები ნაკლებად ჩანს, ხოლო რაც შეეხება პოლიტიკას, ის დღემდე რჩება საზოგადოებრივი აქტივობის საკმაოდ მასკულიზირ სფეროდ. მაგრამ პროგრესი, ცხადია, შესამჩნევია. ბევრი რამ შეიცვალა 10 წლის განმავლობაში. ამის ნათელი მაგალითი თუნდაც ეს ჟურნალია, რომელმაც მთელი ნომერი მიუძღვნა გენდერულ

თანასწორობას და ცდილობს, გაზარდოს ცნობიერება ამ თემის შესახებ, ან რადიო თავისუფლების გადაცემა „გენდერული ამბები“. ამგვარ ინიციატივებს ძალიან მივესალმები. რაც მეტს ვისაუბრებთ ამ თემაზე, მეტი ადამიანი გაიგებს, რომ დროა დავემშვიდობოთ პირველყოფილ შეხედულებებს ქალების „დანიშნულების“ შესახებ და გავითავისოთ, რომ ფემინიზმი არ ნიშნავს ქალების დომინირებას ვინმეს დაკნინების ხარჯზე.

3. როგორ უნდა შეუწყოს ხელი სახელმწიფომ ან თუნდაც არასამთავრობო სექტორმა ქალების პოლიტიკაში ჩართვას?

მარიამი: ამ მიმართულებით გარკვეული ნაბიჯები იდგმება, თუნდაც გენდერულ კვოტაზე საუბრები რომ ვახსენოთ. შეუძლებელია ცალსახად ითქვას, რომ კვოტები კარგია ან ცუდი და, ცხადია, მხოლოდ კვოტირება არ იქნება საკმარისი ქალების პოლიტიკაში ჩასართვლად. მაგრამ ფაქტია, რომ კვოტა, რომელიც დაწესებულია ქალთა პოლიტიკური მონაწილეობის გაზრდისთვის, ისტორიული უსამართლობის გამოსწორების ერთგვარი მცდელობაა, რომელიც ქალების გაძლიერებისკენაა მიმართული.

აქ ორი კითხვა ჩნდება: ეს მცდელობა ამართლებს თუ არა; ანუ მართლა მონაწილეობენ თუ არა ქალები „პოლიტიკაში“, გადანყვეტილების მიღების პროცესებში და იღებენ თუ არა ისინი ქალებისთვის ხელსაყრელ გადანყვეტილებებს; თუ აგრძელებენ პატრიარქალურ ლოგიკას და კაცი პოლიტიკოსების სისტემაში უბრალო დავალებების შემსრულებლები ხდებიან.

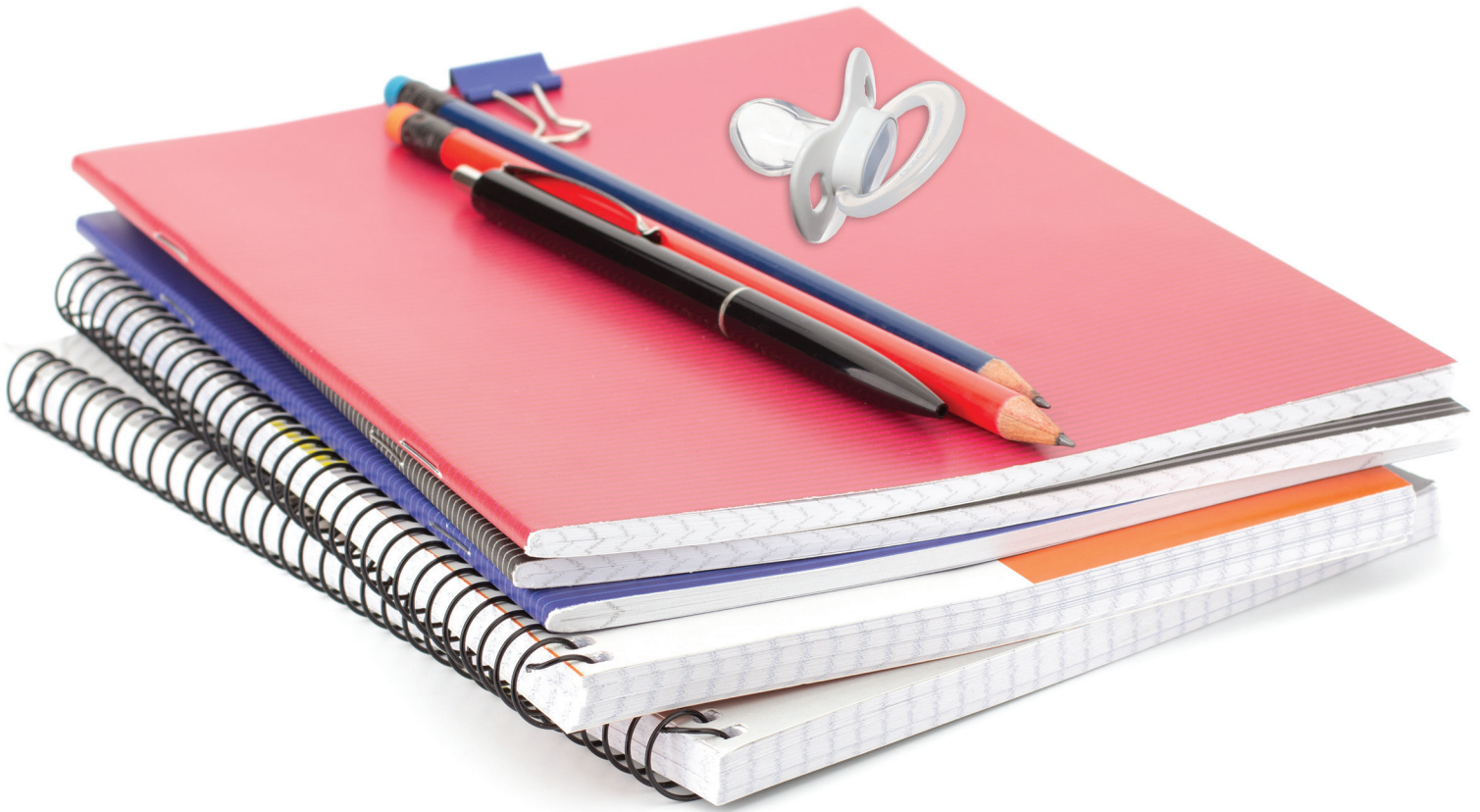
და მეორე: თუ მონაწილეობენ და იღებენ კიდევ ქალებისთვის „სასარგებლო“ გადანყვეტილებებს პარლამენტში, როგორც არის დეკრეტული შევბულების, აბორტის, ქორწინების, ქონების განკარგვის და ქალებისთვის მნიშვნელოვანი სხვა საკითხები, რამდენად მიუთითებს ამ პოლიტიკოსი ელიტისტი ქალების შემთხვევა სრულ სურათზე. აქ განსაკუთრებით მოწყვლად და დაუცველ სეგმენტს ვგულისხმობ, მათ შორის ეთნიკურ უმცირესობებს, სოციალურად დაუცველებს და ა.შ.

ქალების გაძლიერების საკითხი გაცილებით ფართომასშტაბიანია. ვფიქრობ, კვოტები, ქალთა საჯარო სფეროში მონაწილეობის კუთხით, კარგი დროებითი საშუალებაა ისტორიული უთანასწორობის ნაწილობრივ გამოსწორებლად. კვოტირებას დროზე უნდა მივაშველოთ სხვა ინსტრუმენტები, რომ რეალური ცვლილება მოხდეს. გენდერულ უთანასწორობას უფრო კომპლექსური და მრავალმხრივი მიდგომა სჭირდება და მხოლოდ კვოტები სურათს არ შეცვლის.

მახსოვს, გაეროს მოსახლეობის ფონდის (UNFPA) ახალგაზრდული კამპანიის ფარგლებში, რეგიონებში ახალგაზრდებთან შეხვედრებს ვატარებდით, სადაც ადრეული ქორწინების შესახებ ვსაუბრობდით. ზოგიერთ რეგიონში გვხვდებოდნენ ისეთი 15-16 წლის ბიჭები, რომლებიც 15 წლის გოგონას 30 წლის კაცზე გათხოვებას პრობლემად არ აღიქვამდნენ. მართალია, ადრეული ქორწინება უკვე კანონით ისჯება, მაგრამ აქ მენტალიტეტზეა საუბარი, რომლის შეცვლას მხოლოდ

კანონი ვერ უზრუნველყოფს. მნიშვნელოვანია, რომ საზოგადოება, ზოგადად, უფრო მგრძობიარე გახდეს ქალების პრობლემების მიმართ, სადაც საზოგადოების განათლება ერთ-ერთ გადამწყვეტ როლს ასრულებს, იქნება ეს განათლების ფორმალური თუ არაფორმალური მეთოდები და, ამ მხრივ, მნიშვნელოვანია სახელმწიფოს და არასამთავრობო სექტორის მჭიდრო თანამშრომლობა.

ახალი ჟორნილების სავატი

ავტორი: თამარ კახიანიძე

- რა საყვარლები არიან, შენებია? - ვეკითხები დიდი ხნის უნახავ კლასელს, რომელიც ქუჩაში შემხვდა.

- მოგონს? გათხოვილიყავი შენც ადრე და გეყოლებოდა, - მპასუხობს და საკუთარ ხუმრობაზე იღიმის. მე კი მის ხმაში ჩემდამი აგრესიას და სიბრაზესაც ვგრძნობ. თვალეები სევდიანი აქვს. სევდიანი და გადაღლილი.

მეთერთმეტე კლასში ვიყავით, როცა ქეთი გათხოვდა. ასე, ადგა და გათხოვდა. მშობლებს უნდოდათ, უნივერსიტეტში ჩაებრებინა, საუკეთესო მასწავლებლებთან ატარებდნენ და სოლიდურ თანხასაც

ხარჯავდნენ რეპეტიტორებთან, ეს კი ადგა და გათხოვდა. გათხოვილ ქალს სწავლა-განათლება არ სჭირდება, ქმარს უნდა მიხედოს და ოჯახს მოუაროსო, გამოგვიცხადა მასწავლებელმა, რომელიც საუკეთესო მოსწავლის გადანყვეტილებით ძალიან იყო გულდანყვეტილი. როგორც ჩანს, ქეთის ახალ ოჯახშიც ასე ფიქრობდნენ. მას შემდეგ მხოლოდ ერთხელ, ბოლო ზარზე ვნახე. ორი თვის ორსულს თეთრი წინსაფარი ეკეთა და თვალეები უბრწყინავდა. მასწავლებლების ლაპარაკს მოვკარი ყური, როგორ არ სრცხვენია, თეთრი წინსაფარი რომ ჩაიცვა, სხვებთან ერთად რა ნამუსით დგას ახლაო. გავბრაზდი. თუმცა, არაფერი მითქვამს.

ეს გოგო, ათი წლით უფროს ქალს რომ დამსგავსებოდა, თავისი სამი შვილით, ახლა ჩემ წინ იდგა და სახლში მეპატიჟებოდა. ცოტა ხანს ვილაპარაკეთ. თითქოს, აზროვნებით, 17 წლის ასაკში იყო დარჩენილი, თითქოს, არ განვითარდა, თითქოს, მისთვის დრო ათი წლის წინანდელ ნიშნულზე გაიყინა. ღირებულებებიც იგივე დარჩენოდა. ადამიანები ვითარდებიან, სწავლობენ, შეხედულებებს იცვლიან, ზოგადსაკაცობრიო საკითხებზე კამათობენ, თუმცა როცა ადრეულ ასაკში ბავშვს აჩენენ, თითქოს, ყველას ერთად ეცვლება პრიორიტეტი..

თინეიჯერების უმეტესობა ქორწინებას რომანტიზებულიად ხედავს. ფიქრობენ, რომ მათი პირველი სიყვარული ერთადერთია და სიკვდილამდე ტკბილად და ბედნიერად იცხოვრებენ. განსაკუთრებით მომხიბვლელი სტუდენტობაში შვილის ყოლა ეჩვენებათ. გააჩენენ და იძულებულები არიან, ერთ დროს საუკეთესო სტუდენტები, მინიმალურ ქულას დასჯერდნენ. ლექტორიც უწერს, რადგან იცის, რომ ღამე აქვს გათენებული, ხედავს, რომ ფეხზე ვერ დგას და ლექციაზეც ყველაფერი აინტერესებს, იმ ღირებულებების გარდა, რომლებზეც ჯგუფს ესაუბრება.

- გათხოვილიყავი შენც და გეყოლებოდა ასეთი, - სიცლით, თუმცა დამნაშავეს თვალებით მეუბნება გაგა, რომელიც ღამის კლუბის გარეთ, დღის სინათლეზე პირველად შემხვდა. პატარა ბიჭს ასეირნებდა. მითხრა, ჩემი შვილიაო.

ვიცოდი, რომ ცოლიანი იყო, თუმცა დეტალებით არასოდეს დავინტერესებულვარ. აღმოჩნდა, რომ ჩემზე ერთი წლით პატარას უკვე ხუთი წლის შვილი ჰყავდა. კლუბში ხშირად ვხვდებოდით ერთმანეთს. ისეთ დიდ სამეგობროში, როგორც კლუბებშია ხოლმე. არაფერი განსაკუთრებული. უბრალოდ, ხან კლუბის ცენტრში მოცეკვავეების ყურებისას გამტერდებოდა, ხან ჩვენი მოწონების ობიექტების ამბებისა თუ სასიყვარულო თავგადასავლების მოსმენისას. თვალები ისეთი სევდით ევსებოდა, თითქოს, მთელი მსოფლიოს პრობლემა მის კისერზე იყო. როცა ვეკითხებოდით, რა სჭირდა, გვპასუხობდა, რომ არაფერი. ამ "არაფერს" კი ჭიქა ტეკილას სულმოუთქმელად აყოლებდა და უაზროდ გვილიმოდა.

თინეიჯერობაში დაქორწინების გადანყვეტილების მიღება 17 წლის ასაკში პროფესიის არჩევას ჰგავს. მაშინ, როდესაც ყველაფერი მომხიბვლელად გვეჩვენება, თუმცა მალევე ვხვდებით, რომ შეგვეშალა, რომ ჟურ-

ნალისტობა, ექიმობა თუ იურისპუდენცია ჩვენი საქმე არ იყო და ამიტომ, უნივერსიტეტის დასრულების შემდეგ, პროფესიისაგან რადიკალურად განსხვავებულ სფეროებში ვაგრძელებთ მუშაობას. ადრეულ ასაკში ქორწინება, ალბათ, გოგოებისთვის უფრო რთულია. ბავშვი მათ განათლებას რამდენადმე აფერხებს, პრიორიტეტებსა და ცხოვრების მიზნებს უცვლით. ეს მაშინ, როდესაც ქორწინება მათი ქმრებისათვის იმავე ბარიერებს არ ქმნის. მაშინ, როდესაც ცოლების მთავარი ამოსავალი წერტილი ბავშვია, ქმრები სწავლობენ, სამსახურში წინაურდებიან, თვალსაწიერს იფართოვებენ, მათ შორის საპირისპირო სექსთანაც, რადგან ქმრებს აღარ მოსწონთ მუდმივად დაღლილი, სახეჩამომტირალი და მოწყენილი ცოლები. ცოლები, რომელთა ერთადერთი საზრუნავი პამპერსები და სადილია, ცოლები, რომლებიც მუშაობის, სოციალიზაციის, მეგობრებთან კონტაქტის მიუხედავად, მაინც 17-18 წლის ასაკში რჩებიან და ახალ ღირებულებებზე წარმოუდგენელი ხდება მათთან ლაპარაკი, ცოლები, რომლებიც მათ აღარ მოსწონთ და ხვდებიან, რომ მუცელში პირველი პეპლების გამოჩენისთანავე მიღებული სერიოზული გადაწყვეტილება შეცდომა იყო. საბოლოოდ კი ვიღებთ რამდენიმე წელიწადში დანგრეულ ოჯახებს ან ცოლებს, რომლებიც გამუდმებით ხუჭავენ თვალს ქმრების ღალატზე და ქმრებს, რომლებიც მიიჩნევენ, რომ ასე ნორმალურია.

ჩვენს საზოგადოებაში ქალიც იჩაგრება და კაციც. შეყვარებული გოგო, განსაკუთრებით, პატარა დასახლებებშია ცოდო, იქ, სადაც ყველამ ყველაზე ყველაფერი იცის. ამიტომ, მეზობლებისა და ნათესავების გამოა იძულებული, ცოლად გაჰყვეს პირველ შეყვარებულს, იმიტომ, რომ მათ სალაპარაკო არ მისცეს. მერე თვალეში სევდა უდგებათ.

ბიჭიც ცოდოა. ბიჭი, რომელსაც გვარის გამგრძელებლად მიიჩნევენ და გაიგებენ თუ არა, რომ შეყვარებული ჰყავს, მთელი ოჯახი აიძულებს ცოლის მოყვანას - აქაოდა, რას ელოდები, დროა, ოჯახს მოეკიდოო. ჩვენ მოგეხმარებითო. არაფერს მოგაკლებთო. ბიჭებსაც მოჰყავთ. მოჰყავთ და მერე თვალეში სევდა უდგებათ.

საზოგადოება სასტიკია. ის ივინყებს წყვილს და მის პირად ცხოვრებას იმ წუთიდანვე, რაც დაკანონდება. ივინყებს და ახალ საკბილოს, საჭორაო მასალას ეძებს. მერე კი მხოლოდ ერთეულები ხვდებიან, რომ ხანდახან არაფერია იმაზე გულისმომკვლელი, ვიდრე ადრეული ქორწინებისა და უდროოდ დაკარგული თავისუფლების გამო, ადამიანების სევდაჩამდგარი თვალეები.

FAILURE IS IMPOSSIBLE

ავტორი: ეთი სანთანი, სოციოლოგი

იყო არჩეული და გქონდეს არჩევის უფლება - ყველაზე ზუსტად ასახავს ქალთა ბრძოლის მიზანს პოლიტიკური უფლებებისთვის. დღევანდელი გადმოსახედიდან, ქალებისთვის ხმის მიცემის უფლების მოპოვება მეოცე საუკუნის ისტორიის კუთვნილებაა, თუმცა ამ მოვლენის შუქზე გამოჩნდა, რომ თავისუფლებისა და თანასწორობისთვის მხოლოდ პოლიტიკური უფლებები საკმარისი არ არის. ქალთა ემანსიპაციისთვის ბრძოლაში ეკონომიკური საკითხის წინ წამოწევა აშკარაა იმ მოცემულობას, რომელშიც ქალებისა და მამაკაცების თანასწორობა სრულიად ახალ მნიშვნელობას იძენს.

დავინწყით თავიდან.

საჯარო სივრცეში მონაწილეობა ორივე სქესისთვის ოდითგანვე დაკავშირებული იყო სხვადასხვა ცენზთან, მათ შორის, ქონებრივ, საგანმანათლებლო თუ სოციალურ სტატუსებთან. ეს ბარიერები მამაკაცებისთვის უფრო ადრე გადაილახა, ქალებმა კი მოგვიანებით, მე-20 საუკუნეში შეძლეს ამ უფლებების მოპოვება.

მაშინ, როცა ქალთა პოლიტიკური უფლებებისთვის ბრძოლა გადამწყვეტ ფაზაში შევიდა, ინდუსტრიული და სამრეწველო რევოლუციების აღმასვლამ საჯარო ურთიერთობების ახალი ეთიკა წარმოშვა და კიდევ

უფრო დიდი გამოწვევების წინაშე დააყენა ქალები. თითქოს, პოლიტიკური უფლებების მოპოვებას თავისთავად უნდა მოეტანა სხვა სფეროებში ქალთა თანასწორობა და მათი პრაქტიკული განხორციელების საშუალებები, თუმცა ეს ასე არ მოხდა. ეკონომიკური ურთიერთობების ინტენსივობის ზრდამ შრომა და ანაზღაურება ადამიანის დამოუკიდებლობისა და თავისუფლების შეფასებისას მნიშვნელოვანი ინდიკატორი გახდა. შესაბამისად, მე-20 საუკუნეში პოლიტიკურ უფლებებში გამოხატული ქალთა ემანსიპაცია 21-ე საუკუნეში ეკონომიკური დამოუკიდებლობისა და თანასწორობის საკითხით იცვლება.

ეკონომიკურ ურთიერთობათა ყველაზე გავრცელებული ფორმა - შრომა მკაცრად უკავშირდება განათლებას. ამ აზრით, მნიშვნელოვანია მოსახლეობაში განათლების მიმღებთა გენდერული განაწილების მაჩვენებლები. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემების თანახმად, 2011-2013 წლებში სასკოლო ასაკის მოსწავლეებში ბიჭების რაოდენობა მცირედ, თუმცა მაინც აღემატება გოგონებისას, ხოლო მამაკაცების რაოდენობა უმაღლეს სასწავლებლებში მცირედ, თუმცა მაინც ჩამორჩება ქალების რაოდენობას.

მოსწავლეთა და სტუდენტთა ჩაოქმედება სასწავლო წლის დასაწყისისთვის ერთეული

მოსწავლეების რიცხვინაობა	2011 / 2012		2012 / 2013	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
სახელმწიფო ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში	246 598	270 140	242 126	264 633
კერძო ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში	22 822	28 866	23 465	29 291
სახელმწიფო და საზოგადოებრივ კოლეჯებში	199	299	2 282	3 526
სტუდენტების რიცხვინაობა	2011 / 2012		2012 / 2013	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
სახელმწიფო უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში	40 345	30 577	45 225	34 784
კერძო საგანმანათლებლო დაწესებულებებში	12 734	11 454	16 031	13 493

იმ ფონზე, რომ უმაღლესი განათლების მიმღებთა შორის ქალები ჭარბობენ, საინტერესო იქნებოდა დასაქმებული ქალების სამუშაო პოზიციები და მათი ანაზღაურების ანალიზი, თუმცა, ეს მონაცემები არ მოიპოვება ამ ეტაპზე, რაც საფუძვლიანი დასკვნის გაკეთების საშუალებას ართულებს.

ხელმისაწვდომი მონაცემები არსებობს მაღალ პოზიციებზე დასაქმებულ საჯარო სტრუქტურებში. კერძოდ, მინისტრებისა და მათ მოადგილეთა გენდერულ განაწილებაში ნათლად ჩანს, რომ მინისტრების მხოლოდ 2%, ხოლო მათი მოადგილეების მხოლოდ 25% არის ქალი.

მინისტრი	19	მოადგილე	59
	2	ქალი	15
	17	კაცი	44

არსებობს მოსაზრება, რომ დასაქმებული ქალებისა და მამაკაცებისთვის ანაზღაურების სხვადასხვა წესი მუშაობს. საქართველოს მაგალითზე რთულია მხოლოდ სახელფასო მონაცემით მსჯელობა, რადგან ფორმალურ სექტორში დასაქმებულთა რიცხვი არც თუ ისე კარგად ასახავს მთლიან სურათს, ხოლო ქვეყნის მთლიან მეურნეობაში აღურიცხავი ანუ ჩრდილოვანი ეკონომიკის წილი უცნობია. ეს უხილავი მონაცემები ბუნდოვან წარმოდგენას გვიქმნის იმ ხელფასებისა თუ

გამომუშავებული გასამრჯელოს შესახებ, რომელთა დაფიქსირება არ ხდება. ამიტომ, ნებისმიერი მსჯელობა გენდერული სახელფასო სხვაობის შესახებ ძირითადად ფორმალურ დასაქმების სფეროს მიემართება და არა მთლიანად დასაქმებულ ადამიანებს. სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის 2014 წლის ოფიციალური მონაცემების მიხედვით, საქართველოს მოსახლეობის 52.3 % ქალია, ხოლო 46.2 % - მამაკაცი.

ორივე სქესი		
3 729.5	1. 951.0	1.778.5
ეკონომიკურად აქტიური (ორივე სქესი)	ქალი	კაცი
1991.1	919.7	1071.5
სულ დასაქმებული	ქალი	კაცი
1745.2	823.6	921.6

საქართველოს სტატისტიკის ოფიციალური მონაცემების თანახმად, ეკონომიკური საქმიანობის 13 ძირითად სანარმოს ტიპში მამაკაცის საშუალო ხელფასი 1,5-2-ჯერ მეტია ქალის საშუალო ხელფასზე. ბიზნეს სექტორში არსებული საჯარო მონაცემების თანახმად, ქალის საშუალო თვიური ხელფასი 588.9 ლარია, კაცის კი - 940.0, ხოლო ერთადერთი სფერო, სადაც ქალის ხელფასი მნიშვნელოვნად მაღალია მამაკაცის საშუალო

ხელფასზე, 2014 წლის მონაცემით, არის „თევზჭერა, მეთევზეობა“, სადაც დასაქმებულ ქალთა რაოდენობა 1 ადამიანია. ამ ზოგად მიდგომაში განირჩევა ქალებისა და მამაკაცების დემოგრაფიული მახასიათებელი (ეკონომიკური აქტივობა, განათლების დონე), რომელთა მიხედვით ქალებსა და მამაკაცებს შორის მნიშვნელოვანი სხვაობა არ შეიმჩნევა. ეს მონაცემები ცხადად ახსნის

ქალების ხელფასების სიმცირეს მამაკაცებთან შედარებით, თუმცა ამ სხვაობის ასახსნელად, მნიშვნელოვანია მასზე გავლენის მომხდენი კულტურული ნორმების გათვალისწინება. კერძოდ, გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) კვლევის („საზოგადოებრივი დამოკიდებულებები გენდერულ თანასწორობაზე პოლიტიკასა და ბიზნესში“; 2013) თანახმად, გამოკითხულთა უმეტესობა პროფესიის არჩევის, პირადი ცხოვრების დაგეგმვისა და მომავლის განსაზღვრის თვალსაზრისით, მამაკაცს უფრო თავისუფალ ადამიანად მიიჩნევს, ხოლო 57% -ის აზრით მამაკაცს უფრო დიდი შანსი აქვს დასაქმდეს მაღალ თანამდებობაზე, ვიდრე ქალს. გარდა ამისა, მამაკაცების 49% მამაკაცი უფროსის პირობებში უფრო თავს კომფორტულად გრძნობენ. იმ ფონზე, რომ რაოდენობრივი მონაცემები არასაკმარისია, განსაკუთრებით დასაქმების პოზიციების შესახებ, საფუძვლიანი დასკვნების გაკეთება შეუძლებელია. ვარაუდით კი შესაძლებელია ითქვას, რომ მამაკაცის დაწინაურებული მდგომარეობა საზოგადოებაში მას დაბალანაზღაურებად სამუშაოზე დათანხმების საშუალებას არ აძლევს. გარდა ამისა, მოლოდინი

მამაკაცის მიმართ ხელმძღვანელ პოზიციაზე უფრო არის, ვიდრე დაბალ საფეხურებზე. ამას თან ერთვის კულტურული ფაქტორებით განპირობებული გენდერული სტერეოტიპები, რომელშიც მამაკაცი მუდმივად პრივილეგირებულად წარმოჩნდება, სქესის და მასთან დაკავშირებული გამოცდილების გამო, ხოლო ქალი, ამავე წარმოდგენის მიხედვით, სწორედ მამაკაცის ანტიპოდს წარმოადგენს.

თითქმის ერთი საუკუნე გავიდა, რაც ქალებმა საქართველოში ხმის მიცემის უფლება მოიპოვეს, მათი საჯარო სივრცეში მონაწილეობის საკითხი კი ისევ მწვავედ დგას. პოლიტიკური უფლებები დიდწილად განაპირობებს ეკონომიკურ და კულტურულ ემანსიპაციას, თუმცა შესაძლოა ასე მარტივად სულაც არ იყოს. გარდა ამისა, კულტურული წარმოდგენების წინააღმდეგ სამართლებრივი ხასიათის სანქციები გადაულახავ წინააღმდეგობას ქმნის.

ერთი შეხედვით, თითქოს, არასად არის პრობლემა. განურჩევლად სქესისა, ჩვენ ყველას თანაბარი უფლებები გვაქვს, თუმცა რიგ ადგილებში „უცხო“ შესვლა მაინც სასტიკად აკრძალულია.

ვინს მოითმენს, ის ყოველთვის ვერ მოიბაბს

ავტორი: ბობა აფციაური

ფოტო: მზია საბანელიძე - ჩაქო თაპისუფლება

ახალგაზრდა ქალი ოთახში შემოდის. წელში ოდნავ მოხრილია, სკამზე ჯდება, მარცხენა ხელის მტევანს მარჯვენა ხელის მუჭში იქცევს და თითებს გამუდმებით სრესს. თვალები გაფართოებული აქვს. კითხვას ელოდება, მაგრამ უკვე იცის, რაზეც უნდა ვისაუბროთ. კითხვა ბანალურია: - აქ როგორ მოხვდით მეთქი? - ვეკითხები. ნიკაპი შესამჩნევად უკანკალებს, როგორც ბავშვებს, ტირილის დაწყების წინ, ამ ტირილის შეკავებას რომ ცდილობენ ხოლმე. 28 წლის ნინო (სახელი შეცვლილია) საკუთარ ამბავს ათასჯერ მოყოლილივით მიამბობს. ალბათ, აქ ბევრს უამბო უკვე. სწრაფად ლაპარაკობს, თითქოს უნდა, რომ ამბის თხრობა, რაც შეიძლება მალე დაასრულოს.

„მშობლებთან ვცხოვრობდი, ჩემი ქმარიც იქ ცხოვრობდა. 7 წელი ერთად ვიყავით. ამ ხნის განმავლობაში, სულ ძალადობდა, სულ მცემდა. ხანდახან ყოველდღიური იყო ფიზიკური შეურაცხყოფა. ჩემი მშობლებიც ვერაფერს აკეთებდნენ, მხოლოდ იმას ამბობდნენ, სირცხვილია, რას

იტყვის ხალხიო. ბევრჯერ მინდოდა 112-ზე დარეკვა, მაგრამ სულ თავს ვიკავებდი. ხომ იცით ქართველები, რას აღარ იჭორავებდნენ. ბოლოს უკვე აღარ შემეძლო. ნათესავებზე ჩავრიე, გაუსაძლისი იყო ცხოვრება. დაელაპარაკენ ქმარს და მომამორეს თავიდან. კი წავიდა სახლიდან, მაგრამ ერთი კვირის შემდეგ, გამთენიისას შემოიპარა სახლში. საწოლში ვიყავი, დანა ჰქონდა, ყელში დამჭრა, თვალებს მთხრიდა, მაგრამ გადავრჩი. ჭრილობა არტერიას მილიმეტრებით ასცდა. დაიჭირეს და გირაოთი გამოუშვეს, შემდეგ იგივე განმეორდა - ისევ შემოვარდა. ამჯერად მაკრატელი ეჭირა, მაშინ უკვე ჩემი მშობლები მომეხმარნენ. ისინი უფრო დაზარალებდნენ, რადგან დედაჩემს და მამაჩემს ცულით გაუჩხხა თავი. მეორედაც გადავრჩი. ფსიქოლოგიური ტრავმა მაქვს, სახლში ველარ ვჩერდები. ახლა ციხეშია, მაგრამ შეიძლება შეწყალება შეეხოს. სახლს რომ ვხედავ, მგონია, რომ ჩემი ქმარი ისევ უნდა შემოვარდეს. იქ არც მეძინა ხოლმე. მერე გავიგე, რომ არსებობს თავშესაფარი. რაც აქ მოვედი, დავწყნარდი.

აქ რომ მოვედი, ფეხზეც ვერ დავდიოდი, ისე მძიმედ ვიყავი. აქ მიმკურნალეს, წამლებს მაძლევენ, ბევრი გამოკვლევა ჩამიტარეს.“

- ნინო გორის თავშესაფარში შვილთან ერთად, 3 თვის წინ მივიდა. ამ დროის განმავლობაში, ეზოშიც კი არ გასულა. ეზოში ბავშვები თამაშობენ. თუმცა, ალბათ, არც თამაშობენ. სხედან ხის ძირში, ერთ ბიჭს კენჭები უჭირავს, მეორე მას უყურებს. არ გვანან ეს ბავშვები სხვა ბავშვებს, მუდამ რომ დარბიან, ხან დამალობანას და ხანაც დაჭერობანას რომ თამაშობენ; სულ რომ დახტიან და ხმაურობენ. ეს ბავშვები არავის ანუხებენ, თავისთვის, მონყენილები სხედან. თავშესაფარში შესულ უცხო კაცს ქვეშიდან დაკვირვებით მიყურებენ. მათ თვალეში სევდა ჩანს, დიდი სევდა. არადა, ბურთებიც აქვთ და სათამაშოებიც, მაგრამ ხატვა უნდებათ ხოლმე ხანდახან. ქალებთან ერთად, ისინიც მსხვერპლები არიან. მათ თვალწინ ხდება ჩხუბი, ფიზიკური შეურაცხყოფა და ამ დროს, ისინი ყველაზე სუსტები და დაუცველები არიან. თავშესაფრის ხელმძღვანელი, ლამარა შაყულაშვილი, აქ ნამყოფი ბავშვების ნახატებს მაჩვენებს. მეუბნება, რომ თავიდან ეს ბავშვები ყველაფერს მუქ ფერებში ხატავენ, კედელზე კი ის ნახატები გამოუფენიათ, რომლებიც პატარებმა აქედან გასვლის წინ დახატეს. ერთ ნახატზე ორ ფეხზე შემდგარი სპილოა. ვერ ვხვდები, ეს სპილო აგრესიულია და სხვის გასაჭყლელად ემზადება თუ არა? სპილო ფერადია. რახან ფერადია, ალბათ, თამაშობს და მასში აგრესია აღარ არის. - ვფიქრობ ამ ბავშვებზე და სხვა ნახატებსაც ვათვალისწინებ. თავშესაფარში მყოფ ბავშვებთან ფსიქოლოგები ცალკე მუშაობენ. გორის თავშესაფარი მოზრდილ შენობაშია განთავსებული. სასადილო, სამყოფი ოთახები, სამრეცხაო და აბაზანები, სატრენინგო სივრცე, ექიმის ოთახი, საწყობი, სადაც ყველაფერია, რომ აქ მყოფი ქალებისთვის და მათი შვილებისთვის ნორმალური პირობები შეიქმნას.

„ჩვენი მიზანია, 6 თვის განმავლობაში, მსხვერპლს დაეცხმაროთ ფსიქოლოგიურად, ჯანდაცის მიმართულებით, იურიდიულად, რათა მოინესრიგოს ქონებრივი დავა. გვინდა ავუშალოთ თვითრწმენა და თვითშეფასება. მან, პირველ რიგში, უნდა ირწმუნოს, რომ ბევრი შეუძლია. თავიდან მსხვერპლის ჩვეულებრივი მდგომარეობა ისაა, რომ მოწყვეტილია გარე სამყაროს. შეიძლება მთელი დღე ეძინოს. ხშირად ფსიქიური აშლილობით შემოდიან და დროთა განმავლობაში წყნარდებიან. ფსიქოლოგთან მუშაობენ და მომავლის რწმენა უჩნდებათ. სხვა არასამთავრობო ორგანიზაციების დახმარებით ვუტარებთ ტრენინგებს სხვადასხვა პროფესიის დაუფლებისთვის. წარმატებული შემთხვევები არაერთი გვაქვს, როცა აქედან გასული ქალები იწყებენ მუშაობას და იღებენ ანაზღაურებას. ისინი ცხოვრებას თავიდან იწყებენ.“ - ამბობს გორის ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა მომსახურების დაწესებულების/თავშესაფრის უფროსი ლამარა შაყულაშვილი და კედელზე ჩამოკიდებულ მძივებს და სხვა ნაკეთობებს მაჩვენებს, რომლებიც აქ მყოფმა ქალებმა გააკეთეს.

ფსიქოლოგების აზრით, ძალადობის მხოლოდ სოციალურ ქრილში განხილვა სტერეოტიპია. ფსიქოლოგი ელზა პანკრატოვა ამბობს, რომ ძალადობას ბევრი ფაქტორი განაპირობებს. თვითონ მსხვერპლი კი ხშირად ვერ აცნობიერებს საკუთარ მდგომარეობას.

„მოდლადაე თავის ქმედებას გამართლებულად თვლის; მსხვერპლი კი, ხშირ შემთხვევაში, საკუთარ მდგომარეობას ვერ აცნობიერებს. ძალადობის მსხვერპლს თავის თავთანაც

უჭირს იმის აღიარება, რომ მოძალადის ბადეში აღმოჩნდა. შემდეგ უკვე, როცა გაიაზრებს, პრობლემის დაძლევა შედარებით ადვილია. მნიშვნელოვანია მოტივაციის გაზრდა, რომ გამოიხსნას თავი და დაძლიოს ეს ძალადობა. არის სტერეოტიპებიც, რომლებიც ძალადობას ახალისებს, ბანალური სტერეოტიპია - მსუბუქი ყოფაქცევის ქალია და იარღიყმიკერებული უკვე დისკრიმინირებულია. აქედან გამომდინარე, ქალი უკვე შეიძლება გახდეს მსხვერპლი.“

გორის თავშესაფარს ერთდროულად 21 ბენეფიციარის მიღება შეუძლია. სტატისტიკა წლიდან წლამდე იზრდება. მაგალითად, 2102 წელს იქ 10 ქალი და 15 ბავშვი შევიდა, შარშან - 18 ქალი და 28 ბავშვი, წელს კი, 6 თვის მონაცემებით - 18 ქალი და 37 ბავშვია უკვე დაფიქსირებული. ლამარა შაყულაშვილის თქმით, ეს არ ნიშნავს, რომ ოჯახში ძალადობის შემთხვევები იზრდება. მისი აზრით, საქართველოში ოჯახში ძალადობაზე ხმამაღლა სულ უფრო მეტი ქალი საუბრობს, ამ პრობლემასთან გამკლავებასა და გამოსავლის მოძებნას ცდილობს. ამავდროულად, საზოგადოების ინფორმირებულობის ამაღლების და მიდგომების ცვლილებების შედეგად, იზრდება იმ ადამიანების რაოდენობაც, ვინც თავშესაფრით სარგებლობს.

საქართველოში ამჟამად ოჯახში ძალადობის მსხვერპლებსთვის 4 თავშესაფარი მოქმედებს: თბილისში, გორში (შიდა ქართლის რეგიონი, აღმოსავლეთ საქართველო), ქუთაისში (იმერეთის რეგიონი, დასავლეთ საქართველო) და სილნალში (კახეთის რეგიონი, აღმოსავლეთ საქართველო), რომელიც აპრილის დასაწყისში გაიხსნა. ოთხივე მათგანი გაეროს ქალთა ორგანიზაციის მიერ, ადამიანთ ვაჭრობის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდისთვის გაწეული დახმარების შედეგად, შედეგების მთავრობისგან მიღებული დაფინანსებით, გაეროს ერთობლივი პროექტის „გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობისათვის“ ფარგლებში დაარსდა. დღეს ისინი სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ფინანსდება. თავშესაფრებისა და მათი სერვისების ადმინისტრირებას სახელმწიფო ფონდი ახორციელებს. ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სახელმწიფო მომსახურება ოჯახში ძალადობის ცხელი ხაზია, რომელიც მსხვერპლთა და დაზარალებულთათვის, ასევე ზოგადად მოსახლეობისთვის, მთელი ქვეყნის მასშტაბით მოქმედებს. ცხელი ხაზი 116 006 გაეროს ქალთა ორგანიზაციის მხარდაჭერით მოქმედებს (შვედეთის მთავრობისგან მიღებული დაფინანსებით). იგი წარმოადგენს საკონსულტაციო სერვისს შესაბამის სამსახურებისა და დახმარების, ოჯახში ძალადობის საკითხებისა და კრიზისული შემთხვევების დროს ინტერვენციის შესახებ. იურისტები, ტელეფონის მეშვეობით, აბონენტებს ინფორმაციას აწვდიან მსხვერპლთა/დაზარალებულთათვის არსებულ თავშესაფრებსა და სხვადასხვა მომსახურებაზე, ასევე ოჯახში ძალადობისგან დაცვის სამართლებრივ მექანიზმებზე; დამცავ და შემაკავებელ ორდერებზე, სამართალწარმოების პროცედურებზე, ჯანდაცვის სამსახურებსა და სერვისებზე, ფსიქოლოგიურ მომსახურებაზე, იმ სახელმწიფო და არასამთავრობო ორგანიზაციებზე, რომლებიც ოჯახში ძალადობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე მუშაობენ.

სახალხო დამცველის სპეციალური ანგარიშის „ქალთა

მიმართ ძალადობა და ოჯახში ძალადობა საქართველოში“ (2014) მიხედვით, ყველაზე ხშირად ძალადობის ფაქტის შეტყობინების მიზნით ცხელ ხაზზე თავად მსხვერპლები/ დაზარალებულები რეკავენ, შემდეგ მეზობლები ან ნათესავები, ხოლო კაცები და ბავშვები ამ მომსახურებას ძალიან იშვიათად მიმართავენ. თითოეული ზარის ხანგრძლივობა შეზღუდული არ არის.

„ყოფილმა ქმარმა ბათუმში 27 წლის ქალი სასტიკად სცემა და დაჭრა. დაზარალებულს თავის არეში ბასრი საგნით მრავლობითი დაზიანებები აქვს მიყენებული. ქალს მოტეხილობა აღენიშნება ხელის არეში, მთელ სხეულზე კი ცემის შედეგად მრავლობითი დაჟეჟილობები აქვს.“

შემთხვევა 10 ივნისს, საღამოს, ბათუმთან ახლოს, ჩაისუბანში მოხდა, როცა ნინა ტ. მის ყოფილ ქმარს არკადი ტ.-ს გარდაცვლილი მეზობლის ოჯახში სამძიმარზე გაჰყვა.“ - ეს ინფორმაცია ქართული მედიით ცოტა ხნის წინ გავრცელდა. ეს სტატუსი კი სოციალურ ქსელ ფეისბუქში პარლამენტის დეპუტატმა თამარ კორძაიამ გამოაქვეყნა:

„მეგობრებო, დღეს პარლამენტში ჩავარდა ჩემი და თამარ ხიდაშელის ინიცირებული პროექტი, რომელიც ითვალისწინებდა სასჯელის გამკაცრებას გენდერული ნიშნით მოტივირებული ქალის მკვლელობის მაკვალიფიცირებელ გარემოებად მიჩნევას. მიუხედავად იმისა, რომ ვითანამშრომლეთ და გავიზიარეთ შენიშვნები, აღმოჩნდა, რომ ქალებთან დაკავშირებული თემები კატეგორიულად მიუღებელია. გასაგებია, როცა კვოტირებას ითხოვენ, მაშინ ქალები კონკრეტულ ადგილებს ითხოვენ, მაგრამ ეს ხომ მხოლოდ მათ მიმართ განხორციელებული ძალადობის დაგმობას ეხებოდა. ეს ხომ

იყო ბრძოლა სიცოცხლისთვის! ქალების სადღეგრძელოები არ დაგვიწყდეთ!!“

მიუხედავად იმისა, რომ ქვეყანაში იცვლება მიდგომა ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ, სახელმწიფოც თითქოს უფრო მეტს ზრუნავს ამ პრობლემის მოსაგვარებლად, ფემიციდის და ქალთა მიმართ ძალადობის შემთხვევები მაინც ხშირად ფიქსირდება ხოლმე. ამის მიზეზი ისევე არაინფორმირებულობა, სტერეოტიპებით სავსე საზოგადოება, ფსიქოლოგიური პრობლემები, ეკონომიურად დაუცველი ქალი და კიდევ სხვა მრავალი ფაქტორია.

საუბრის ბოლოს, გორის თავშესაფარში მყოფი ნინო მშვიდდება. მას გადანყვებილი აქვს ცხოვრებაში მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადადგას.

„მალე განქორწინებას გავაკეთებ, ყელში დამჭრა და მკვლელობის მცდელობის ნაცვლად, ოჯახური კონფლიქტის რაღაცა მსუბუქი მუხლი შეუფარდეს. მალე გამოვა და იქნებ გაცნობიეროს, რომ მე დამოუკიდებელი ცხოვრება მექნება, იქნებ ვეღარ გაბედოს მოკარება. დიდხანს ვითმენდი, მაგრამ ასეთ დროს არ უნდა მოითმინო არასოდეს. ნათქვამი რომ არის, ვინც მოითმენს, ის მოიგებსო, აქ არ გამოდგება. ჩემს ქმართან ვერაფერს მოვიგებდი. ამიტომ, ვინც მოითმენს, ის ყოველთვის ვერ მოიგებს“ - ამბობს ნინო და ახალი ცხოვრების დასაწყებად ემზადება. ჯერ ყველაფერი ბუნდოვნად ეჩვენება, მაგრამ პირველი ნაბიჯის გადადგმა უკვე დაიწყო. თავშესაფრიდან გამოსვლისას, ისევე ბავშვების ნახატებს მივაჩერდი. ეს ბავშვები და მათი დედები აქ გადარჩნენ. ბევრი ფერია მათ ნახატებში. იქნებ აქ მყოფი ადამიანების ცხოვრებაც მალე ისევე გაფერადდეს.“

პაპილონი

ავია და დეკორი

საშემოდგომო ფასდაკლებები

თბილისი, ბაქრაძის ქ. N6 (+995 32) 2 62 03 03 ბათუმი, ბაგრატიონის ქ. N109
www.papillon.ge

ზომი რამ მამაჩემის შესახებ

ავტორი: ბიორბი კაკელიძე

პირველად ვიძინებ ოზურგეთის სახლში მარტო; იმ სახლში, სადაც გავიზარდე და ჩვიდმეტ წლამდე ვცხოვრობდი. ისეთი სიჩუმეა, სიზმრებში ქარიშხალს ველოდები.

დედაჩემი სხვაგან არის. მამაჩემი - ალარ; ან შეიძლება მამაჩემიც სხვაგან არის. არ ვიცი.

მასსოვს, ადრე ხელეებს ცამდე ვანვდენდი. ადრე - მამაჩემის კისერზე შემომჯდარი, ბალიდან სახლისკენ მომავალი. მას მერე, გავიზარდე და ხელები დამიმოკლდა და ცაც ამაღლდა.

დილით უნდა ავდგე და მამაჩემი გავიმეორო. როცა დედაჩემი შინ არ იყო - ან სოფლად, ან რამე საქმეზე, მამა იოლად აკეთებდა ე.წ. ქალის საქმეს. მგონი, ყველაფერი გამოსდიოდა.

ქათმებისთვის სიმინდის დაყრის სცენა იცით? უნდა იცოდეთ. საჭიროა ექვსზეადგე, ქათმებს უკვე ღვიძავთ და წრიალებენ. საქათმეს გააღებ და თუ დგომის ტექნიკა არ გაქვთ შესწავლილი, სახეში შემოგაფრინდებიან. ისიც ოსტატობის საკითხია, სად უნდა დაყარო, ერთად რომ შეგროვდნენ და დათვალო. „ხომ არ მეიპარა რომელიმე ღამე რაცხა მოსასპობელმა“. ეს „რაცხა მოსასპობელი“ ან სინდიოფალაა, ან ვირთხა,

ან მეზობლის ძაღლი ან შეიძლება თვითონ რომელიმე მეზობელი.

ძროხის მოწველის სცენა იცით? უნდა იცოდეთ. ღამით ძროხა რომ დაბრუნდება და თუ არ დაბრუნდა, მოძებნით და დააბრუნებთ, ბებიაჩემი ან მამაჩემი იღებს რძის ვედრას და მივყვები საძროხისკენ, რომელსაც სხვაგვარად ეწოდება ახორი.იქ ოსტატობა არ კმარა, საქმე დიდოსტატობას ითხოვს. ჯერ ერთი, საძროხეში ბნელა და თუ ანათებს, მხოლოდ რძე. მეორეც ცურებს ისე უნდა მოუნაცვლო, ძროხა არ შენუხდეს და წიხლით არ გამოხატოს ეგ წუხილი. ამიტომაც, მე გარეთ ვდგავარ. მხოლოდ ჩხრიალის ხმა მესმის. და თუ მთვარეა, მთვარეს ვუყურებ და ასე მგონია, მთვარე ინველება. დიდი, სავსე მთვარე. გაუგებარი სიხარულით სავსე მთვარე.

მამაჩემი ორივე საკითხში განაფული გახლდათ.და მეტიც: არც ჭურჭლის რეცხვას თაკილობდა, არც რძისგან კარაქის შედედებას - აი, ქილას რომ აგორავებ და რალაც კარაქისმაგვარი გამოდის.იატაკიც დაუგვია და მოუნმენდია. და არავისზე ნაკლები კაცი არ იყო მამაჩემი. საერთოდაც, მგონია, რომ ამ თვისებების გამო, ბევრზე მეტი იყო.

ჩვენ ვამზადებთ ქრამინას
უკუძიუეს ჩუჩხეს!

ბადაგის ფილიალები

თბილისი:

- მიმინოშვილის ქ. №2
- ად.მიცკევიჩის ქ. №18
- მარიჭანის ქ. №16
- აღმაშენებლის ხეივანი 16 კმ. (დიღმის კარფური)
- თბილისის საერთაშორისო აეროპორტი
- სიონის ქუჩა (კონკა)
- ა. თვალჭრელიძის ქ. №2 (ისთ ფონთის კარფური)

მცხეთა:

- არსუკიძის ქ. №36

ბათუმი:

- ბარათაშვილის ქ. №16
- ბათუმის ბულვარი
- გორგილაძის ქ. №88 ("გუდვილი")

ქუთაისი:

- ბუხაიძის ქ. №23

შუშის ბუნებრივ დაზღას სჭირდება 1 მილიონი წელი

ავტორი: ეთი საჩხაძე

შუშის წარმოშობას ხმელთაშუა ზღვის აღმოსავლეთ სანაპიროზე ფინიკიელების უძველეს ერს უკავშირებენ. ეს ხალხი განთქმული იყო ვაჭრობა-ხელოსნობით და ნაკლებად მისდევდნენ სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობას. მოგვიანებით, შუშის კულტურა ევროპაში და განსაკუთრებით, ვენეციაში გავრცელდა. რადგან შუშის დამზადება იშვიათ ხელობას მოითხოვდა და არც თუ ისე იაფი იყო, დაბალი ფენის მოსახლეობას ნაკლებად მიუწვდებოდა მასზე ხელი. შუშის ხელოსნებს ვენეციაში პრივილეგიები ქონდათ - მათ ქალიშვილებს დიდგვაროვნებზე გათხოვების ნებას რთავდნენ. შუშის წარმოშობისა და განვითარების ისტორია დასაწყისიდანვე კავშირშია იმ სოციალურ ნორმებთან, რომლებიც წინასწარ განსაზღვრავს ადამიანის ბედს - ანიჭებს ან ართმევს მას გარკვეულ საშუალებასა და უფლებას, იყოს საკუთარ არჩევანში თავისუფალი. შუშის ჭერი (Glass Ceiling) ეწოდება იმ უხილავი ბარიერების, საზოგადოებაში არსებული სტერეოტიპების, ნორმების, რწმენა-წარმოდგენებისა და შეხედულებების ერთობლიობას, რომელიც ხელს უშლის ქალებს, ესწრაფოდნენ ან იკავებდნენ მაღალ საფეხურებს

სამსახურსა და კარიერაში. ტერმინი მე-20 საუკუნის 80-იან წლებში გაჩნდა და მას შემდეგ, აქტიურად გამოიყენება დასაქმების ადგილზე, ზედა რგოლში, ქალების სიმცირის ასახსნელად. თუმცა, შუშის ჭერის თეორია მხოლოდ მაღალ საფეხურზე როდი ვრცელდება, მას შრომითი ურთიერთობების ნებისმიერ ეტაპზე ვხვდებით. ეს სოციალური ფაქტი საზოგადოებაში არსებული რწმენა-წარმოდგენებით საზრდოობს ქალისა და კაცის როლის, ფუნქციისა და თვისებების შესახებ. მაგალითად, გენდერული სტერეოტიპების შესახებ 2013 წელს ჩატარებული კვლევის თანახმად („საზოგადოებრივი დამოკიდებულებები და გენდერული თანასწორობა პოლიტიკასა და ბიზნესში“), გამოკითხულების 88%-ს მიაჩნია, რომ ოჯახის მარჩენალი კაცი უნდა იყოს. ეს მოლოდინი გავლენას ახდენს როგორც დასაქმების საწყის, ასევე კარიერული წინსვლის შემდეგ საფეხურებზე და უკან დახევს ქალის კანდიდატურას. ნებისმიერი კულტურა შედგება დასწავლილი წესებისა და პრაქტიკების ერთობლიობისგან, რომელიც თაობებს გადაეცემა, როგორც კონკრეტული ჯგუ-

ფისთვის მახასიათებელი ღირებულება. ტრადიციულ საზოგადოებებში მკვეთრად განარჩევენ ძველ და ახალ ნორმებს. შესაძლოა, ისინი სხვადასხვა მნიშვნელობას ატარებენ, თუმცა, საბოლოოდ ერთნაირად ფუნქციონირებენ სიმბოლოებისა და ენობრივი კონსტრუქციების მეშვეობით. ძველი წესები საზოგადოებრივი წესრიგის შენარჩუნებას ემსახურება, ხოლო ახალი - ცვლილებებს ისახავს მიზნად.

საქართველო ხშირად იწოდება ტრადიციულ საზოგადოებად, რომელშიც კულტურის ან ეროვნული იდენტობის ნაწილს წარმოადგენს ზოგიერთი შეხედულება. მაგალითად, ყველაზე გავრცელებული სტერეოტიპი ქალის შესახებ მისივე ბუნებას მიეწერება, რომლის მიხედვითაც, ქალი არის სუსტი, ნაზი და მგრძობიარე არსება. ეს თვისებები, თავისთავად, ნეგატიური ვერ იქნება, თუმცა შორს არის იმ წარმოდგენიდან, რომლის მიხედვითაც, გადანყვებილების მიძღვრული პირი ახასიათებენ, როგორც პრინციპულს, მკაცრს და ძლიერს. საზოგადოების მოლოდინი, რომ უფროსები, მენეჯერები ან პოლიტიკოსები ასეთები უნდა იყვნენ, ხოლო ქალი ასეთი არ არის და ვერ იქნება, წინასწარ უზღუდავს ქალს, ისარგებლოს შრომით იერარქიაში არსებული წესებით. ამგვარი აღქმა უფრო ნორმას მიეწერება.

მეორე გავრცელებული მოსაზრება ეხება საჯარო სივრცის ბუნებას - „პოლიტიკა ბინძურია“. ამის საპირისპიროდ, ქალი სისუფთავესა და საოჯახო საქმეებით, აღზრდით დაკავებულ ადამიანს განასახიერებს; ხოლო ის, ვინც პოლიტიკაში მიიღებს მონაწილეობას, თავისთავად კარგავს იმ თვისებებს, რაც გავრცელებული და აღიარებული შეხედულებისამებრ ქალს ახასიათებს.

მესამე სტერეოტიპი, თანამედროვეობის არგუმენტით, ქალისა და კაცის თანასწორობაა, როცა წარსულს მიაწერენ გენდერული უთანასწორობის საკითხს. ეს შეხედულება გულისხმობს ახალი თაობის გენდერულ გამოცდილებებს, რომელსაც ტვირთად არ აწევს მკაცრი აღზრდისა და ტრადიციული კულტურის გავლენები. თუმცა, შრომითი ურთიერთობები და განსაკუთრებით კარიერული წინსვლის ეტაპები საპირისპიროზე მიუთითებს. დასაქმების საწყის ეტაპზე, ქალებსა და კაცებს აქვთ თანაბარი შესაძლებლობების მოლოდინი, თუმცა, საინტერესოა, ახლად დასაქმებულ და 15-წლიანი სამუშაო გამოცდილების მქონე ქალებისა და კაცების შეხედულებების შედარება. თუმცა, სანამ ეს მონაცემი იარსებებს, შესაძლოა სიმბოლოებით გაიზომოს ძალაუფლება - საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის შინამეურნეობების ინტეგრირებული გამოკითხვის (2015) თანახმად, დასაქმებული ქალების საშუალო თვიური შემოსავალი 618 ლარს შეადგენს, დასაქმებული კაცების კი - 980 ლარს.

შუშის ქერის თეორიის მიერ წამოჭრილი საკითხი ყველაზე ცხადად იმ ეტაპზე დგება, როდესაც ქალს უწევს ოჯახურ პასუხისმგებლობებსა და კარიერას შო-

რის თანაბრად გაანაწილოს ყურადღება. ტრადიციული პერსპექტივიდან, ასეთ შემთხვევაში, ქალი არჩევანს აკეთებს ოჯახზე, ვინაიდან მის ნამდვილ მოვალეობად „ოჯახისთვის თავდადება“ ითვლება, ხოლო მისი ბუნებრივი მახასიათებელი ზრუნვაა.

2013 წელს ჩატარებული კვლევა გენდერული სტერეოტიპების შესახებ („საზოგადოებრივი დამოკიდებულებები და გენდერული თანასწორობა პოლიტიკასა და ბიზნესში“) გამოკვეთს ქალისთვის დამახასიათებელ სანიშნო თვისებებს: „მორჩილი“, „კარგი დიასახლისი“, „მომთმენი“. ამავე კვლევის თანახმად, გამოკითხულთა 54% მიიჩნევს, რომ პოლიტიკოსი ქალი სუსტია და უჭირს პასუხისმგებლობების აღება. ეს შეხედულებები გვხვდება როგორც კაცებში, ასევე ქალებში, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ აღნიშნული სტერეოტიპი გვევლინება, როგორც რეალობა.

მიუხედავად ამისა, მაინც არიან ქალები, რომლებიც აღწევენ კარიერის მაღალ საფეხურებს, რაც ხშირად გამოიყენება არგუმენტად შუშის ქერის არარსებობის ან მისი მითოლოგიზაციისთვის. თუმცა, ის ქალები, რომლებიც კარიერულ იერარქიაში მაღალ პოზიციებს იკავებენ, ხშირად ორმაგ შრომას გასწევენ ამისთვის ან იწოდებიან „კაცივით ჭკვიან“ ქალებად. ეს კიდევ უფრო ამყარებს გენდერულ სტერეოტიპებს და უფრო მეტიც, ქმნის სოციალიზაციის მოდელებს და იწვევს როლების შეთვისებას უმცროსი თაობისთვის. სწორედ ასე ყალიბდება კულტურა.

საქართველოს უახლეს ისტორიაში, გენდერულმა როლებმა სწრაფი და რადიკალური ცვლილება განიცადა. რელიგიური გავლენებისა და ეკონომიკური ცვლილებების ფონზე, პარადოქსული მოლოდინი გაჩნდა ქალისა და კაცის როლის მიმართ. რელიგიური შეხედულებები ქალს წარმოაჩენს, როგორც ოჯახისა და კაცის მორჩილ, მზრუნველ ადამიანად, ხოლო ეკონომიკა შრომით ურთიერთობებში ჩართვისკენ მოუწოდებს ქალს. ყველაზე გავრცელებული მოლოდინი კი ქალის მიმართ ორივე კომპონენტის გაერთიანებაა - „თავგადადება“ მეუღლე, დედა, დიასახლისი და წარმატებული მენეჯერი ქალი. რელიგიური და ეკონომიკური ღირებულებების მატარებელი საზოგადოების მხრიდან კი, სწორედ ამგვარ შემთხვევაში ხდება ქალის შრომის ღირსეული აღიარება.

უნდა აღინიშნოს, რომ ეკონომიკური კრიზისის დროს, ქალის როლი აქტიურდება საზოგადოებაში (როცა ოჯახს უჭირს, ქალი გამოდის შრომით ასპარეზზე), ხოლო სტაბილურ ეკონომიკურ გარემოში კაცი წარმართავს საქმიან ურთიერთობებს (88%-ს მიაჩნია, რომ კაცი უნდა იყოს ოჯახის მარჩენალი). ეს მოცემულობა, გარდამავალ, დროებით მდგომარეობად მიიჩნევა. ასეთ პირობებში, რთულია უწყვეტ კარიერულ განვითარებაზე ფიქრი და შრომითი იერარქიის არათუ მაღალ, არამედ ნებისმერ საფეხურზე მოხვედრა. მიზეზი მარტივია: თავს ზემოთ შუშის ქერია, თუმცა მისი მთავარი ღირსშესანიშნავი თვისება მსხვრევალობაა.

sexism in creative communications

ԱՅԾՄՐԻՆ: ԹՆՅՅԱ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

გასულ წელს, ერთ-ერთ ქართულ სატელევიზიო გადაცემაში, მაყურებელმა იხილა სცენა, სადაც წამყვანს შეეშალა ტექსტი. ეთერში გაისმა გაბრაზებული პროდიუსერის ხმა, რომელმაც ქალთა მიმართ დისკრიმინაციული და გენდერული ნიშნით მჩაგვრელი პათოსით (მაგ.: „ყველა ქალი ერთნაირად შტერები როგორ ხართ...“) გამოლანძღა წამყვანი. თანაწამყვანი ქალები მსხვერპლი ქალის ნუგეშსა და ვითარების განმუხტვას უშედეგოდ ცდილობდნენ. შეურაცხყოფილმა წამყვანმა უხმოდ დატოვა სტუდია. მას შემდეგ, რაც პირდაპირი ეთერის სკანდალურმა კადრებმა მთელი ქვეყანა მოიარა, ყველაფერს ფარდა აეხადა და აღმოჩნდა, რომ სცენა გათამაშებული იყო. გადაცემის აუდიტორია, ძირითადად, დიასახლისი ქალებისგან შედგებოდა, ძალადობის მსხვერპლი ქალების უმეტესობაც სწორედ აღნიშნულ სემინტზე ემოდის. აალაპარაკეს, დააფიქრეს, მოუწოდეს. **GOOD**

მალევე, ასევე ერთ-ერთ ქართულ სატელევიზიო გადაცემაში, მაყურებელმა იხილა სცენა, სადაც გადაცემას სტუმრად ჰყავდა ტექნიკის მალაზიის წარმომადგენლობა. სტუმრებს ფასდაკლებებისა და აქციების შესახებ ინფორმაციის გაზიარება ჰქონდათ გამიზნული. ამისთვის, წამყვანებს უთოები მოამარჯვებინეს და ქმრებზე ზრუნვის სპორტში ერთმანეთთან შეაჯიბრეს. ერთადერთი წამყვანი კაცი მოვლენებს გვერდიდან აკვირდებოდა. **BAD**

ტელეკომპანია - იგივე, გადაცემა - იგივე, პროდიუსერი - იგივე, წამყვანები - იგივე... **UGLY**

თინეჯერობისას, ათასი სისულელის და, ალბათ, სამწუხაროდ, ბოროტების კბილებით დაცვაში დამიხარჯავს დრო და ენერჯია. ძალადობას ეფუძნებოდა სოციუმი, სადაც ვასპარეზობდი და ძალადობით გაგვექონდა თავი, ძალადობით ვინარჩუნებდით „სახეს“ და ძალადობით ვარსებობდით. ყველაზე მეტად კი, ქალებზე (გოგოებზე) ვძალადობდით.

არადა, თითქოს ასეთი მანიაკის არაფერი მეტყობოდა, საერთოდ არაფერი... ერთი თავაზიანი, კეთილი და ხუთოსანი ბავშვი ვიყავი. მერე ხუთიანები „მომბეზრდა“, მაგრამ თავაზიანი დავრჩი. მერე თავაზიანობაც მომბეზრდა და კეთილიც ზოგ შემთხვევაში ვიყავი. საბოლოოდ, ზუსტად ისეთი გავხდი, მოძალადე სოციუმის მოლოდინს როგორც დააკმაყოფილებდა. დავცინოდი, რომ ჩემთვის არ დაეცინათ. ვურტყამდი, რომ ჩემთვის არ დაერტყათ. ვიბღვირებოდი, რომ აქეთ არ ებღვირათ. ვილაც კრეტინების შეთითხნილ წესებში ვსპეციალიზდებოდი.

„სადაო ვითარებებში“, სიმართლის ძიება/დადგენა/მტკიცებისას, ვინმეს მოწმედ გოგო (როგორც გენდერულ იერარქიაში ქვედა საფეხურზე მდგომი ჯგუფის წარმომადგენელი) ან მისი სიტყვა (ჩვენება, რომელსაც გარდა იმისა, რომ ძალა არ აქვს, ზიანის მომტანია წარმდგენის რეპუტაციისთვის) რომ მოეყვანა, კმაყოფილების ღიმილს ვერ დავმალავდი და ქიშპში გამარჯვების ნაადრე ვზეიმს დავიწყებდი.

გოგოს თუ „პატრონი“ ჰყავდა „ლირსეული“ ძმის, ბიძაშვილის, დეიდაშვილის, მამიდაშვილის, ჯანდაბაშვილის სახით - გაცხადებული სექსუალური ურთიერთობების შანსი არ ჰქონდა; ხოლო კონსპირაციული ურთიერთობები, უმეტესად, სისხლით, ბიჭის სისხლით მთავრდებოდა. ეს იმიტომ, რომ სექსუალური აქტი ბიჭის დომინაციისა და გოგოს შეურაცხყოფის ფორმად იყო მიჩნეული, ხოლო

„შინაური“ გოგოს სათანადოდ „პატრონობა“ - ბიჭის ღირსების ერთ-ერთ მთავარ განმსაზღვრელ ფაქტორად. თითქოს ქალები ჩაგვრისთვის იყვნენ შექმნილი და თუკაც რომელიმე მათგანს გულშემატკივრობდა, უსაფრთხოების განსაკუთრებული ზომებისთვის უნდა მიემართა. ხმამაღლა გავითქვამდით სახელს, როგორც ჩვენი შინაური გოგოების ტრაკებთან არსებულ ვაჟთა და კაცთა მორალურ-ინსტრუმენტული ძალა...

და რატომ? ვინმე რომ ჩავკვიდებოდა, რა პასუხს გავცემდით?

ცნობილი ექსპერიმენტია:

გალიაში ხუთი მაიმუნი შესვეს და დაუდგეს კიბე, რომლის თავზეც ბანანი ეკიდა. რამდენჯერაც მაიმუნი ბანანის ასაღებად დაიძრებოდა, ყველა მათგანს ცივი წყლის ძლიერი ჭავლით ნუნავდნენ. მაიმუნებმა დაიმასხოვრეს და ბანანისკენ აღარ იხედებოდნენ. თუ რომელიმეს ფეხი/ხელი ნაუცდებოდა, თავად უსწორდებოდნენ. შემდეგ შეცვალეს ერთი მაიმუნი. ახალი მკვიდრი უმაღლ ბანანისკენ დაიძრა, ძველი სკოლის ოთხეული ფიზიკურად გაუსწორდა. ერთი და იგივე ფაქტი რომ რამდენჯერმე განმეორდა, ახალ მაიმუნმაც დაივიწყა ბანანის არსებობა. შემდეგ კიდევ ერთი ძველი მაიმუნი შეცვალეს ახლით. ბანანზე გალაშქრების მცდელობა ისევ ინციდენტით აღიკვეთა. და თავმდამსხმელ მაიმუნებში ის ერთიც ერია, რომელსაც არასდროს ენახა წყლის ჭავლი. ეტაპობრივად გამოცვალეს დანარჩენი მაიმუნებიც. და როცა ბოლო, მეხუთე ძველი მაიმუნი შეცვალეს ახლით, აღმოჩნდა, რომ გალიაში არავინ იცოდა, რა შავდებოდა კიბეზე ასვლით, არცერთს ენახა წყლის ჭავლი. მაგრამ, როგორც კი ახალი მაიმუნი კიბისკენ დაიძრა, დაიჭირეს და სცემეს. ამ მაიმუნებს რომ საუბარი შეძლებოდათ და მათთვის გვეკითხა, რატომ იქცეოდნენ ასე, ალბათ გვიპასუხებდნენ: „რავი ეგრეა“, „ნესია ეგეთი“, „ტრადიციაა“, „ყველა ეგრე იქცევა“, „ყოველთვის ეგრე იყო“... **Just like us...**

მაშ, როგორ მოხდა, რომ ტიპი, რომელსაც ბავშვობაში ასე შიგ ჰქონდა, ახლა კრეატიულ კომუნიკაციებში სექსიზმის პრობლემაზე მორალს კითხულობს?

კომუნიკაციით მოხდა.

და მორალს არ ვკითხულობ, ხმამაღლა ვმსჯელობ :))

(წაუუტიფრებ შესაძლოა, მაგრამ ისევ უტიფრობა მირჩევნია...)

ნამდვილად კომუნიკაციით მოხდა, კომუნიკაციით: სხვა ადამიანებთან, სხვანაირ ადამიანებთან, სხვადასხვანაირ ადამიანებთან, საკუთარ თავთან, რეჟისორებთან, მწერლებთან, მკითხველებთან, გამვლელებთან, მსოფლიოსთან, ბრენდებთან...

ჩვენს დროში, კომუნიკაციის სტიქიურ აბლაბუდაში გახვეულ ადამიანზე გავლენის მოხდენა ნებისმიერ წამს და ნებისმიერი მხრიდან არის შესაძლებელი. ყოველ წამს ვდგავართ ნაცნობი თემის ახალი რაკურსით და ნაცნობი რაკურსიდან უცნობი თემის დანახვის შანსის წინაშე. და ჩვენს დროში, ერთ-ერთი ყველაზე დიდი დოზით კომუნიკაციას სწორედ ბიზნესი ეწევა.

არსებობენ ადამიანები, რომელთაც მრავალფეროვნებისა და ინდივიდისთვის უფლებისადმი მიმღებლობა არ გააჩნიათ. თავადაც სხვისი რეცეპტებით ცხოვრობენ და სხვისგანაც იმავეს მოითხოვენ, თანაც (ძირითადად) აგრესიულად.

მათი იარაღი სტერეოტიპებია, მაგალითად: თითქოს კაცს მეტი შეუძლია, ვიდრე ქალს და ამიტომ, ნორმალურია გენდერის მიხედვით გადანაწილებული როლები და შესაძლებლობები.

ცხადია, ორი-სამი კითხვის დასმა საკმარისი იქნება, რომ პასუხად: „რავი ეგრეა“, „ნესია ეგეთი“, „ტრადიციია“, „ყველა ეგრე იქცევა“, „ყოველთვის ეგრე იყო“ - მივიღოთ.

არსებობენ ადამიანები, რომლებიც სოციუმის ეგოისტური მოლოდინის მსხვერპლი არიან და არსებობენ ადამიანები, რომელთაც ეს ყოველივე ადარდებს. აი, მათ ხელში კი იარაღად ყოფნა ბრენდებს შეუძლიათ.

ბრენდი არ არის მხოლოდ სიტყვა, რომლითაც ვაჭრობის საგანი იდენტიფიცირდება. ბრენდი არის პროდუქტი, მისი შემქმნელები, მომხმარებლები, ღირებულებათა სისტემა, სოციალური ერთეული, რალაცეებისა და ვილაცეების ერთობა.

სტერეოტიპებისა და სტიგმების ერთობაში ფესვებგადგმული მონსტრი ყველა ფანჯრიდან და ეკრანიდან გვანვება, წინააღმდეგობაც შესაბამისი წონითი კატეგორიის ფალავნით უნდა გავუწიოთ, ყველგანმწვდომელ კომუნიკაციების სამყაროს მუდამ ჯანსაღი ენერჯია უნდა მიეწოდოს ხოლმე, რადგან, როგორც უკვე აღვნიშნე, არავინ იცის - სად რა პენალტი დაინიშნება. თორემ მონსტრის მასშტაბურობის უკეთ გასააზრებლად, რამდენიმე აზრაც-ით უკან დაავბრუნდეთ და გავარჩიოთ, რას ვგულისხმობ, როცა არაჯანსაღი კონდიციის გამოსახატად, ვამბობ, რომ შიგ მაქვს. რა? სად? რა შუაშია? შიგ რაიმეს ქონა

სხეულში შემოსულ სხვის სხეულს გულისხმობს და ვილაც მორიგი ანტიკვარის მოფიქრებულია, რომ სექსუალურ კავშირებში დამამცირებელი როლები გამოკვეთოს. მაშინაც კი, როცა ვერ ვამჩნევთ, თან დაგვეყვება უამრავი ფრაზა და ქცევა, რომელიც ჩვევად გამჯდარა და კაცთმოძულე შინაარსების განმამტკიცებელია, მეტი არაფერი. „კაცთმოძულე“? კაცია ადამიანის სინონიმი?!. ლექსიკონიც კი ოკუპირებული გვაქვს...

მონსტრი წარმოუდგენლად მასშტაბურია... ამიტომ, უკეთესი გარემოსთვის, დიდი ძალების კონცენტრაცია გვჭირდება...

ბოროტებას, რომელიც თავისი მოლოდინით ადამიანებს ავინროვებს, შემდეგი სტრუქტურა აქვს: ზოგიერთ ადამიანს ჰგონია, რომ ცხოვრების ერთი სწორი წესი არსებობს და ყველა და ყველაფერი განსხვავებულისგან იქმნება მტრის ხატი. მაგალითად, თუ სექსის დროს კაცის სასქესო ორგანო ქალის სასქესო ორგანოში არ შედის, იმ მხრიდან, იმ მიზეზით, იმ ტიპის ნაცნობობისას, იმ ჩაცმულობით, იმ გახდილობით, იმ მორალით, იმ წესებით, იმ რაციონით, იმ კანის ფერით, იმ რწმენით და იმ ხასიათით, როგორი მოლოდინიც არსებობს, ესე იგი აქაურობა რიგზე ვერ არის და ძალისმიერი „გაკეთილშობილება“ ყველას მოვალეობაა. ამადადამიანებს ჰგონიათ, რომ ყველა „ღირსეული“ თანამოქალაქე ყველა საკითხზე მათსავით ფიქრობს, რადგან ყველაფერში არსებობს ობიექტური ჭეშმარიტება, რომლის მიღმაც მხოლოდ უკუღმართი ადამიანები არიან. როცა ერთმანეთს შორის განსხვავებულ შეხედულებებს აღმოაჩენენ (და ცხადია, ბევრი აქეთ, ისინი ხომ საკუთარი ნაჭუჭები არიან), იბნევიან. პრეცედენტი ექმნებათ, რომ არც ასეთი აშკარა ყოფილა „სწორი“-ს რაობა.

მათი ბოროტი ერთობის მამოძრავებლად კი ის თემები რჩება, რაზეც თანხმდებიან. და სწორედ ამ თემებს სჭირდება ეჭვქვეშ დაყენება, გაბათილება, ეს საფუძველი

უნდა გამოეცალოს აბსურდულ და მოძალადე ინსტიტუტებს.

თუ არ გავუღრმავებთ წარმოდგენას, რომ თითქოს მათ უკეთ იციან, სხვები როგორ უნდა მოიქცნენ, თუ არ მოვუწერთ ხელს, რომ დიახ, ეს ნორმაა და მას დაცვა სჭირდება, თუ არ მივცემთ პირდაპირ ან ირიბ ლეგიტიმაციას, ერთი ერთეულით მაინც გაიზრდება ადამიანების თავისუფლებისა და სამართლიანი გარემოს მიღების შანსი ან ერთი ერთეულით მაინც არ შემცირდება...

მეორე მხრივ, ადამიანები იცნობენ ხოლმე ლიტერატურულ პერსონაჟებს, ფილმის პერსონაჟებს, ისტორიულ გმირებს, ისტორიულ სირებს, რეალურ პერსონებს, რომლებიც ქალის, როგორც სასტარტო პირობებშივე სუსტი არსების მით, წესით, უნდა ანგრევდეს... მაგრამ არ ჰყოფნით, წიგნში და სადღეგრძელოში ესმით, საკუთარ ცხოვრებაში - არა. მეტად ხელშესახები მაგალითები სჭირდებათ, უფრო ნაცნობ გარემოში. შესაძლოა, ჯაჭვში ბოლო რგოლის აცმა და ფიქრებში ბოლო ხიდის გადაებას სჭირდება, მაგრამ ვერაფრით ხედება იქ.

წარმოიდგინეთ, სოფელში, შუადღეზე, კაცი ისვენებს და სადილობს. ცოლი მაგიდას დატრიალებს. ტელევიზორში გადაცემა გადის, სადაც ქალი წამყვანები უთოს ქნევაში ეჯიბრებიან ერთმანეთს. კაცი თანანამყვანი იქვეა, სხვა როლით. კაცი ეკრანზეც ნაცნობ სცენას უყურებს. სახლში ცოლი დიასახლისობს, ტელევიზორში - ყველა ქალი, ვინც კი ეკრანზეა. და ფიქრდება, ალბათ, ნეტავ მისი შვილი ხომ კარგი დიასახლისი გამოვა, ხომ შეძლებს რიგიანად გათხოვდეს... ხიდთან მიყვანილი კაცი უკან გავაბრუნეთ, ნაცვლად იმისა, ეკრანზე ნანახი გადაცემით წარმატებული ქალების მაგალითზე დაფიქრებულიყო (და წამყვანები სწორედაც რო მასეთები არიან), ეფიქრა, ამდენი ქალი თუ რალაცას საქმიანობს, შესაძლებელია ბავშვმაც რალაცა ისწავლოს, ძლიერი და დამოუკიდებელი გამოვიდესო. პრინციპში, ოჯახსაც უკეთესს შექმნის ასე; რასაც უნდა, იმას იზამს... არა! ამ წვალეზ-წვალეზით ხიდთან მიყვანილ კაცს ტელევიზორიდან მოაწვინენ და მოაწვინენ უკან... ცხადია, უტრირებას ვახდენ და დაზუსტებით ვერ ვიტყვით, რომ აღნიშნულმა გადაცემამ ასეთი გადამწყვეტი როლი ითამაშა. მაგრამ, აქვს კი ამას რაიმე მნიშვნელობა? ფაქტია, რომ ჩვენს საზოგადოებას ძალიან კონკრეტული და ძალიან ძლიერი პრობლემები აქვს და ზოგი მათ გადაჩეხვას ცდილობს, ზოგი კი პრობლემებს ზურგის ქარით უდგება. ან იქით ხარ, ან - აქეთ...

როდესაც ბრენდები კრეატიულ საკომუნიკაციო გზებს მიმართავენ, ისინი ხელს შემოქმედებას აწერენ. დიახ, ამ დროს ყველაფერი რიცხვებით გამართლებული და რელევანტური უნდა იყოს და სწორედ ღირებულების შექმნას ემსახურება ყოველივე ეს. განა პროდუქტის ფასი ის არ არის, რასაც ჩვენ მის მწარმოებლებს ჩვენი ნებით ვუხდით? და განა ყოველთვის, როდესაც „რედუქს“ ვყიდულობთ უფრო იაფი ალტერნატივის ნაცვლად, სრატოს-ფეროდან ადამიანის ნახტომს არ ვაფინანსებთ? ყველას, ვისაც ფენდის სამოსი აცვია, შეუძლია ტრევის შადრევნის რესტავრაციაში შეტანილი წვლილით იამაყოს. ფეხბურთის და გაი რიჩის მოყვარულებმა შეუდარებელი მოკლემეტრაჟიანი ფილმი „გადავიღეთ“. ცოტ-ცოტა ფული დავდეთ და ნაიკის სამოსის გარდა, TAKE IT TO THE NEXT LEVEL-იც მივიღეთ. ფული შევკრიბეთ

და ნაიკის გემოვნებას მივანდეთ, ნაიკიც გამუდმებით იკვლევს ჩვენს გემოვნებას და ცდილობს, არ დაგვარგოთ ერთმანეთი. ყველას ასე აწყობს. ასე ყველა ხეირობს.

არც ისე დიდი ხნის წინ, ვილაც-ვილაცები მიხვდნენ, რომ ერთობას, რასაც ბრენდები და კრეატივი ეწოდება, გაც-ილებით დიდი, ხელშესახები და მნიშვნელოვანი სიკეთის მოტანა შეუძლია. მასობრივ და მასიურ კომუნიკაციას აუდიტორიაც მასობრივი და მასიური ჰყავს. ბრენდებს, ამოდენა ბერკეტით, დიდ და მძიმე პრობლემებთან შეჭიდება შეუძლიათ. შესაბამისად, ჩვენც, მათი მომხმარებლებიც, აუდიტორიაც, მეგობრებიც, თანამშრომლებიც და გულშემატკივრებიც, ერთი დიდი ლაშქარი ვართ. სხვადასხვა ტიპის რესურსს გავილებთ, რათა აკუმულირდეს და დიდ პრობლემებს შეასკდეს, დიდი პროგრესი მოიტანოს, დიდი ნაბიჯები გადავდგათ, დიდი უსამართლობები დავამარცხოთ, დიდი ადამიანობა გავიტანოთ... რა თქმა უნდა, არ არის მარტივად, მაგრამ ხომ არის! ვის რა საკითხი გვაფიქრებს, ვის რა მოგვწონს... მსოფლიო ჭრელია და ვებერთელა, **but it's also dark and full of terror.** და რაც უფრო დიდი, ძლიერი და ზღაპარით აშკარაა სიკეთის მხარე, მით მეტია კონსოლიდაცია, მაგრამ კონსოლიდაცია მოპირდაპირე პოლუსზეც შესაბამისია. ასეთ დროს, პრობლემასთან შეჭიდება მის ყველა შრეზეა საჭირო, უკიდურესი ბოროტებიდან, უნებელი ფოლოურის ჩათვლით, უკიდურესი სიკეთის ნეიერი ფოლოურით, გინდა ღმერთის ხათრით, გინდა - ბიძაშვილის, გინდა ხომის გამო და გინდაც - დაბოლილობის... დიდ პრობლემას საცეცები ყველგან აქვს შეყოფილი და დიდიც ამიტომ... მასთან ბრძოლის ყველაზე ეფექტური მექანიზმი კი ყოველდღე, ყოველ ფეხის ნაბიჯზე შეხვედრილი საცეცის მოცეღვა და თან იმ ორგანიზმების მხარდაჭერაა, ვისგანაც მეტოქეზე საჰაერო დარტყმის იმედი გაქვს. ისეთი ორგანიზმების, რომლებიც ჩემს ღირებულებებს იზიარებენ და თავიანთი საქმიანობით გზას მიწმენდენ. მიწდა, ვაჭრობისას არჩევანი სულ ასეთ ტიპებს შორის მქონდეს, მაგრამ მოცემულ რეალობაში, ხელის არ შეშლაც საქმეა...

კომუნიკაციების ბიზნესში ხშირად გაიგებთ, რომ სტერეოტიპს კი არ ვამყარებთ, სტატისტიკას ვეყრდნობით. როდესაც ამა თუ იმ პროდუქტზე გენდერული ნიშნით განსაზღვრულ ჯგუფს ვესაუბრებით. ასეც არის, მაგრამ განა სტატისტიკა საიდან მოდის. იქნებ ათასწლეულების მანძილზე, ათასობით კულტურულ-სოციალურ მარწუხს რომ არ დაემახინჯებინა პროგრესის კალაპოტი, სულ სხვა სტატისტიკა გვექონდა. სარეცხი საშუალებების გაყიდვა თუ გსურს, დიასახლისებს უნდა მიანვდინო ხმა, კი ბატონო... მაგრამ წელს პირველად, Ariel-მა კითხვა დასვა: **why is laundry only a mother's job?** რეცხვა მხოლოდ დედების საქმე რატომ არის? განა რა ასეთი შესაძური სიზუსტის ბიოლოგიური ფორმულა დევს ქალის სხეულსა და გონებაში, რომ რეცხვას აუცილებლად კაცზე უკეთ გაართმევ სთავს? {მაიმუნები...} განა ადამიანზე გავლენის მქონე სხვა უთვალავი ფაქტორი ასეთი სუსტია, რომ ყველაფერი ერთად აღებული, ერთი პენისის ფაქტორს ვერ წონის? ლეგიტიმური იქნებოდა სქესის მიხედვით ადამიანებზე დასკვნების გამოტანა, რომ არა წინასწარი დასკვნები და მოლოდინი? თუ მიგაჩნია, რომ კაცები ფეხბურთს უკეთ კაცობის გამო თამაშობენ, ნახე **youtube-ze: Best Women's Freestyle an Best Women's Football skills** და მოიყვანე მათი ტოლსწორი თანამედროვე ქართველი ფეხბურთელი. დროს ნუ

Why is laundry only a mother's job?

დავხარჯვით, პირდაპირ საქმეზე გადავიდეთ: მგონი არ იქნება სწორი დავასკვნათ, რომ ქართველი კაცი ვერასდროს ითამაშებ სფეხბურთს კარგად?..

დიახ, საძიებო სიტყვად გამოვიყენე: "Best" და დიახ, ისინი ცოტა, თითქმის გამონაკლისი არიან, მაგრამ განა ეს ფაქტი მეტად არ უნდა ამძაფრებდეს სურვილს, რომ ჯანსაღ გარემოში გვენახა, ვინ როგორი და რამდენი გამოვიდოდა?

ქალზე (კაცზე), როგორც ბიოლოგიურ მოვლენაზე მსჯელობა, იმ კალაპოტს თხრის, სადაც შემდეგ ქალებზე არსებული ყველა სამარცხვინო სტერეოტიპი ჩამოედინება. ერთადერთი და ნამდვილი საზომი ერთეული: ერთი ცალი ადამიანია.

ღირსეული ბრენდების პროდუქციის მოხმარება ქველმოქმედებასა და უკეთესი ზვალინდელი დღის შენებაში მონაწილეობის მიღების ტოლფასია. ადამიანები დავაფასებთ, თუ ბრენდები თავიანთ კომუნიკაციაში კონკურენტთან უპირატესობას ფლირტში როლებს სქესის მიხედვით გადანაწილებით არ გამოსახავენ, ქალს საგნად არ წარმოგვიდგენენ, გენდერზე დაყრდნობით არაფრის მტკიცებას არ დაგვიწყებენ... Like a girl კამპანიას გააკეთებენ, სადაც ნათლად გამოჩნდება, რომ „გოგოური“ ქცევა ხელოვნურად და იძულებით არის განსაზღვრული... შეეცდებიან, მისი ნეგატიური მნიშვნელობა თავდაყირა დააყენონ... ცოტა მეტად შორსაც გაიხედებიან... ფსონს იმაზე არ გააკეთებენ, რომ სიკეთის გამარჯვებამდე ჯერ შორია, ითამაშებენ როლს მის დაჩქარებაში... იმ დღესაც მოგვიყვანენ, როცა Like a girl სიტყვათა შეთანხმება საერთოდ არაფრის აღმნიშვნელი იქნება...

და გიგანტურმა ბრენდმა თავისი უთოს მარტივად გასაყიდად, ხელი თუ შეგვიშალა - არ უნდა ვიყიდოთ. ადრე თუ გვიან, მოგება-ზარალის ანგარიშშიც გამოჩნდება, სწორი გზა რომელი იყო...

გადაცემაში გათამაშებული ქალზე ძალადობის სცენა

Ariel-ის მიერ დასმული კითხვა რეცხვის წესებთან დაკავშირებით Always-ის მიერ გაანალიზებული და პოზიტიური მნიშვნელობით შევსებული შეფასება „გოგოსავით“

არცერთი მათგანი და სხვა რეალური სარგებლის მომტანი კამპანია კრეატივის მსოფლიოს ყველაზე პრესტიჟულ კონკურსს - კანის ლომებს უყურადღებოდ არ დაუტოვებია.

Because making world a better place is the best making of...

სადაც მონსტრის საცეცხში გაბმულ ადამიანს ვნახავთ, უნდა დავიხსნათ და ვაჯახოთ ჟანგბადი, დავამყაროთ მასთან კომუნიკაცია, ჩავეძიოთ, დავაფიქროთ, დავანახოთ, იმ კითხვამდე მივიყვანოთ, სადაც მაიმუნობას გვიპასუხებს, ამოვაყვინთოთ, მივულოცოთ, დავაკვირდეთ, დავტკბეთ.

არ არსებობს იმაზე დიდი კაიფი, ვიდრე საკუთარი ნებით გარემოს გაკეთილშობილება.

მე ყოველთვის მოვძებნი ბრენდს, ვისი მესვეურების გამდიდრებაც გამიხარდება, მეცოდინება, რომ რესურსებს ნათელ მხარეს ჩაუხსნამს სანჯავად, რაიმე ისეთ სშექმნის, რაც მომეწონება, ან სხვას მოეწონება, საზიანო არ იქნება, ხელოვნებას გაამდიდრებს ან ეტლით მოსარგებლეთა პარკინგის პრობლემას წამოწევს... მეცოდინება, რომ თუ იმ სოფელში მოხვდება, სასწავლო გრანტებზე ჩამოაგდებს საუბარს... რომ ძალადობას დაგმობს, მომდევნო ნაბიჯებით შემთხვევითობების სასიკეთოდ გადანყვეტის ალბათობებს წაამატებს რგოლებს და ხიდებს, რაოდენ მცირეც არ უნდა იყოს ის...

No To Sexism
Especially in creativity
And most of all: in communications

THE SUMMER OF SOUND.

THIS IS YOUR SUMMER.

LUCA POLARE

FINEST ICE CREAM & MORE

თერაპიული სტრესი

ავტორი: თამარ კიკნაველიძე

ფოტო: ბაიროს ქალთა ორბანიზაცია - მაკა ბობაღაძე

ყოველი თეატრალური სეზონის დახურვის შემდეგ ხელახლა იბადება კითხვა: რამდენად ეხმაურება თანამედროვე ქართული თეატრი საკითხებს, რომელთა გარშემო დისკუსიაც აუცილებელია საზოგადოების განვითარებისთვის.

აუდიტორიასთან დიალოგი მოითხოვს, თვალი გავუსწოროთ ქართული თეატრის ახლანდელს და არა მუდმივად წარსულს. საერთო სურათი (და არა კონკრეტული მაგალითები) მოწმობს, რომ თეატრალური წარმოდგენების უმრავლესობა არ გამოირჩევა ხარისხით და იმითაც უინტერესოა, რას და როგორ გვიყვება; არასწორად წარმართული სარეპერტუარო პოლიტიკის ფონზე თუ რეპერტუარში ჩაკარგული ისეთი სპექტაკლების პარალელურად, სულ რამდენჯერმე რომ გათამაშდა ან ერთი სეზონიც ვერ გაძლო, კიდევ უფრო თვალშისაცემია „ლისისტრატე“, რომელიც 2015 წლის დეკემბერში რეჟისორმა დავით საყვარელიძემ რუსთაველის თეატრში დადგა. პიესის ავტორი ლაშა ბულაძე მისთვის დამახასიათებელი იუმორით ყვება ამბავს, რომელიც არისტოფანეს (ძველი ბერძენი კომედიოგრაფი) „ლისისტრატეში“ განვითარებული მოვლენებიდან 25 წლის შემდეგ ხდება. ლისისტრატე, რომელიც, ერთ დროს, ათენელებსა და სპარტელებს შორის გაჩაღებულ დაუსრულებელ ომს ქალთა ამბოხით - მამაკაცისგან იზოლირებითა და მასთან კავშირის განწყვეტით - დაუპირისპირდა, უკვე წელშია მოხრილი. ის მართავს ქალაქ-სახელმწიფოს, სადაც აღკვეთილია ძალადობა ქალზე. და მაინც არსებობენ ოპოზიციური ძალები - „დედები“, რომლებიც „ქალების“ წევრების საპირისპიროდ, მათი ჩაგვრის წინააღმდეგ გატარებულ რეფორმებს არ მიესალმებიან. დაპირისპირებულთა ისტორიები და შეხედულებები (პირადი ცხოვრების, სექსუალური უმცირესობების, თანასწორუფლებიანობის, ოჯახის, მომავალი თაობის, განათლების, აღზრდის, რელიგიის და ა.შ. შესახებ) სხვადასხვა მხარეს მებრძოლი და უმამოდ დარჩენილი ორი ოჯახის შვილების (ქალი და ვაჟი) სასიყვარულო ურთიერთობის ფონზე ვლინდება.

გადაჯვარდინებული ფეხების თეატრალური აქტი უნდა ნახოთ. „ლისისტრატე“ რჩეულია არაერთი ნიშნით. პიესა დადგმაში თითქმის უცვლელი სახით არის გამოყენებული (თუ არ ჩავთვლით პირველი თავის უგულვებლყოფას და ფინალური სცენის გაძლიერებას, მაგალითად პათოსით „შეუცვლელი არავინაა!“). ამით გამოკვეთილია კიდევ რეჟისორის დამოკიდებულება - დაანინაუროს სიტყვა, რომელიც ამ კონკრეტულ შემთხვევაში იმდენად ბასრი და მსუყეა, რომ (თითქმის და) აღარაფერს საჭიროებს. არადა, გრძლად ჩამოყალიბებული სათქმელის მაყურებლისთვის ერთი ამოსუნთქვით და სწორად გადანანილებული აქცენ-

ტებით გაზიარება იოლი არ უნდა ყოფილიყო; მათთვის დასახული ამოცანები მსახიობებმა დამაჯერებლად გადაჭრეს. დადგმის პირველად ნახვის შემდეგ, როცა ბულაძის პიესას კიდევ ერთხელ მივუბრუნდი, აღმოვაჩინე, რომ ნანახი რაიმეს დამოუკიდებლად წარმოსახვის საშუალებას აღარ მაძლევდა. თითოეული პერსონაჟი უმაღლეს კონკრეტულ მსახიობს მაგონებდა ხმით, დიქციით, მიმიკით, მოძრაობით, კოსტიუმით (მხატვარი პოლინა რუდჩიკი), ვარცხნილობით; ამიტომ მგონია, რომ ნანა ლორთქიფანიძის, ქეთი ხიტირის, მანანა გამცემლიძის, ეკა მოლოდინაშვილის, მანანა აბრამიშვილის, რუსუდან მაყაშვილისა თუ ლაშა ჯუხარაშვილის შემოქმედებითი ბიოგრაფიიდან ქართული თეატრის ერთგული მაყურებელი ყოველთვის გაიხსენებს პერსონაჟებს, რომლებიც მათ „ლისისტრატეში“ განასახიერეს.

დავით საყვარელიძის მხრიდან დრამატურგიული ტექსტის ერთგულება არავის გაუკვირდება. შემოქმედებითი ამოცანების ზუსტად დასმითა და გადაჭრით კი, „ლისისტრატე“, ვფიქრობ, მისი დადგმებიდან გამორჩეულია. დაუვინყარია ია სუხიტაშვილის ლისისტრატე. მისი პიროვნული სიძლიერე და ხასიათში შეპარული სირბილე იმდენად ბუნებრივია, რომ „ქალების“ წევრებით უსმენ და შესაძლოა თავიც ისეთივე მოკრძალებით დაუქნო, როგორც ამას ნინო კასრადის პერსონაჟი აკეთებს. ნინო კასრადის თამაშის ყურება ერთი სიამოვნებაა; ჯერ კიდევ როდის დავრწმუნდით, რომ მისთვის დაუძლეველი არაფერია, მით უფრო დედის დაუსრულებელი მონოლოგი (სათქმელის ყველაზე მნიშვნელოვანი ნაწილი); აქ ყველაფერი თავის ადგილზეა, სცენოგრაფიით (მხატვარი ირაკლი ავალიანი) დაწყებული, ისევ და ისევ, დრამატურგიის არჩევანით დამთავრებული. ლაშა ბულაძის პიესა „გაეროს ქალთა ორგანიზაციის“ ინიციატივით დაინერა და მაყურებლისთვისაც მათივე მხარდაჭერით განხორციელდა. „ლისისტრატე“, როგორც საზოგადოების განვითარების შემაფერხებელ ტენდენციებსა და დამოკიდებულებებზე მიმანიშნებელი დრამატურგიული ტექსტი, გამომცემლობა „არტანუჯის“ 2015 წლის „თანამედროვე ქართული დრამატურგიის“ კრებულშია შესული. „ნუთუ ეს ბავშვიც ნანყენი და შეურაცხყოფილი უნდა დარჩეს?“, - კითხულობს ქეთი ხიტირის გმირი. შეურაცხყოფით დაწყებული ფაქტებიდან, მაგალითად 2014 წელს 34 ქალი მოკლეს, მათ შორის 17 ოჯახში ძალადობის შედეგად. მიუხედავად იმისა, რომ დაიხვეწა კანონმდებლობა, შემუშავდა „ძალადობის პრევენციის ეროვნული სტრატეგია“ და ამოქმედდა ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა თავშესაფრები, კვლავაც თვალშისაცემია, რომ სრულყოფილად არ ხდება კანონით გათვალისწინებული მექანიზმების ამოქმედება,

მაგალითად: გასაძლიერებელია სოციალურ მუშაკთა როლი ძალადობის პრევენციისთვის და მსხვერპლთა დასახმარებლად, აუცილებელია საზოგადოების ინფორმირება და მისი ცნობიერების ამაღლებაზე ზრუნვა, რათა გაიზარდოს მიმართვიანობა, ერთი მხრივ, სამართალდამცავი ორგანოების და, მეორე მხრივ, მსხვერპლთათვის არსებული მომსახურებების მიმართ. უფლებათა დაცვისთვის ბრძოლაში გასათვალისწინებელია თეატრის ძალაო, აცხადებენ „გაეროს ქალთა ორგანიზაციის“ წარმომადგენლები.

ირინა ჯაფარიძე, გაეროს ქალთა ორგანიზაციის პროგრამის ანალიტიკოსი - 2012 წელს ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლის პროცესში დრამატურგებიც ჩაერთო. 9 პიესა ძალადობის წინააღმდეგ სწორედ ჩვენი ორგანიზაციის მხარდაჭერით დაინერა. კრებულში შესული პიესებიდან რამდენიმე დაიდგა კიდეც, მაგალითად დათო ტურაშვილის „დოდოს მოლოდინში“ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის (რეჟისორი გიორგი გომურაშვილი), მესხეთის (რეჟისორი ვახტანგ ბერიძე) და რუსთავის (რეჟისორი გოჩა კაპანაძე) თეატრებში გათამაშდა. ამით გვინდოდა, ერთი მხრივ, ხელი შეგვეწყო ქართველი დრამატურგებისთვის დაინტერესებულიყვნენ მწვავე სოციალური თემებით და, მეორე მხრივ, ქალთა მიმართ ძალადობასთან დაკავშირებული თემები პიესებშიც ასახულიყო. 9 პიესიდან ერთ-ერთი, ზურაბ

პაპიაშვილის „სიზმარი“, მოგვიანებით მარჯანიშვილის თეატრის სხვენში ნინო მალაკელიძემ დადგა. ისიც თავიდან ბოლომდე „გაეროს ქალთა ორგანიზაციის“ დაფინანსებით. „სიზმარი“ თელავის და ზუგდიდის თეატრებშიც წარმოვადგინეთ. სიმართლე გითხრათ, არ ველოდით თუ 9 პიესიდან უმრავლესობა დაიდგებოდა. საჭირო ინიციატივა აღმოჩნდა ქართული დრამატურგიისთვის. მარჯანიშვილის თეატრთან თანამშრომლობის პროცესში აქტიურად იყო ჩართული ლაშა ბულაძე. ის ლებულობდა მონაწილეობას დრამატურგების შერჩევაში, პიესების კორექტურაში და ა.შ. „გაეროს ქალთა ორგანიზაცია“ კომუნიკაციის საკითხს სერიოზულად ეკიდება. დღეისთვის კომუნიკაციის იმდენი საშუალება არსებობს, ვცდილობთ, თითოეულით ვისარგებლოთ და იდეა შევფუთოთ ისე, რომ ადამიანების ცნობიერების ამაღლებაზე იმოქმედოს. ბროშურებსა და ბუკლეტებს ნაკლებად ვბეჭდავთ. ვფიქრობთ, უმჯობესია, იგივე თეატრის საშუალებით მივიტანოთ მაყურებლამდე ის საკითხები, რომლებზეც გვინდა, რომ დაფიქრდეს. რამდენად უცნაურიც არ უნდა იყოს, თეატრი მედიუმთა ჩამონათვალში არ შედის. არადა, ძველი საბერძნეთიდან მოყოლებული, შუა საუკუნეების გავლით, თეატრი ყოველთვის მნიშვნელოვანი მედიუმი იყო საზოგადოებასთან კომუნიკაციისთვის. ამაში „ლისისტრატეს“ მაგალითზე დავრწმუნდით.

ირინა ჯაფარიძე - წარმატებული იყო მედიის წარმომადგენლებისთვის ორგანიზებული ტრენინგი, რომელიც საბოლოოდ მარჯანიშვილის თეატრში მოწყობილ ინტერაქტიულ სანახაობაში გადაიზარდა. ჟურნალისტებმა და ფოტოჟურნალისტებმა რეალურ ფაქტებზე იმუშავეს (მაგალითად, მახსოვს, „ლიბერალიდან“ მარნეულში წავიდნენ და სტატია ადრეულ ქორწინებაზე დაწერეს. ასევე, მომზადდა რეპორტაჟები ოჯახში ძალადობის ფაქტებზე მსხვერპლთა თავშესაფრიდან და ა.შ.). მათ მიერ შეგროვებულ მასალებზე დაყრდნობით მოეწყო ინტერაქტიული პერფორმანსი, რომელშიც მსახურებელი ჩაერთო და მისი ფინალიც თავად განსაზღვრა. ამოცანას მარჯანიშვილის თეატრის დასმა თავი არაჩვეულებრივად გაართვა. აღნიშნული პროექტი „გაეროს ქალთა ორგანიზაციამაც“ მსოფლიოში წლის ერთ-ერთ ყველაზე ინოვაციურ პროექტად აღიარა. საერთოდ ხელოვანები ძალიან სენსიტიურები არიან. „ლისისტრატეზე“ მუშაობისას, მონაწილეებისთვის (და არა მარტო მათთვის) გავაკეთეთ ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობის თემაზე „გაეროს ქალთა ორგანიზაციის“ მხარდაჭერით შექმნილი დოკუმენტური ფილმის „ხმა ამოიღეთ!“ (ზურაბ ინაშვილი) ჩვენება და გავმართეთ დისკუსია. ჩვენთვის ძალიან მნიშვნელოვანი იყო ისიც, რომ შემოქმედებით ჯგუფს სცოდნოდა ამ პრობლემის არსის, გამომწვევი მიზეზების, ხელშემწყობი ფაქტორებისა და გავრცელების შესახებ, რომ ყოფილიყო მგრძობიარე ისეთი თემების მიმართ, რომლებიც პირადად შესაძლოა არ შეხებია, მაგრამ

საზოგადოებისთვის პრობლემურია.
-მიკიბულ-მოკიბული ლაპარაკი ქართული კულტურის არცთუ საამაყო მახასიათებელიაო, ამბობს 1-ლი ქალი. პირდაპირ რომ ვისაუბროთ, სტატისტიკას მოვიშველიებ: 2013 წლიდან 2015 წლამდე შემაკავებელი ორდენების რიცხვი 227-დან 2,598-მდე გაიზარდა. ამ მაჩვენებლის ზრდაში დიდი წვლილი ოჯახში ძალადობის მიმართ საზოგადოების დამოკიდებულების ცვლილებას მიუძღვის, მაგალითად: თუკი 2009 წელს აღნიშნული პრობლემა 78,3 %-ს მხოლოდ „ოჯახის საქმედ“ მიაჩნდა, დღეს უკვე („გაეროს ქალთა ორგანიზაციის“ 2013 წლის კვლევის „ქალთა მიმართ ძალადობის და ოჯახში ძალადობის აღქმა თბილისში, კახეთსა და სამეგრელო- ზემო სვანეთში“ შედეგებზე დაყრდნობით), მხოლოდ 25%-ს მიაჩნია, რომ ოჯახში ძალადობა მხოლოდ ოჯახის საქმეა. ახლა 69% ფიქრობს, რომ ოჯახში ძალადობა დანაშაულია. საზოგადოების დამოკიდებულებას ძალადობისადმი განაპირობებს განათლებაც. კვლევა ადასტურებს, რომ „უმალესი განათლების მქონე ადამიანები უფრო ნაკლებად ტოლერანტულები არიან ძალადობისადმი (59%), ვიდრე საშუალო განათლების მქონე რესპონდენტები (53.8 %)“.

ნინო კასრაძე (მსახიობი): საზოგადოებას რომ განათლების დეფიციტი აქვს, ყველა თვითონ აღიარებს და გრძნობს. ჩვენი ყოველი ნაბიჯი არის დაკავშირებული და გადაჭდობილი ცოდნის ნაკლებობასთან, ყველგან და ასეთ თემაში, მით უფრო:
-მომავალი თაობისადმი დამოკიდებულებას და ქართ-

ველი დედების „სისუსტეს“ - ისაუბრონ შვილზე მრავლობითში და ისე, თითქოსდა მისი ყოველი ნაბიჯი და მიღწევა მხოლოდ მათი დამსახურებაა, თქვენი გმირი პირველივე სცენაში ავლენს: „რა უნდა ხდებოდეს. მოგვწონს. მოვწონვართ. ოთხი თვეა დაგვიდის. ვერ მოვითმინეთ და ამ ვაჟბატონის გამო უკან მოვიტოვეთ გენიალური მაგისტრატურა, მაგრამ ჯერჯერობით უკმაყოფილოები არ ვართ. ნორმალური ახალგაზრდაა. არაფერს გვიშავებს, მოდის, მიდის. სხვას ვერაფერს ვიტყვი. გუშინ სპონტანურ სუფრაზე შემოგვესწრო. ჩვენგან აბსოლუტურად არ არის უცხოობის განცდა, მაგრამ ინტერესი არ გაგვდის, სინდისი არ გვქენჯნის მიტოვებული სამაგისტრო პროგრამის გამო“ ან კიდევ, ფრაზა - „შეყვარებულები ვართ“. ეს არის ავტორის მხრიდან ერთგვარი სილა ქალებისადმი, რომლებსაც უჭირთ საკუთარი შვილების დამოუკიდებელ ადამიანებად აღქმა. თუმცა, ფემციდის შემთხვევების არასასურველი რაოდენობის ქვეყნისთვის, არანაკლებ პრობლემურია ომგამოვლილი კაცების დამოკიდებულება ქალებისადმი და პირიქით. არ მგონია, დარბაზში იჯდეს ისეთი მაყურებელი, რომელსაც პარალელის გავლება გაუჭირდება.

-იციტ რა, ძალიან ხშირად მომყავს ზოლას ნათქვამი: თუ არ შეგიძლია შეცვალო სამყარო, აღწერე ის; ეს ისეთი საყვარელი თეზაა, მცნების დონეზეა ჩემთვის, როგორც ხელოვანისთვის. თუ შენ ვერ ცვლი, აღწერა ცოტა არ არის. ზუსტი აღწერა, ზოგჯერ, უკვე ცვალებადობას ნიშნავს და იმასაც, რომ თუკი ვილაცამ თავი ამოიცილო, შეიძლება, მეორე წუთში, ასე ცხოვრება აღარ მოუნდეს. ვილაც იპოვის ანალოგს, ვილაც - ვერა. ეს არ არის მნიშვნელოვანი. რაღაც ნაწილისთვის ის იქნება ახლობელი, რაღაც ნაწილისთვის - რადიკალურად მიუღებელი. მთავარია, რომ შენ მაქსიმალურად აღწერო თუნდაც ისიც, რომ ერთი და იგივე პრობლემა ვილაცისთვის არის პრობლემა და ვილაცისთვის - არა. ჩვენ საზოგადოებაში ხშირად ასეა, პოლარულად გახლეჩილი და დაპირისპირებული საზოგადოებაა, მაგრამ შენ მაინც უნდა ეცადო აღწერო ის მთელი თავისი სისავსით და ყველაფერს მისცე არსებობის უფლება. უნდა აჩვენო, რომ არსებობს დიდი პრობლემა, რომელიც ვილაცას აბსოლუტურად არ ეხება. აი, რატომ „არ ეხება“ არის სწორედ ჩვენი კვლევის მიზეზი. რატომ არის ისე, რომ ის, რაც ერთისთვის მტკივნეულია, მეორესთვის ნაკლებად მტკივნეული შეიძლება იყოს და ზოგჯერ არანაირადაც არ არის მტკივნეული; თუმცა, თემა რომ აქტუალურია, ეს ფაქტია. როგორც პიესაშია, ისე საქართველოშიც ყოველდღე კლავენ ქალს. იგივე ხდება საზოგადოებაში, რაც სცენაზე. და საერთოდ, ძველი სამყაროდან მოყოლებული, ძალადობა ისეთი თემაა... ამიტომ რა უნდა ვთქვა?! ორიგინალური ვერ ვიქნები. ფაქტია, რომ ხო, არის ძალადობა. მაგრამ არ მგონია, რომ „ლისისტრატიე“ მხოლოდ ქალზე ძალადობას და გენდერულ თემებს ეხება... მგონია, რომ ის ქალებიც, რომლებიც შემდეგ ძალაუფლებას ჩაიგდებენ ხელში, ისინიც თავისთავად, რაღაცნაირად, მოძალადეები ხდებიან და ძალადობა ძალადობას ბადებს. ჩემთვის ყველაზე მეტად ახლოა სპექტაკლში ერთი თემა - ახალგაზრდების აღზრდისა და მათთან დამოკ-

იდებულების. როგორ უნდა აღზარდოთ ისეთი თაობა, ისეთი ახალგაზრდები, რომ ისინი იყვნენ მომთმენნი სხვისი მინუსების მიმართ ან თუნდაც შეეძლოთ შერიგება და არ იყვნენ პოლარულად... აი, ეს არის თემა, რომელიც ჩემთვის მნიშვნელოვანია და კიდევ მეორე თემა - როგორ უნდა შეიქმნას ისეთი საზოგადოება, სადაც არ იქნება ყოველთვის „კბილი კბილის წილ“... აი, ესაა უფრო პრობლემა. სად არის ის სანატრელი მოწყობა ქვეყნის, სადაც ყველანაირი ადამიანი თავს კარგად იგრძნობს... ამ სპექტაკლშიც ჩანს, რომ ყველას თავის სიმართლე აქვს და მინიმალურ დონეზე იმ ყველაზე მიუღებელ ჯგუფსაც უნდა ჰქონდეს არსებობის საშუალება...

-თქვენი პერსონაჟის პოზიცია და დაპირისპირებულ მხარესთან დამოკიდებულება რადიკალურია. მისი რადიკალურობა ინვევდა დისკომფორტს?

-არა აბსოლუტურად არა! შეიძლება მე, როგორც ნინო კასრაძე, არ ვიყო ასეთი ხისტი, მყარი და შემტევი, მაგრამ იმას რა მნიშვნელობა აქვს როგორი ვარ?! მთავარია ცხოვრება როგორ სქემებს გვთავაზობს. ცხოვრებაში არსებობენ ასეთი, ძალიან მყარი და მეტროძოლი ადამიანების ტიპები, რომლებიც საკუთარ პოზიციებს ბოლომდე და ნებისმიერ სიტუაციაში იცავენ. შეიძლება შეკითხვებიც გაუჩნდეთ, მაგრამ შეკითხვების დათრგუნვით და დაძლევიტ ყოველთვის უბრუნდებიან პირველ სანყისს... ჩემი პერსონაჟიც ასეთია...

-ორჯერ ვიყავი. პირველად და მეორედ ნანახის მაყურებელთა რეაქციები ერთმანეთისგან მკვეთრად განსხვავდებოდა;

-არ იგრძნო მათი რეაქცია, შეუძლებელია. ამას გამობატავენ ტაშით, სიცილით, გამოძახილით; მოდიან რადიკალი „დედების“ მომხრეებიცა და „ქალების“ პარტიის მომხრეებიც... ე.ი. სწორედ გაგვიშლია თემა, სწორად გვიფიქრია... თანაც, მსიამოვნებს, რომ ყველას გულშემატკივრობს ვილაც და ყველასთვის არის რაღაც, რაც მასში თანაგრძნობას ინვევს... ჩემთვის, როგორც მსახიობისთვის, სასიამოვნოა ის, რომ საზოგადოების ყველა ნაწილისთვის არის გათვალისწინებული ნავსაყუდელი... და მაყურებელთა რეაქციაზე ხშირად მახსენდება ერთი მაგალითი: „ჰამლეტს“ რომ ვთამაშობდით, მთელი სპექტაკლი მაყურებელი გამეხებული იჯდა, არაფერი არ იყო სასაცილო. მაგრამ ერთ ადგილას, როცა ზაზა პაპუაშვილი სპეციფიკური ინტონაციით იძახდა: „დედა მიხმობს, უნდა წავიდე“, აი, ამაზე იყო ლამის ჰომერული სიცილი და ვაცდიდით მაყურებელს რომ გაეცინა... რა იყო „ჰამლეტში“ სასაცილო?! მეერ ამასთან დაკავშირებით ჩემი აზრი შემექმნა: ალბათ სიცილი აუცილებელი იყო დაძაბულობის, დაჭიმულობის მოხსნისთვის, განტვირთვისთვის და ყველაფერ იმისთვის, რაც სერიოზულ თემებთან ჭიდილს ახლავს. აი, ამისთვის იცინოდნენ ალბათ... იმისთვის, რომ ამოესუნთქათ... „ლისისტრატიე“ კიდევ გაჯერებულია იუმორით და ძალიან სასაცილოა.. საერ

თოდ, ხალხს უჭირს, ზოგს ერიდება კიდეც რთულ თემებზე ფიქრი, ლაპარაკი და ემოციას სიცილით გამოხატავს. აბა, ჩვენთან ერთად უნდა იტირონ? მთავარია, მაყურებელს ჰქონდეს რეაქცია და სულ გამეხებული არ იჯდეს...

-1-ლი ქალი „იძულებითი სექსის კანონის“ მიღებასაც მოითხოვს და არ ესმის, როგორ შეიძლება დაიღალლო ლიბერალიზმით. რამდენად მისაღებია შენი პერსონაჟის პოზიცია?

ქეთი ხიტირი (მსახიობი): - სპექტაკლში დასმული პრობლემა ძალიან მძიმეა, როგორც ქვეყნისთვის (და ამ ბოლო დროს განსაკუთრებით), ისე თითოეული მოქალაქისთვის. მათ შორის, ჩემთვის, როგორც რიგითი მოქალაქისთვის. ქალთა მიმართ ძალადობა ამორალურია. თანასწორობის მომხრე ვარ და არაინარადა არ ვთვლი, რომ ქალი რამენაირად უნდა დააკნინოს თუნდაც ფიზიკურად ან ინტელექტუალურად ძლიერმა კაცმა, ჩაგვრაზე რომ აღარაფერი ვთქვა... ჩემი პერსონაჟი მართლაც რადიკალურად აზროვნებს. ამაში არ ვეთანხმები. სხვა თვალსაზრისით კი, ძალიან საინტერესო იყო ამ როლზე მუშაობა. ადვილად დავძლიე-მეთქი, ვერ გეტყვი. ის, თავისი პრინციპულობით, შეიძლება ახლოსაც იყოს ჩემს ხასიათთან. როცა რალაცაზე წარმოდგენა მაქვს, ჩემი პოზიცია ძალიან მტკიცეა. ოღონდ, მე ძალიან მიყვარს ადამი-

ანების მოსმენა. ამ ქალს კი არავის მოსმენა არ უნდა. არის, ვითომდა, ზედმეტად განვითარებული და ძალიან თანამედროვე, თვლის, რომ წყვილები ერთმანეთთან აუცილებლად უნდა ცხოვრობდნენ სექსუალურად... კი, უნდა ცხოვრობდნენ... მაგრამ მისი მოწოდება „მოგვეცი იძულებითი სექსის კანონი“, ჩემთვის მიუღებელია. ლაშა ბულაძის პიესებში მონაწილეობა, ყოველთვის საინტერესოა. მისი „სულიერი არსებებიც“ ძალიან თანამედროვე და სოციალური ტექსტია. „ლისისტრატეს“ პერსონაჟები უფრო კომიკურია. არადა, ძალიან ტრაგიკულია ის, რაც ხდება.

-ტექსტის თანამედროვეობა გეხმარებოდა?

- არა, პირიქით, ხელს მიშლიდა. მერე, არ მთავრდება წინადადება, ინყება და აღარასოდეს აღარ მთავრდება, წერტილი არ არის... თავიდან ძალიან მიჭირდა და რეჟისორთან სულ კითხვები მქონდა (ამხელა ტექსტის დაწყება და ჩარიხინება ხომ არ იქნებოდა საინტერესო?!). ამიტომ ვეძებდი ტიპაჟს, რომელიც საბოლოოდ ვიპოვე და ამან უფრო გამიადვილა ყველაფერი. „ლისისტრატე“ საყვარელ სპექტაკლად, 1-ლი ქალი კი - საყვარელ როლად იქცა. მასში ბოლომდე ვიხარჯები. ძალიან გავითავისე. მაყურებელთა რეაქციებიც გასაგებია. ხალხს მოენატრა სიმსუბუქე, გართობა, სიცილი და არა ასეთი მძიმე თემები, რომლებიც მსუბუქად და იუმორით კი არის მოწოდებული, მაგრამ

რეალურად პრობლემურია. მაყურებლები თავიდან ცოტა დაბნეულები იყვნენ, ახლა უფრო თავისუფლად იცინიან და გამოსატყავენ რეაქციას. როგორც არ უნდა იყოს, მთავარია, რომ კმაყოფილი ტოვებენ თეატრს და აღფრთოვანებასაც არ მალავენ, მოსწონთ ის, რაც გავაკეთეთ და ეს უკვე რეზულტატია.

-ასეთი პრობლემა გქონია? ძალადობას და ჩაგვრას ვგულისხმობ.

- საბედნიეროდ არა, მაგრამ ეს არაფერს ნიშნავს. ვხედავ რა ხდება ქვეყანაში და ეს ძალიან მოქმედებს. ჩემთვის თუ უცხოა, ძალიან ახლობელია, მაგალითად, მეგობრისთვის, მეზობლისთვის... და ეს ძალიან გადამდებია. საზოგადოება, რომელსაც სურს განვითარდეს, ქალს არ უნდა აკნინებდეს. ქალისა და კაცის თანასწორუფლებიანობის თემა, ზოგადად, ჩემთვის უფრო მტკივნეულია, ვიდრე ის, რასაც ჩემი პერსონაჟი თავისი რადიკალიზმით მოითხოვს.

-ხედავ რაიმე წინსვლას?

-ამისთვის საჭიროა ინერტოდეს პიესები, იდგმებოდეს სპექტაკლები, გადაიღონ კინო, მომზადდეს გადაცემები... მაგრამ ტელევიზიებს ამისთვის არ სცალიათ, ტელევიზორები უაზრო თოქ-შოუებით არის გადავსებული, გამოაყრუეს ხალხი... ქალთა უფლებების დაცვაზე ფიქრს ძალიან ცოტა ადამიანი უთმობს დროს. ვიცი, რომ არსებობენ ორგანიზაციები, რომლებიც ამაზე ზრუნავენ. თეატრსაც დიდი ძალა აქვს, მაგრამ, უნდა ვაღიაროთ, რომ არ არის აქტიუალური. ამ ყველაფერში ტელევიზიამ ძალიან ცუდი როლი ითამაშა. ოჯახზეც ბევრი რამეა დამოკიდებული. თავიდანვე უნდა შეაყვარო ბავშვს თეატრი, ოპერა... როგორც არ უნდა იყოს, ქართველი ხალხი მაინც თეატრალია.

-რას აღარ ამბობენ ქალები შენი პერსონაჟის მისამართით, მაგალითად: „რალა მაინცადამაინც ეს სუროგატი მოიწონა? ეს მარცხის მანქანა? ეს დაბღვერილი ფალიკური ინფუზორია?“, ან კიდევ, „რა უფრო მართებულია - მელანქოლიური ცხოვრება უკაცოდ, თუ გარდაუვალი სიკვდილი კაცის ხელში“ და ა.შ. ასეთი საშიშიც არ ჩანდი, ერთი შეხედვით;

ლაშა ჯუხარაშვილი (მსახიობი): მაქსიმალურად ვეცადეთ (მე, დათო და ლაშა), რომ არ ყოფილიყო ლოზუნგი. ისედაც დატვირთულია წარმოდგენა იმით, რაც რეალურად ხდება. ამისთვის ხაზის გასმა და მაყურებლისთვის აგრესიული, ტირანი ტიპის შეთავაზება აღარ იყო საჭირო. ხანდახან ისეთი ადამიანები უფრო არიან საშიშნი, რომელთაც ვერ გაიგებ, რა პოზიცია აქვთ. თვითონ თემამ ძალიან დამაინტერესა. მუშაობის პროცესში, „გაეროს ქალთა ორგანიზაციის“ ინიციატივით, შევხვდით ქალებს და ბევრი ფილმი ვნახეთ. ამით ბევრად გამომძაფრდა პოზიცია, რომელიც მქონდა. ყველანაირი ძალადობის წინააღმდეგი ვარ, არა მხოლოდ ქალსა და კაცს შორის, ზოგადად.

-საკითხებიდან, რომელიც დადგმაში არის დასმული,

რომელი იყო შენთვის ყველაზე მტკივნეული და პრობლემური?

-პიესა ისეა აწყობილი, რომ მართლაც არაერთ თემას ეხება. მაგრამ ყველაზე მძიმე მოსასმენი იყო მონოლოგი, რომელსაც ნინო კასრადის პერსონაჟი ამბობს, როცა ყვება, თუ როგორ ძალადობდა მასზე მეუღლე, როგორ ჩამოარტყმევინა თავი რაფაზე, როგორ აყენებდა ცივი შხაპის ქვეშ და ა.შ. ამ ყველაფერზე დარბაზში სიცილია, ალბათ მწარე... და ლისისტრატეს მონოლოგია კიდევ ემოციური, როდესაც ის საკუთარ მოსაზრებასა და პოზიციას გრძლად აყალიბებს, რასაც ვეთანხმები და ძალიან შემეხო.

-შენი პერსონაჟი შეყვარებულს ტოვებს, როგორც ნესი, თვალშისაცემად მოულოდნელად. შენი მისვლები მოსწონთ და წასვლები აეჭვებთ. ხელოვნური დისტანცირების პრობლემა რამდენად პრობლემურია შენ გარშემო?

-არის, როგორც არ არის! ეს არის ძალიან მძიმე თემა, იმიტომ რომ ბევრად უფრო გახსნილები გახდნენ ქალები და ბევრად უფრო რისკიანები ურთიერთობებში (ამას ცუდი გაგებით არ ვამბობ!), რაც ძალიან მომწონს. ხოლო ისეთი ადამიანები, როგორც არის კინესიასი, პერსონაჟი, რომელსაც ვთამაშობ, ფსევდო-ფანატიკურად არიან გახვეული რელიგიაში. აქ

არ არის რომელიმე ერთ რელიგიაზე ლაპარაკი. ამის მაგალითები უფრო გავრცელებული რეგიონებში რომ გვეგონა, აღმოჩნდა, რომ თბილისში ბევრად უფრო „სვეტსკი“ ტიპები და გოგო-ბიჭები არიან მძიმე მდგომარეობაში.

- რელიგია ახსენე და ერთ-ერთი კვლევის დროს ჩანერილი დაზარალებულის სიტყვები გამახსენდა: „რამდენჯერ ვიყავი დაშორებული, წამოსული. რამდენჯერ შემარიგეს, ეკლესიით, ხან იმით, ხან ამით. მამაოები ჩაერივნენ, ვინ არ ჩაერია“. რთული იყო ასეთი „ფსევდოს“ განსახიერება?

- რთული ნამდვილად არ იყო, რადგან მუდმივად გახსენდება ან მეზობელი, ან მეზობლის ნათესავი, ან თუნდაც შენი ნათესავი, ყველა ფაქტი და ა.შ. ყველაფერი ხომ მართლა გავიარეთ?! ძალადობის ფაქტების გამოვლენის სტატისტიკა რომ ვნახეთ, ყველაზე მრავლად სწორედ სამოქალაქო და აფხაზეთის ომების შემდეგ. შერყეული საზოგადოება, ომიდან დაბრუნებული კაცები და მარტოდ დარჩენილი ქალები. „ლისისტრატეზე“ მუშაობის დროს ყველა ოჯახის ისტორია გვახსენდებოდა. არაფერი იყო უცხო, ამიტომაც არ გაგვიჭირდა მუშაობა. ერთადერთი სირთულე მდგომარეობდა იმაში, თუ როგორ დაგვეცვა ზღვარი კინესიასისთვის დამახასიათებელ აგრესიასა და უსუსურობას შორის. საერთოდ, ვფიქრობ, რომ ძალადობის პრობლემა ყოველთვის დაისმება. ამის მიზეზი შეიძლება იყოს, უპირველესად, არასრულფასოვნების კომპლექ-

სი, რომელიც კაცს უფრო გამოხატული აქვს, ვიდრე ქალს. ქალი ოჯახში მაინც იქნება და შვილს გაზრდის. კაცმა არ იცის რა გააკეთოს, იწყებს დაღვევას, რასაც ხშირად მოსდევს აგრესია და ა.შ. ყოველ შემთხვევაში ინფორმაციიდან, რომელსაც გავეცანი, ძალადობის შემთხვევების უმეტესობა იყო ნარკომანიით და სასმელით გამოწვეული, ასევე, ომგამოვლილთა ფსიქიკური მდგომარეობა და ა.შ. სამწუხაროა, რომ საზოგადოების იმ ნაწილს, რომელზეც არის საუბარი, შესაძლოა თეატრში მოსასვლელი ფული არ ჰქონდეს. ვიდრე ჩვენამდე მოაღწევს, სათქმელი უნდა გაუზიაროს იმან, ვინც დადის თეატრში. იქნებ, ოდესმე, მართლაც გავერთიანდეთ.

გაეროს ქალთა ორგანიზაცია ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლას აგრძელებს. ორგანიზაციაში ფიქრობენ, რომ კაცები განყენებულად არ უნდა განიხილებოდნენ, ისინიც უნდა ჩაერთონ იმ პრობლემების მოგვარებაში, რომლებიც აქტუალურია. მათ აუცილებლად უნდა შეუწყონ ხელი თავიანთი შვილების, დების, ცოლების წინ წამოწევის, საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მათ მონაწილეობასა და თვითრეალიზებას. თორემ, ფაქტია, რომ საქართველოში ხშირია ინტიმური ან ღირსების შელახვის სახელით ჩადენილი ფემიციდის მაგალითები. ასეთ დროს საზოგადოების მხრიდან თანაგრძნობას ხშირად სწორედ მოძალადე ინვესს და არა მსხვერპლი. დიახ, ქალად ყოფნა ჯერ პრობლემის გადაწყვეტა არ არის!

SINCE 1884

SARAJISHVILI

ს ა რ ა ი შ ვ ი ლ ი

EXTRA

SPECIAL RESERVE

SPECIAL RESERVE

ს ა რ ა ი შ ვ ი ლ ი

სახლი, რომელიც თქვენს ცხოვრებას შეცვლის!

- გარემონტებული ბინები 1 კვ.მ. – 1000\$-დან
- 3 წლიანი უპროცენტო შიდა განვადება 10, 20 ან 30% პირველადი შენატანით
- ბაქტერიონის და ფანასკერტელის ქუჩების მიმდებარედ
- სრულიად განსხვავებული, თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი ინფრასტრუქტურა, საუცხოო 360 გრადუსიანი ხედები
- მყუდრო, კომფურტული, დაცული ბინები 56 კვ.მ.-დან დასრულებული რემონტით, დახვეწილი დიზაინით
- 25%-მდე ენერგოეფექტურობა, „პერლიტის“ ბლოკით ნაშენი დათბუნებული კედლები, უმაღლესი ხარისხის „შინდღერის“ ლიფტები
- 24 საათიანი დაცული ოთხდონიანი ავტოსადგომი
- ეკოლოგიურად სუფთა გარემო, 500 კვ.მ.-მდე გამწვანებული ეზო, სკვერი და სათამაშო მოედანი ბავშვებისთვის

“CASCADE 360°”

ხამისხი, მოძლიერ გაგამცეზბა, გაშქომ, მოძლიერ ვინდასა!

360°
CASCADE
CONSTRUCTION

ბაბტრონის და ფანასკერტელის ქუჩების მიმდებარედ | info@cascadeconstruction.ge
f cascade360 | ტელ.: +995 551 702 702; 2 430 360

WWE

R3D6

თემატიკა: ირმა კანკარაშვილი

ფორმა: ბიოგრაფიული

ვინ ვართ ჩვენ?

ჩვენ ვართ ადამიანები, რომლებიც სქესისა და სოციალური სტატუსის მიუხედავად, თანაბარი უფლებებით და შესაძლებლობებით უნდა ვსარგებლობდეთ.

ჩვენ ვართ ისინი, ვისგანაც იწყობა და იწყება საზოგადოება, სადაც ჯერ ისევ ცხელია ოჯახშიძალადობის თემა, სადაც ბევრი ქალის უნიკალური შესაძლებლობების განვითარებას ხშირად მხოლოდ სქესი აბრკოლებს.

მაშასადამე, ჩვენ ვართ ისინი, ვინც თანაბარი უფლებებით და შესაძლებლობებით არ სარგებლობს.

ჩვენ ვართ ისინი, ვინც საკუთარი სახლის გარეთ, სხვის დასანახად აღიარებს ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებებს, სახლის შიგნით კი ლეგიტიმურად შეურაცხყოფს და კრძალავს.

ჩვენ ვართ ისინი, ვინც ამბობს, რომ გენდერული როლები ისტორიულ ჩარჩოებშია მოქცეული და ეს ასეც უნდა იყოს - უკუნითი უკუნისამდე.

ჩვენ ვართ ისინი, ვინც მიიჩნევს, რომ ამ სამყაროში ქალის ადგილი სამზარეულოს რამდენიმე კვადრატული მეტრით შემოიფარგლება.

ჩვენ ვართ ისინი, ვინც საკუთარი შვილების ადრეულ ქორწინებას ეთანხმება.

ჩვენ ვართ ისინი, ვინც თავად ქმნის კლიშეებს ქალთა და კაცთა როლების შესახებ დამახინჯებული ტრადიციულ-კულტურული ფასეულობების პოპულარაზიციით.

ჩვენ ვართ ისინი, ვინც არ ცნობს გენდერულ დემოკრატიას; ვინც ხშირად დუმის ამჯობინებს პროტესტს.

ჩვენ გვინდა შევცვალოთ ეს დამოკიდებულება ამ ფოტოპროექტით, რადგან არსებობენ ისინიც, ვისაც არ სურს იყოს „ჩვენ“.

ბენა ჩარკვიანი ეიკოლოგი, პედაგოგი, ტელენაგოგანი

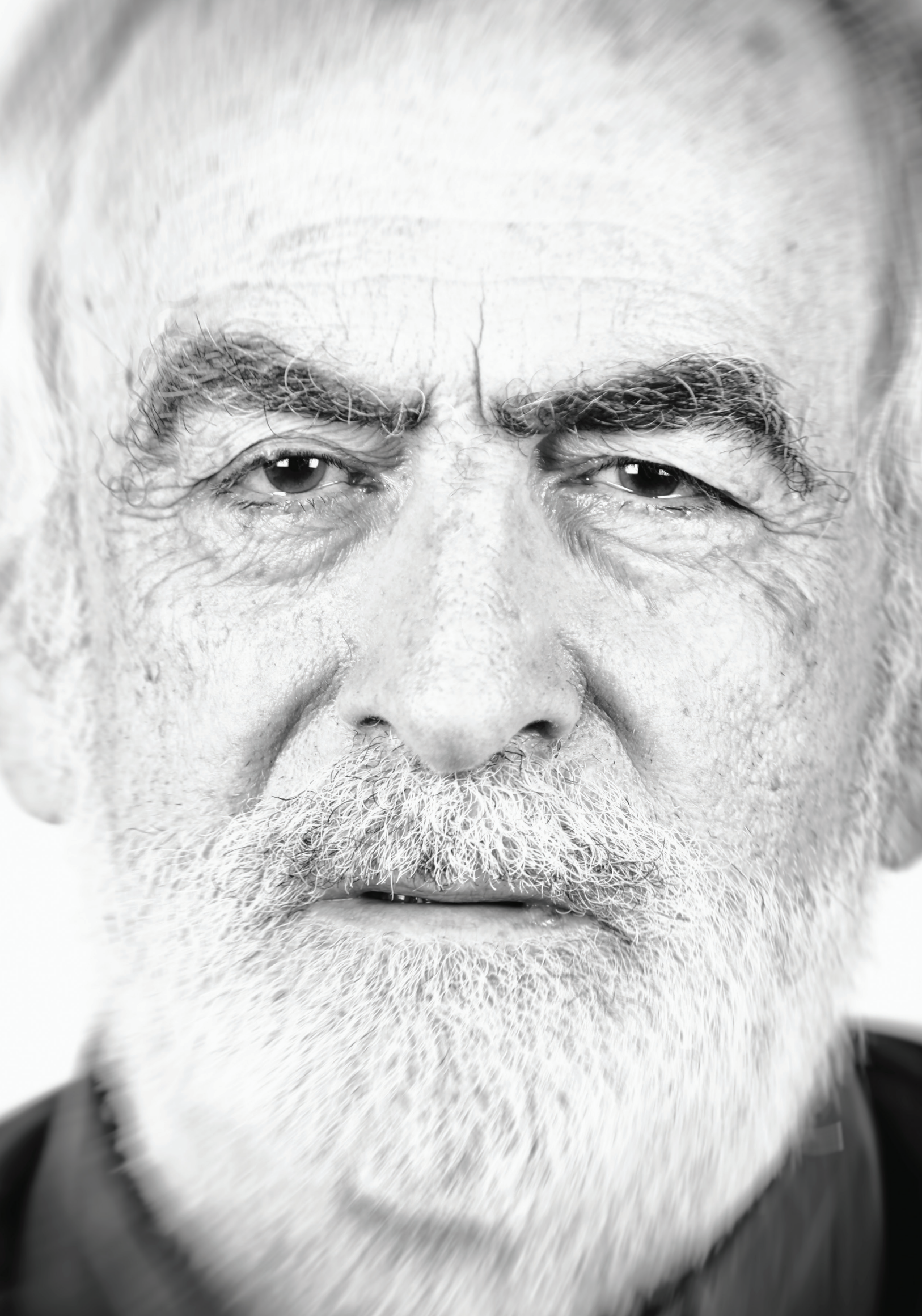
ცნობიერების წამოწვევის გარეშე, ადამიანი მგრძობიარე ვერ გახდება. ასეა გენდერული საკითხების შემთხვევაშიც. მგრძობიარეა ადამიანი მაშინ, როდესაც ამჩნევს რალაცეებს და ამჩნევს მაშინ, როდესაც იცის, ანუ განათლება ნიშნავს ცნობიერების წამოწვევას.

60-იან წლებში, მეორე სექსუალური რევოლუციის დროს (პირველი 20-იან წლებში იყო), პირადად ვიცნობდი ფემინიზმის ერთ-ერთ ლიდერს, ბეტი ფრიდანს, რომლის წიგნმაც „ქალური მისტიკა“ წამოიწყო ეს რევოლუცია. ამიტომ ჩემთვისის პრობლემები, რომლებიც მაშინდელ ამერიკაში იყო და დღეს ჩვენთანაც წამოიწია, ჩემთვის გასაგები და ახლობელია.

ბეტი ფრიდანის მაშინდელი სოციალური გამოკვლევით დადასტურდა, რომ ქალური ბედნიერება, თავისი იმდროინდელი კლასიკური გაგებით - გყავდეს ბევრი შვილები, მანქანა, დადიოდე სუპერმარკეტში, ეჭვის ქვეშ დადგა, რადგან აღმოჩნდა, რომ ქალებს აკლდათ თვითდამკვიდრება პროფესიაში, როგორც მოქალაქეებს. აქედან გაიკვია, რომ მათ სჭირდებათ სხვა რალაც, ისევე, როგორც კაცებს. მეორე რევოლუცია სწორედ ქალური და მამაკაცური როლების ცვლილებებს მოითხოვდა, თუმცა ზოგჯერ ეს ძალიან გადაჭარბებით ხდებოდა. ფრიდანის ბოლო წიგნში ამ როლებზე მსჯელობა ცოტა შერბილდა კიდევ. ამაზეც უნდა ვიფიქროთ.

ამონარიდი გელა ჩარკვიანის ბესტსელერიდან „ნაგერალა“:

„ქალები დასავლეთ ევროპაში მეტად სექსუალურად არიან განწყობილი იმ მამაკაცთა მიმართ, რომლებიც არ თაკილობენ სახლში საქმლის კეთებას და მზად არიან დაეხმარონ მათ ამ ტრადიციულად ქალურ საქმიანობაში. ესეც ევოლუციური ფსიქოლოგიით იოლად აიხსნება. კაცი დიდი ხანია აღარ ნადირობს ბიზონზე იმისთვის, რომ გამოკვებოს ოჯახი. მეტიც, ის აღარ არის ოჯახის ერთადერთი მარჩენალი - ქალების უმრავლესობა მუშაობს, მათი პროფესიული საქმიანობა დიდად არ განსხვავდება მამაკაცების საქმიანობისგან. ამიტომ დღევანდელი კაცი უსარგებლოა, თუ ქალს ოჯახურ საქმეებში არ ეხმარება. გინდა იყო შენი პარტნიორისთვის სექსუალურად მიმზიდველი? კუნთების ზომაზე კი ნუ იფიქრებ, გარეცხე ჭურჭელი!“.

მაკა ჩირუა პირველი ცენი

„პრეზიდენტი არაერთხელ დაუჭირა მხარი ქალთა უფლებებს, მათ შორის კვოტირებას, რაც კონკრეტული ქმედებითაც დაადასტურა. მან არაერთ მალალ თანამდებობაზე წარადგინა ქალი კანდიდატები, როგორც საკუთარ ადმინისტრაციის, ასევე ქვეყნის სხვა ინსტიტუტებში. პრეზიდენტი აქტიურად უჭერს მხარს ქალთა უფლებების ადვოკატირებაში არასამთავრობო სექტორს და ქალთა უფლებების დამცველებს. 2015 წელი მან ქალთა წლად გამოაცხადა, რასაც არაერთი პროექტის ფინანსური მხარდაჭერა მოჰყვა.“

თავისი წვლილი შეაქვს საერთაშორისო საზოგადოებასაც. ერთი წლის განმავლობაში, საელჩოების ინიციატივით, რამდენიმე პერფორმანსი და აქტივობა განხორციელდა. კარგი მაგალითი იყო იტალიის საელჩოს მიერ ორგანიზებული სპექტაკლი „სასიკვდილოდ დაჭრილი ქალები“. პიესა აგებულია მამაკაცების მიერ მოკლული ქალების მონოლოგებზე. ერთ-ერთი მონოლოგი მეც ნავიკითხე. რა თქმა უნდა, ეს არ არის საკმარისი პრობლემის ბოლომდე მოგვარებისთვის. საჭიროა, რომ საზოგადოებისა და ხელისუფლების ყველა შტო გააქტიურდეს. განსაკუთრებით მნიშვნელოვნად მიმაჩნია ეკლესიის როლი, რადგან ეს ინსტიტუცია დიდი გავლენით სარგებლობს.

თანაბარი უფლებებით ნებისმიერი მოქალაქის უზრუნველყოფა, ერთი მხრივ, დემოკრატიის საფუძველია, მეორე მხრივ კი, თუ ყოველ ჩვენგანს არ ექნა განვითარებისა და წინსვლის თანაბარი შესაძლებლობა, ამით საბოლოოდ სახელმწიფო კარგავს ინტელექტუალური რესურსის მნიშვნელოვან წილს და ქვეყნის განვითარება ფერხდება.

რადგან ოჯახი სახელმწიფოს პატარა მოდელია, ვფიქრობ, უნდა ეფუძნებოდეს თანასწორობას, ნდობას და არ შეიცავდეს ძალადობის უმცირეს ელემენტსაც კი. ოჯახის საფუძველი სიყვარულია. სიყვარული კი წარმოუდგენელია განვიხილოთ, როგორც რაიმეს მოდელი. შესაბამისად, არ ვფიქრობ, რომ ოჯახურ ცხოვრებაში არსებობს მზა კონცეფცია, რომელსაც შეიძლება წყვილი მოერგოს. უბრალოდ, მნიშვნელოვანია, თითოეული ოჯახი შეთანხმდეს თამამის საკუთარ წესებზე.

ქალებს აქვთ რესურსი იმისა, რომ მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანონ ნებისმიერი დარგის განვითარებაში. ერთადერთი თემა, სადაც მისი როლი განსაკუთრებული და შეუცვლელია, ბავშვთა საკითხებია. ამას განაპირობებს ბიოლოგიური, სოციალური, საუკუნეების განმავლობაში დაგროვილი ცნობიერი თუ არაცნობიერი გამოცდილება. თუმცა, ვისურვებდი, რომ მამაკაცები სწორედ ბავშვთა საკითხებში გააქტიურდნენ. ვიცი, რომ ჩვენს, ისევე როგორც ბევრი სხვა ქვეყნის კანონმდებლობაში, გათვალისწინებულია დეკრეტული შვებულება ახალშობილის მამისთვის. თუმცა, არასდროს გამიგია, რომ საქართველოში რომელიმე მამაკაცს ამ უფლებით ესარგებლოს. კარგი იქნება, თუ მამაკაცები დროთა განმავლობაში ამ გამოცდილებასაც შეიძენენ და შვილების აღზრდაშიც სრულფასოვან პარტნიორობას გაუწევენ ქალებს. ეს თანასწორობის კიდევ ერთი მაგალითი იქნება.“

ნიკა მარაიძე მუსიკოსი

„მიუხედავად იმისა, რომ ოჯახში დამხმარე ადამიანი გვყავს, დედ-მამის ტრადიციული როლები მე და ჩემს მეუღლეს თანაბრად გვაქვს განაწილებული, მაგალითად, უმცროსი შვილის მოვლაში - დაძინება, ჰიგიენა, დილით ადრე ადგომა - ამ ყველაფერს რიგ-რიგობით ვაკეთებთ. შესაძლოა, არსებობს ისეთი საოჯახო საქმე, რომელსაც მე არ ვასრულებ, მაგრამ ამაზე არასოდეს მიფიქრია და არც მეუღლეს უთქვამს რამე, ალბათ იმიტომ, რომ ეს პრობლემა არც ყოფილა.

ჩვენს ოჯახში გენდერული ბალანსი მეტ-ნაკლებად დაცულია, მაგრამ იმის განცდა, რომ დღეს თანაბარუფლებიან საზოგადოებაში ვცხოვრობ, არ მაქვს. საქართველო სექსისტური ქვეყანაა და ეს არ მხოლოდ მისი, არამედ სამხრეთის პრობლემაა - ბევრ სამხრეთული მენტალიტეტის ქვეყანაშია იგივე გამოწვევები.

შემიძლია იაპონიის მაგალითი მოვიყვანო, სადაც ტექნოლოგიების განვითარების საკმაოდ მაღალი დონეა, მაგრამ დიდ მნიშვნელობას ანიჭებენ ტრადიციებს და მკაცრად იცავენ მათ - მეტროში კაცები სხედან, ქალები კი დგანან, ტაქსიში ჯერ კაცი ჯდება, შემდეგ - ქალი. ერთხელ გავეროპელებულ იაპონელ მეგობარ გოგოსთან ერთად კიოტოში მომიწია ჩასვლა. სადგურიდან გამოსულმა ტაქსი გავაჩერე და ჩასხდომის დროს, როგორც წესია, გოგოს დავეუთმე გზა. ამის გამო, ტაქსის მძღოლმა ჩხუბი აუტეხა, რადგან ის ქალი იყო და მხოლოდ ჩემს მერე უნდა დამჯდარიყო.

გენდერულ უთანასწორობასთან დაკავშირებული საკითხების გადანყვევტას დიდი დრო უნდა. შესაძლოა, კანონია გასამკაცრებელი არა მარტო მოძალადეების, არამედ მათ მიმართ, ვინც მის დამცველად გვევლინება - ხშირად ის თვითონაც სექსისტიკა. ძალადობის ფაქტზე გამოძახებული პატრული თვალს ხუჭავს ძალადობაზე და არაფრად თვლის იმ ფაქტს მხოლოდ იმიტომ, რომ ქალი ცოცხალია და ცემით არ მოკლეს. უნდა არსებობდეს მექანიზმი, რომელიც გააკონტროლებს, რამდენად სწორედ რეაგირებს პოლიცია ძალადობის ფაქტებზე.”

დათო ტურაშვილი მწერალი

„გენდერულ საკითხებთან დაკავშირებით ყველაზე მტკივნეული და საგანგაშო ძალადობაა, რომელიც მსხვერპლით მთავრდება. სამწუხაროა, რომ 21-ე საუკუნეში ისევ ამ ტრაგედიაზე გვინევს საუბარი. რასაკვირველია, ჩვენ ქვეყანაში კაცების უფლებებიც ირღვევა, მაგრამ ძალიან ხშირად ქალებს მხოლოდ იმიტომ კლავენ, რომ ისინი ქალები არიან.“

მართალია, სიტყვა „გენდერს“ და ზუსტად იმ ტერმინოლოგიას, რომელსაც დღეს ვიყენებთ ამ თემატიკასთან მიმართებაში, შოთა რუსთაველი არ ხმარობდა, მაგრამ გენდერულად თანასწორი საზოგადოების სასარგებლოდ, ჩვენი გენიალური პოეტი ჯერ კიდევ მეთორმეტე საუკუნის საქართველოში საუბრობდა. ეს საამაყოა, მაგრამ სამწუხაროა, რომ ჩვენ ცუდად ვიცნობთ საკუთარ წარსულს და, მაგალითად, თითქმის არ ვიცით, რა საოცარ გენდერულ თანასწორობას ეფუძნებოდა სვანური სამართალი საუკუნეების მანძილზე.

თუმცა, მხოლოდ წარსულის მაგალითები არასაკმარისია სიტუაციის პოზიტიურად შესაცვლელად. მიმაჩნია, რომ მთავარი გამოსავალი მაინც კარგი განათლება და სწორი აღზრდაა. ბავშვის აღზრდაში ორივე მშობელი უნდა მონაწილეობდეს.

ეს ბევრი მიზეზის გამო არის მნიშვნელოვანი, მაგრამ ამ აუცილებლობის ახსნა მარტივადაც შეიძლება -ნებისმიერმა ადამიანმა, ძალიან პატარა ასაკიდანვე, უნდა იცოდეს, რომ სამყარო ძალიან მრავალფეროვანია და ეს არის კიდევ ამ სამყაროს ერთ-ერთი მთავარი ხიბლი და უპირატესობაც.“

ნესტან კვინიკაძე ჟურნალისტი, მწერალი

„...გენდერული სფერო ძალიან რთულია, თუმცა, მჯერა, რომ ყველა პრობლემა მას მერე გვარდება, რაც მას გავიაზრებთ ხოლმე. და ალბათ, ბევრ რამეს სოციალურ პრობლემებამდე მივყავართ. უნდა გვახსოვდეს, რომ ჩვენ შეიძლება ვინმეს მოვთხოვოთ, იყოს კარგ განწყობაზე იმის გამო, რომ სამყარო წინ მიდის და ვითარდება, მაგრამ ამ „ვინმემ“ ეს ვერ შეძლოს, რადგან სულ სხვა სოციალურ გარემოში უნევს ცხოვრება.

...მნიშვნელოვანია, რომ გენდერული პრობლემები არა მხოლოდ საქართველოს მაღალმთიან რეგიონებზე ვრცელდება, არამედ ე.წ. პრესტიჟულ უბნებზეც, სადაც ადამიანებს სტაბილური სამსახურები აქვთ და არც ოჯახიშვილობა აკლიათ. ხარვეზი ყველგანაა. ერთხელ, მეგობრებთან ერთად კაფეში ვიჯექი, ვსაუბრობდით და უცბად აღმოვაჩინე, რომ მათი წარმატებულობის მიუხედავად, ისინიც ამ პრობლემების წინაშე იდგნენ.

გენდერული დალი სათავეს კომუნისტურ სარტყელში მოქცეული ცნობიერებიდან იღებს, როდესაც ოჯახების უმეტესობა მარტივი პრინციპით - „დედა დიასახლისი, მამა - შემომტანი“ ცხოვრობდა.

თუმცა, ყველაზე მძიმე, 90-იანმა წლებმა პოზიტიური გარდატეხაც მოახდინეს - მაშინ ნათლად დავინახეთ, რომ ქალებმა იპოვეს გადარჩენის გზა, საკუთარ თავზე ყველაზე დიდი ტვირთი აიღეს, გადაკვეთეს საზღვრები, მონყდნენ ყველაზე ძვირფასს - ოჯახს, რათა მეუღლეები ერჩინათ და შვილებისთვის სწავლის ფული ეშოვათ. ამან ქართველი კაცის, როგორც „შემომტანის“ სტერეოტიპი საგრძობლად შეარყია. ქალებმა აჩვენეს გაუგონარი ძალა, ენერჯია და გამძლეობა. სამწუხაროა, რომ ემიგრანტ ქალებს ხშირად ვივინყებთ... ამიტომაც საჭიროა ისტერიული საუბარი ამაზე, რომ სხვის ისტორიებში ჩვენი თავი ამოვიცნოთ.

...თუ ჩვენ წამალდამოკიდებულ ადამიანებს ნარკომანებს ვუნოდებთ და საზოგადოებიდან გავრიყავთ, თუ უმცირესობებს განზე გავწევთ, თუ განაჩენს გამოუფტანთ ქალებს, რომ მათ მხოლოდ ბავშვებს მოუარონ და სხვა რესურსი გამოუყენებელი დარჩეთ, შედეგად რას მივიღებთ?..”

მედია ჯგუფი ხელოვნების მასწავლებელი

„ქართულ კანონმდებლობაში უკვე შეტანილია ცვლილება, რომ მასწავლებლები უნდა დაინტერესდნენ, თუ რატომ აცდენენ ადრეულ ასაკში (12 წლიდან) გოგონები სკოლას. მე მარნეულში ვმუშაობ და ეს თემა - ადრეული ქორწინებების - მუდმივად აქტუალურია. მსგავსი შემთხვევა მართლაც ბევრია და შედეგი უცვლელი - ადრეული ქორწინება საფრთხეს უქმნის გოგონების ჯანმრთელობას, წყვეტს მათ განათლებას და შემდგომ განვითარებას, ზოგჯერ კი გამოუსწორებელი მსხვერპლით მთავრდება.“

ადრეული ქორწინების მავნე პრაქტიკის მთავარი მიზეზი დაბალი ცნობიერება და განათლებაა. ამ რაიონში, მით უფრო ღრმა სოფლებში, ქართულ არხებს არ უყურებენ, უფროსმა თაობამ ქართული ენა საერთოდ არ იცის, არ იცნობენ კანონმდებლობას. ტრადიციად მიაჩნიათ 12-13 წლის ასაკში გოგონების დანიშვნა. ეს იმას ნიშნავს, რომ გოგონას არ შეუძლია იმესიჯოს, ბიჭებს შეხვდეს, ეს სირცხვილად ითვლება. ამ ყველაფერში აქტიურად მონაწილეობენ გოგონების მამები. ისინი თვითონვე აიძულებენ შვილებს, გაცილებით ასაკოვან კაცებს მისთხოვდნენ. იუსტიციის სამინისტროს ინფორმაციით, 2015 წელს საქართველოში 611 არასრულწლოვანის ქორწინებაა დარეგისტრირებული. ოჯახის შექმნის მიზნით, სკოლა 408 არასრულწლოვანმა მიატოვა.

დღეს სახალხო დამცველის გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტი მყისიერად ახდენს რეაგირებას მსგავს საზარელ ფაქტებზე. ამიტომ, მასწავლებლის აქტიურობა და მისი ხმა ძალიან მნიშვნელოვანია. მასწავლებელს შეუძლია მოზარდის გადარჩენა, მისი ცხოვრების ვექტორის შეცვლა. ამას კანონიც ავალდებულებს. მასწავლებელი ვალდებულია, მიმართოს სამართალდამცავებს, სოციალურ სააგენტოს, ჯანდაცვის სამინისტროს. პასიურობა მას სამსახურეობრივ გულგრილობად ეთვლება. მასწავლებელს უნდა ახსოვდეს, რომ ადრეულ ასაკში ქორწინება ძალადობად განიხილება. ასეთ დროს, მოზარდს მხარდაჭერა სჭირდება და არა იმის თქმა, რომ ეს „ოჯახის საქმეა“. ჩემი აზრით, ადრეულ ასაკში ქორწინების პრევენციის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან რგოლს სწორედ პედაგოგები წარმოადგენენ.“

მირიან ჭულელი „საქართველოს ბანკის“ ონლაინ კონსულტაციების სამსახურის უფროსი

„გაეროს მოსახლეობის ფონდის (UNFPA) 2013 წლის კვლევით აღმოჩნდა, რომ მამების მხოლოდ 18% უკითხავდა ზღაპრებს 6 წლამდე ასაკის ბავშვებს. მე ერთი წლის და 9 თვის შვილი მყავს, მაგრამ მასთან ჯერ კიდევ მაშინ დავმეგობრდი, როდესაც მუცელში იყო. რომ დაიბადა, სადეკრეტო შვებულებაში გავედი. შვებულება მშობელს სქესის მიუხედავად ეკუთვნის, უბრალოდ, დედას და მამას მისი ალება ერთდროულად არ შეუძლიათ.

რა თქმა უნდა, ჩემი ჩართულობა ბავშვთან იდეალური როდია, მაგრამ პირველი დღიდანვე ისევე ვუვლი, როგორც ჩემი ცოლი. თავისი რესურსები ორივე მშობელმა ბავშვს თანაბრად უნდა მოახმაროს. როგორ ვახერხებ ამას? საბედნიეროდ, ადამიანი დიდი ხნის წინ გამოიგონა მტვერსასრუტი, სარეცხი მანქანა, გაზქურა. სხვისი შრომის შესამსუბუქებლად, საკმარისია ლილაკს თითი დააჭირო.

ალბათ, კოლექტიური საზოგადოების ბრალია, რომ ზედმეტად ბევრ ყურადღებას ვაქცევთ იმას, თუ რას იფიქრებს ჩვენზე ხალხი. სარეცხს თუ გავფენ, შეიძლება ვინმეს ეგონოს, რომ ოჯახში დაკნინებული ვარ, რაც ასე არ არის.

ახლა უკვე იმ დროში ვცხოვრობთ, როდესაც არა მხოლოდ გენდერული თანასწორობის საკითხების, არამედ საზოგადო ღირებულებების გადახედვა მიმდინარეობს. მარტივია საქართველოს მოქალაქემ გააცნობიეროს, რომ ქვეყანას არ აქვს არანაირი განსაკუთრებული ბუნებრივი რესურსი. ჩვენი ერთადერთი რესურსი ადამიანია და თითოეული ადამიანი თუ არ განვითარდა, ქვეყანაც ვერ განვითარდება. სახლში ჩაკეტილი ქალების სახით კი, ჩვენ ასეთ რესურსს ვკარგავთ.

ეს არ ნიშნავს იმას, რომ ყველა უნდა ვმუშაობდეთ და ოჯახს ყურადღება არ მივაქციოთ. თანასწორობა ნიშნავს იმას, რომ პასუხისმგებლობაც თანაბრად გადავინანილოთ და რომ გაგვიჭირდება, ერთად გავუმკლავდებით პრობლემებს.“

ქეთი ლავდაჩიანი სსპნარისტი

„შეიძლება ჩემს საახლობლოში ქალებზე ძალადობა არ ხდება, მაგრამ არსებობს ინტერნეტი და ინფორმაციის სხვა წყაროები, საიდანაც ყოველდღე ვისმენთ ამბებს ძალადობის ფაქტების შესახებ. ძალადობის მასშტაბების შესამცირებლად, აუცილებელია ქალის განათლება, ეკონომიკური დამოუკიდებლობა, თავისუფლება. მხოლოდ ამ შემთხვევაში ვერავინ დაგვჩაგრავს.

ვცდილობ, ჩემი საქმით ვაჩვენო, როგორი სახე აქვს ფიზიკურ და ფსიქოლოგიურ ძალადობას. ქალთა მკვლევარების ძალიან ცუდი სტატისტიკა იმ ტენდენციებზე მიუთითებს, რომ საქართველოში კაცი ქალს ხშირად თავის საკუთრებად მიიჩნევს. განათლების და დამოუკიდებლობის ნაკლებობა აქცევს ქალს კაცზე დამოკიდებულად, დამოკიდებულება კი - მსხვერპლად. ამიტომაც, ჩვენ უნდა გამოვიდეთ მსხვერპლის კონდიციიდან და გავხვდეთ დამოუკიდებელი, თავისუფალი ადამიანები, რომლებსაც არჩევანის საშუალება აქვთ.

ამ შემთხვევაში, მნიშვნელოვანია სახელმწიფოს და საზოგადოების მხარდაჭერა, განსაკუთრებით ქალაქებს მონყვეტილი ქალებისთვის. ქალს თუ ეცოდინება, რომ ის მარტო არ არის, მის გვერდით კანონი და სახელმწიფოა, უფრო თამამად მიიღებს გადაწყვეტილებას.

თუ ვინმე მოძალადეს გაამართლებს, ესეც ჩვენი ბრალი იქნება. ნებისმიერი საზოგადოება, რომელიც მოძალადეს ამართლებს, ძალადობის თანამონაწილე ხდება.”

ნათალია ლომოური მწეარაღთა სახლის დირექტორი

„ჩემთვის იდეალურია ასეთი სურათი: გვყავდეს ძლიერი, განათლებული, დამოუკიდებელი ქალები, რომლებსაც აქვთ გარკვეული ფუნქციები და მოვალეობები. თუმცა, კლასიკური გაგებით, „მოვალეობები“ დღეს უკვე შეცვლილია. ქალებმა საკუთარ თავზე ბევრი რამ აიღეს და, რა თქმა უნდა, ნაკლებად განვითარებულ და განათლებულ საზოგადოებაში გაჩნდა შიში ძლიერი და დამოუკიდებელი ქალების მიმართ. ამის თვითმხილველები ყველა გავხდით, როდესაც ქალთა მკვლევლობებისა და ძალადობის ფაქტები გახმაურდა.

გენდერული თანასწორობის განვითარებას არსებული სტერეოტიპები უშლის - უპირველესად ოჯახში, სადაც ქალისა და მამაკაცის როლები ნაწილდება. ბავშვი ოჯახში უნდა ხედავდეს დედ-მამის თანასწორობის მაგალითს, ის ჩვეულებრივ ყოველდღიურობაში უნდა გამოიხატებოდეს. ყველაზე დიდი იმპულსი ოჯახიდან მოდის, მაგრამ არსებობს სკოლა, საზოგადოება, სადაც ყველა ნაბიჯზე რალაცას სწავლობ.

მე მწერლებთან მიწვევს ურთიერთობა, იქაც კაცები ლიდერობენ, მაგრამ არიან გამორჩეული ქალები, რომლებიც ამ სფეროშიც თვალისმომჭრელად გაიბრჭყვიალებენ ხოლმე.

დიდი სურვილი მაქვს, ერთ მშვენიერ დღეს ქალი პრეზიდენტი ან ქალი მინისტრი გვყავდეს, რომ მაჩოური ტესტოსტერონის ბრძოლამ ერთმანეთთან სულ სხვა სახე მიიღოს და სხვა განზომილებაში გადავიდეს. ძალიან მინდა აქტიური პირველი ლედი, პირველი პირების მეუღლეები, რომლებიც სოციალური თემების განხილვებში და მოგვარებაში ჩაერთვებიან.“

ეკა ნიშანაძე მსახიობი

„ქალზე ფიზიკური ძალადობა საშინელებაა, მაგრამ ფსიქიკური ძალადობა - უარესი. თუკი ფიზიკურ ტკივილს უძლებ და იტან, ფსიქოლოგიურმა შეიძლება გაგაგიყოს და მოუშუშებელი ჭრილობა დაგიტოვოს. ასეთი ტკივილის მიყენება სხვა ადამიანისთვის ძალიან დიდი ბოროტებაა.

ორი აზრი არ არსებობს: ყველა ქალმა თავის საქმე უნდა აკეთოს, ჰქონდეს პროფესია, სურვილები, მიზნები. ის არ არის ვალდებული, არავითარ შემთხვევაში, ითმინოს შეურაცხყოფა, დისკომფორტი, მხოლოდ იმის ხათრით, რომ ოჯახი შენარჩუნდეს, რადგან ეს ოჯახი უკვე ისედაც განწირულია. არც ბავშვები არიან ვალდებული, უყურონ ოჯახში ძალადობას. ამით მხოლოდ ბავშვების ფსიქიკას დავაზარალებთ. თუ ოჯახში ბავშვი ბიჭია, მან შეიძლება ჩათვალოს, რომ ძალადობა ნორმაა და ისევე მოექცეს მომავალში თავის ცოლს, როგორც მამა ექცეოდა დედას.

ქალები ითმენენ იმიტომ, რომ არ აქვთ წასასვლელი, სახლი, ხშირად მათ საკუთარი მშობლები უმხედრდებიან. მშობლებისთვის უფრო მნიშვნელოვანია, რას იფიქრებს ხალხი და არა - რას განიცდის მათი შვილი. არადა, მშობლები უნდა იყვნენ პირველი ადამიანები, ვინც შვილებს არასასურველ გარემოს გაარიდებენ.

არც ისე დიდი ხნის წინ გავიგე, რომ ახალგაზრდა კაცმა შუა ქალაქში ისევ მოკლა თავისი მეუღლე, მერე თვითონაც მოიკლა თავი. დარწმუნებული ვარ, ფსიქოლოგიური პრობლემები ჰქონდა. ასეთ ქცევას ბევრი რამ განაპირობებს: კომპლექსები, არარეალიზებული, შეუმდგარობა...”

ჩუსუღან ჭყონია სცენარისტი

„ახლახან შვედეთში ვიყავი, სადაც შემოიღეს კვოტირების კანონი, რადგან მიიჩნეეს, რომ კინოინდუსტრიაში ქალების დისკრიმინაცია ხდება. კანონის თანახმად, დაფინანსებული კინოპროექტების 50% ქალების უნდა იყოს. ასეთ ცვლილებაზე ქართველ ქალებს უკურეაქცია გვქონდა. ყველამჩავთვალეთ, რომ დისკრიმინირებული არ ვართ. მაშინ ჩვენმა შვედმა კოლეგამ საინტერსო ექსპერიმენტი ჩაატარა. გვკითხა, განგვიცდია თუ არა დისკრიმინაცია. ასეთ კითხვაზე პასუხის გაცემამდე, თავს უხერხულად გრძნობ, ამიტომ ეგრევე უარყოფაზე მიდიხარ, არ გინდა მსხვერპლის როლში გამოჩნდე, ვინმეს სუსტი ეგონო. მაშინ ამ ქალმა აიღო კატალოგი და იქვე, სახელდახელოდ გადათვალა რამდენი ქალის და კაცის პროექტი იყო დაფინანსებული. გამოვიდა, რომ ქალების 30%, კაცების კი - 70% დაფინანსდა. არადა, ქალების წარმატება ფესტივალზე იმდენად თვალსაჩინო იყო, რომ ასეთ შედეგს ნამდვილად არ ველოდით. დიდი სიურპრიზი იყო. ხშირად ისეც ხდება, რომ რეპრესირებული ქალები თვითონაც იცავენ მოძალადეებს, თავადაც იქცევიან მოძალადეებად, ხდებიან უფრო აქტიური დამცველები პატრიარქალური წესრიგის, რაც გასაგები და ლოგიკურია. ამ ყველაფრიდან გამოსავლად განათლება და თემაზე ბევრი ლაპარაკი მიმაჩნია. საქართველოში მცხოვრები ქალების უმრავლესობას გარკვეული ტიპის დისკრიმინაცია განუცდია, მაგრამ სირცხვილის გრძნობის გამო არ უღიარებია, თუნდაც საკუთარ თავთან. ამ დროს უხერხულობის განცდა დაახლოებით ისეთივეა, როგორც ოჯახური ძალადობის მსხვერპლ ქალებს აქვთ. ამიტომ, მთავარია, შევძლოთ ამ უხერხულობისგან გათავისუფლება.“

ბარო ხუჩუნიძე საქართველოს ჩაბების კავშირი

„მორაგბე ასოცირდება ვაჟკაცობასთან, სიმამაცესთან, სამშობლოს სიყვარულთან, ღირსებასთან, მორალთან, პრინციპულობასთან, ადამიანთან, რომელიც არის დამცველი. ამიტომ ქალთა ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლის კამპანიებში მორაგბეების ჩართულობა სწორი და წარმატებული ნაბიჯია. ამ კამპანიაში ჩვენ რამდენიმე წლის წინ ჩავერთეთ და დღემდე ვაგრძელებთ.

ჩემი აზრით, ქალებზე ძალადობის მთავარი მიზეზი განათლების ნაკლებობა და რელიგიური მრწამსის არასწორი აღქმაა. ის, რომ საზოგადოებაში მამაკაცი „პირველხარისხოვანია“, ქალი „მეორეხარისხოვანი“, ის, რომ ქალის ადგილი მხოლოდ სამზარეულოშია, ცრუ წარმოდგენაა ქალთა შესაძლებლობებსა და პოტენციალზე. საბედნიეროდ, იმ წრეში, სადაც მე ვტრიალებ, ასეთი წარმოდგენა არავის აქვს, პირიქით, ქალს პატივისცემით ეპყრობიან, პატივს სცემენ მის მოსაზრებებს, მისწრაფებებს, მიესალმებიან სხვადასხვა საზოგადოებრივ აქტივობას. ჩემი პირადი ოჯახის მაგალითზეც შემიძლია გითხრათ, რომ მეუღლე ყოველთვის სწავლობდა, მუშაობდა, ახლაც ლექციებს კითხულობს და ურთიერთობაშიც თანაბარი ვართ. ქალზე ძალადობა სიმბოლურია. ნებისმიერი სახის ძალადობა სისუსტის გამოვლენაა. რაგბი ძლიერი მამაკაცების სპორტია, რომელიც გმობს ასეთ საქციელს.

საქართველოში ფიზიკურ ძალადობაზე მეტად ფსიქოლოგიური ძალადობაა გავრცელებული. მის დასაძლევად, მნიშვნელოვანია, თითოეულმა ადამიანმა, ყველა პროფესიული სფეროს წარმომადგენელმა, თავისი ნვლილი შეიტანოს.“

თამარ თედელიშვილი გორის მუნიციპალიტეტი

„მცდარი შეხედულებაა, როდესაც ამბობენ „კაცი უკეთესი ბიზნესლიდერია“, „კაცი უკეთესი პოლიტიკოსია“, „კაცს სხვანაირი გონება აქვს“. ქალი პოლიტიკაში ბევრს რთულად წარმოუდგენია, ანდა თუ წარმოიდგენენ ხოლმე, ეს უნდა იყოს ჯანდაცვის ან კულტურის სფეროები. ბევრი ქალი არც არის მოტივირებული, ჩაერთოს პოლიტიკაში.

გენდერული თანასწორობა გულისხმობს იმას, რომ ქალებს და მამაკაცებს, საკუთარი რეალიზებისთვის, ნებისმიერ ასპარეზზე, თანაბარი შესაძლებლობები ჰქონდეთ.

ჩემი ამომრჩევლის უმეტესობა ქალი იყო. მეტი ქალი რომ გვყავდეს გადანწყვეტილების მიმღებ ორგანოებში, პარლამენტში, ქვეყნის პოლიტიკა უკეთესობისკენ შეიცვლება, უფრო ლიბერალური გახდება.

ქალებს კაცებზე არანაკლებად შეუძლიათ, იყვნენ კომპეტენტურები, პროდუქტიულები და დამოუკიდებლები, თუ საკუთარ ძალებში დარწმუნდებიან და განათლებას მიიღებენ. პოლიტიკურ სივრცეს ძალიან სჭირდება თავდაჯერებული ქალები, რომლებიც ნდობის მანდატს ღირსეულად ატარებენ.

პოლიტიკური მოღვაწეობა მხოლოდ მამაკაცების პრეროგატივა არ არის. მსოფლიო პოლიტიკაში ქალისა და მამაკაცის როლები აღარაა გამიჯნული და ეს ჩვენმა პოლიტიკოსებმაც უნდა აღიარონ.

პოლიტიკაში მოსული ქალი განსაკუთრებით მგრძნობიარეა სოციალური საკითხების მიმართ (ჩემი პრიორიტეტიც ამომრჩეველთან დევნილებისა და საბავშვო ბაღების თემა იყო). დღესაც ხშირად მაქვს ურთიერთობა ქალებთან, რომლებსაც ჩემამდე უფრო ადვილად მოაქვთ თავიანთი ოჯახებისა და საცხოვრებელი პირობების პრობლემები - ეს იქნება გზის, წყლის თუ სხვა საკითხები. მათ სჯერათ, რომ მე უფრო მეტად გავიზიარებ და გულთან ახლოს მივიტან მათ გასაჭირს. რეგიონებში, სადაც საზოგადოება ქალს მხოლოდ დიასახლისად და შვილების გამზრდელად აღიქვამს, გენდერის კუთხით ბევრი სამუშაოა.”

ჯენარა ქრისტესაშვილი ჩაპროექტორი

„ყველ სახის ქცევა, მათ შორის რეპროდუქციული, ყალიბდება მოზარდობის პერიოდში, მათ შორის თავშეკავება ნაადრევი სქესობრივი აქტივობიდან, უსაფრთხო სექსი, პასუხისმგებლობა პარტნიორთან და შვილთან მიმართებაში, გინეკოლოგიური სისტემური ვიზიტი. ჩემი პრაქტიკა აჩვენებს, რომ ბევრი დარღვევა, რომელიც შეიძლება ქალის უშვილობას ან ჯანმრთელობის სხვა პრობლემებს იწვევდეს, მოზარდობიდან იწყება. რამდენიმე წლის წინ, გაეროს მოსახლეობის ფონდის (UNFPA) ეგიდით, შევქმენით „ახალგაზრდების ჯანსაღი და ჰარმონიული აღზრდის კონცეფცია“, თუმცაბოლო დროს მასმედიაში ამ საკითხებზე მსჯელობამ სრულიად არასაქმიანი და სკანდალური ხასიათი მიიღო.

ამ საკითხების შესახებ აუცილებელია ცოდნა გქონდეს. გოგონამ, ახალგაზრდამ უნდა იცოდეს, რისთვის არის და რისთვის არ არის მზად, რომ სქესობრივი აქტივობა შეიძლება დამთავრდეს არასასურველი ორსულობით, ძალადობით, რომელიც ხშირია მოზარდებში.

ბევრ ქალს და მათ პარტნიორებს/ქმრებს არ აქვს ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ არსებობს ადამიანის რეპროდუქციული უფლებები, რომლითაც შეუძლიათ ისარგებლონ: სიცოცხლის, თავისუფლებისა და უსაფრთხოების უფლება, ჯანმრთელობის, რეპროდუქციული ჯანმრთელობისა და ოჯახის დაგეგმვის უფლება, გადაწყვეტილების მიღების უფლება შვილების რაოდენობისა და თანმიმდევრობის შესახებ, ნებაყოფლობითი და თანასწორუფლებიანი ქორწინების უფლება, პირადი ხელშეუხებლობის უფლება, დისკრიმინაციისაგან დაცვის უფლება, ქალებისა და გოგონების მავნე წეს-ჩვეულებებისგან დაცვის უფლება, ნამების ან სასტიკი, არა-ჰუმანური, დამამცირებელი მოპყრობის ან სასჯელისგან დაცვის უფლება, სქესობრივი ძალადობისგან დაცვის უფლება, მეცნიერული პროგრესით სარგებლობისა და ექსპერიმენტზე დათანხმების უფლება.“

კახა კინწურაშვილი მსახიობი

„ქალაქში მოპედით ვმოძრაობ და კარგად ვხედავ იმ დამოკიდებულებას, რომელიც ადამიანებს შორის არსებობს. ეს არის სრული გაუცხოება, გულგრილობა. ყველა მხოლოდ საკუთარ თავსა და კომფორტზე ზრუნავს. გზასაც კი არ დაგითმობენ, აქეთ დამნაშავედ გამოგიყვანენ, ოღონდაც თვითონ არ აღიარონ, რომ არასწორად იქცევიან. ახლა წარმოდგინეთ, რატომ უნდა იყოს მნიშვნელოვანი ამ ადამიანებისთვის ის ძალადობა, რომელიც მათ მეზობლად, ვილაცის ოჯახში ან ქუჩაში ხდება?..“

ქალს უნდა ჰქონდეს განათლების მიღების და განვითარების შანსი, მაგრამ ბევრ კაცს ეს, უბრალოდ, არ აწყობს. მათ ამინებს ქალის ე.წ. პირველხარისხოვნება, რაც სრული აბსურდია და ძნელად დადის ჩემამდე, ასე რატომ უნდა მსჯელობდე? რატომ არ უნდა გახარებდე, როდესაც შენს გვერდით ძლიერი ადამიანია? მე და ჩემს მეუღლეს არასოდეს გვიფიქრია იმაზე, თუ ვინ უფრო ბევრ დროს უთმობს ბავშვს ან საოჯახო საქმეებს. ზოგჯერ სახლსაც ვალაგებ და მტვერსასრუტს ხმას სპეციალურადაც კი ვუწევ, რომ სხვებმაც იცოდნენ - მე ამის არ მრცხვენია. სხვას რომ ეხმარები, ეს სირცხვილი არ არის.

საქართველოში ბევრი ახალგაზრდაა, ვინც არ აღიარებს ადამიანთა თანასწორობას სქესის გამო. ბევრისთვის ოჯახში ერთმანეთზე ძალადობა ნორმაა და ერთგვარი ტრადიცია. ალბათ, ამას, უბრალოდ, არავინ არ უნდა შევეგუოთ. ხმამაღლა უნდა ვილაპარაკოთ ამაზე და სადაც შევძლებთ ძალადობის შეჩერებას, უნდა ჩავერიოთ კიდეც, გამოვიძახოთ პოლიცია, რომელიც უფლებამოსილია მის აღსაკვეთად. არ ვიცი, როდის გადავიქცევით ცივილიზებულად მოაზროვნე საზოგადოებად. დიდი დრო გვჭირდება, მაგრამ ვიმედოვნებ, რომ ეს აუცილებლად მოხდება.“

მანია ფელიშვილი მარიახინის ჩაიონული სამმართველოს უბნის ინსპექტორ-ბაშოძიძე

„9 წელია, ოჯახში და ბავშვებზე ძალადობის კუთხით ვმუშაობ და ვიტყვი: მოძალადეებს გენდერული ნიშნით არ ასხვავებენ, მაგრამ პროცენტული მაჩვენებლით, ქალი მსხვერპლი უფრო მეტი გვყავს.“

შსს-ს ვებგვერდზე ინტერაქტიული რუკა გვაჩვენებს, რომ 2015 წელს, უპრეცედენტოდ ბევრი ოჯახური ძალადობის ფაქტი გამოვლინდა. მომართველანობის 2500 შემთხვევაზე გვქონდა რეაგირება. ეს კარგია იმ კუთხით, რომ ინფორმირების დონე იზრდება და სამართლდამცავებს ენდობიან, ანუ ქალებმა გაიაზრეს, რომ მათზე ძალადობენ.

მნიშვნელოვანია, რომ ბოლო წლებში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლაში სხვადასხვა პროფესიის ადამიანები ერთიანდებიან. უკვე არსებობს მულტიდისციპლინური ჯგუფები - პოლიციის, ჯანდაცვის და განათლების სექტორის წარმომადგენლებით დაკომპლექტებული.

ოჯახურ ძალადობის ყველაზე ხშირი მიზეზი სოციალური მდგომარეობიდან მომდინარე პრობლემები და ეჭვიანობაა. თუმცა ამ ადამიანებს შორის ურთიერთშეუთანხმებლობა, როგორ წესი, კარგა ხნის მომნიჭებულია ხოლმე.

მნიშვნელოვანია, მსხვერპლმა თვითონ განსაზღვროს, რომ ის მსხვერპლია. რაც უფრო გადის დრო ძალადობის პროცესში, მით უფრო ვეღარ აცნობიერებს მოძალადე, რომ ის ძალადობს.

აუცილებელია, ძალადობის ფაქტზე დარეკოთ ცხელი ხაზზე 116006.

ჩვენი საკანონმდებლო ბაზა მართლაც საუკეთესოა, მაგრამ ევროპული საზოგადოებისგან ამით კი არა, სტერეოტიპებით განვსხვავდებით. თუ გვინდა, რომ ძალადობას ეფექტურად ვებრძოლოთ, უნდა მოვიშოროთ მთავარი სტერეოტიპები: შეხედულება „ეს ჩვენი საქმე არ არის“, მოძღვრის მიერ მრევლში იმის ქადაგება, რომ ქალი მორჩილებაში უნდა იყოს და ფიქრი იმაზე, თუ „სხვა რას იტყვის“.

24.9 - 8.10.2016

TBILISI INTERNATIONAL FESTIVAL OF THEATRE

With Elegant Touch of Reality...

1 ოქტომბერი
October

მარია ბრაუნის ეორნიება

ბერლინის შაუბიუნე, გერმანია
ადგილი: რუსთაველის თეატრი,
დიდი სცენა

schaubühne berlin

www.tbilisiinternational.com
+995 32 295 35 82 | 247 57 68

24.9 - 8.10.2016

TBILISI INTERNATIONAL FESTIVAL OF THEATRE

With Elegant Touch of Reality...

6 თქტომბერი
October

ბროელი ჟალები

სუძეკის კომპანია ტოგა, იაპონია
ადგილი: მარჯანიშვილის თეატრი,
დიდი სცენა

SCOT

www.tbilisiinternational.com
+995 32 295 35 82 | 247 57 68

“ფირმისა და შენობის კომლიტოკა” - ნახევარი ოცნა ნიკოლოზისთვის

ავტორი: ელენე აბაშიძე

ფოტო: ირა კურხაივა

Popiashvili Gvaberidze Window Project
ოცნა ნიკოლოზისთვის, Fire Walk With Me

ე.ა.: რატომ დევიდ ლინჩი და „თუინ ფიქსი“?

ო.ნ.: როცა Popiashvili Gvaberidze Window Project-ს შევთავაზე ეს პროექტი, ძალიან ჩქარა უნდა გვემუშავა, რადგან ძალიან ცოტა დრო გვქონდა. მე ონლაინ ვიყავი ჩართული მიუნჰენიდან, მათ კი თითქმის ყველაფერი უჩემოდ გააკეთეს. მე მხოლოდ გუშინ ჩამოვფრინდი თბილისში საბოლოო ინსტალაციისთვის, დღეს კი უკვე გამოფენის გახსნა იქნება. ჩვენი მიზანი იყო, რომ გამოფენის გახსნა 17 მაისს დამთხვეოდა. როცა ცოტა ხნით ადრე თბილისში ვიყავი, მაშინ გავეცანი აქაურობას და დაახლოებით უკვე ვიცოდი, რისი გაკეთება შემეძლებოდა თუნდაც ტექნიკურად - ვიცი, რომ აქ ბევრი რამ არ იყიდება. ასევე, ისიც მახსოვდა, რომ საჯარო სივრცეში მუშაობა რთულია და პრობლემებთანაა დაკავშირებული საქართველოში. ამიტომ უკვე წარმოდგენა მქონდა კონტექსტზე. ირინა პოპიაშვილმა და თამუნა ღვაბერიძემ სავიტრინო სივრცე შემომთავაზეს ამ კონკრეტულ შენობაში, რომელიც საკმაოდ თანამედროვეა და არც თუ ისე ტიპურია საქართველოსთვის და ისეთი იზოლირებულია, რომ იგი შეიძლება სხვაგანაც იყოს. ამიტომ, მერე უფრო დამაინტერესა თვითონ იმ ადგილმა, სადაც ეს პავილიონი არის მოთავსებული. ეს არის მოედანი, რომელსაც თავისი ისტორია აქვს. როცა აპრილში აქ წამოსასვლელად ვემზადებოდი, ვკითხულობდი საქართველოზე. არის საკმაოდ საინტერესო წიგნი საქართველოზე, რომელიც გოეთეს ინსტიტუტის ამჟამინდელმა დირექტორმა დაწერა. ამ წიგნის ბოლოში, იგი ხაზს უსვამს თავის დაბნეულობას 2013 წლის 17 მაისს მომხდარი მსვლელობის შესახებ. როცა გავიგე, რომ ეს მოედანი (ვარდების რევოლუციის მოედანი) ისტორიულ ფაქტს უკავშირდებოდა, ვიფიქრე - თუკი რაიმეს გაკეთებას ვაპირებდი თბილისში, თან ამ ადგილას, მაისში, ეს უნდა ყოფილიყო ისეთი რამ, რასაც ამ ფაქტთან ექნებოდა კავშირი. მერე უკვე შევთავაზე ჩემი იდეა და წარვადგინე მონახაზი, რომელზეც უკვე 2 კვირაზე მეტია ვმუშაობთ. ახლაც ველოდებით ინსტალაციის ნეონის ნაწილს და იმედი მაქვს, ხვალისთვის მზად იქნება. თავიდან ვფიქრობდი, რომ ნამუშევარს მომხდართან პირდაპირი კავშირი არ ქონოდა და უფრო შეფარულად მეტყვა სათქმელი. ნამუშევარი არა მხოლოდ ის მთავარი სათქმელია, არამედ კიდევ მრავალი შრისგან შედგება და მთავარი სწორედ ამ შრეების პოვნა და ერთმანეთთან დაკავშირებაა. როცა პირველად ჩამოვედი საქართველოში, მაშინ დავაკვირდი, რომ აქაურ რეალობას მინიმუმ ორმაგი შინაარსი ჰქონდა. როგორც ტურისტი, ჯერ სასიამოვნო ზედაპირს ხედავს ადამიანი, მხოლოდ მერე აღმოაჩენს

ამ ზედაპირის შიგნით არსებულ შრეებს და წინააღმდეგობებს. ამ ყველაფერმა ერთი ფილმი მომაგონა, რომელზეც გავიზარდე - ესაა დევიდ ლინჩის „თუინ ფიქსი: ცეცხლო, მომყევი“ (Twin Peaks: Fire, Walk With Me). აქ ვერასდროს ხვდები, რა არის რეალობა და რა - გამოგონილი. ჯერ მინდოდა, ეს ფრაზა - „ცეცხლო, მომყევი“ გამომეყენებინა, როგორც წარწერა. შემდეგ კი გადავწყვიტე, ეს ყველაფერი 17 მაისისთვის დამეკავშირებინა. თვალწინ ეგრევე ლგბტ კულტურისთვის დამახასიათებელი იმიჯები წარმომიდგა - ცისარტყელის ფერები და სხვა. ფერების გამოყენება მინდოდა, რასაც ისედაც ხშირად ვაკეთებ ჩემს შემოქმედებაში, თუმცა არ მინდოდა, ცისარტყელის, როგორც ლგბტ დროშის სიმბოლოს გამოყენება - ისევ იმიტომ, რომ პირდაპირობისთვის ამერიდებინა თავი. ამიტომ, მოვიფიქრე, რომ სულ სხვა მეთოდისთვის მიმემართა - ესაა 1960-70-იანი წლების ევროპაში იაფად ბეჭვდის მეთოდის გამოყენება. იმ წლებში, ამ მეთოდით, ძირითადად, საპროტესტო ლოზუნგები თუ სხვა სოციალ-პოლიტიკური დანიშნულების იმიჯები და ტექსტები იბეჭდებოდა. საინტერესოა, რომ დღეს, როცა საგამოფენო სივრცეში ინსტალაციაზე ვმუშაობდით, ამ მოედანზე ისევ იყო აქცია, რომელიც იმავე 17 მაისს ეძღვნებოდა. ყველაფრის გარდა, ეს ფილმი 1980-იანი წლებისთვის მნიშვნელოვანი ფილმია, ჩემთვის კი - 1980-იანი წლებია მნიშვნელოვანი. მე აღმოსავლეთ ბერლინში გავიზარდე, სადაც, ისევე როგორც თბილისში, 1980-იან წლებს გარდამტეხი მნიშვნელობა ქონდა.

რამდენად განსხვავდება დღევანდელი თბილისი იმ თბილისისგან, რომელსაც 1985 წლის მოგზაურობისას გაეცანი?

ძალიან შეცვლილია. მახსოვს ეს მოედანი - მახსოვს, იყო დიდი მონუმენტი და ერთი დიდი სასტუმრო. მეტი არაფერი მახსოვს კარგად. მაგრამ აქაურობა განსხვავდებოდა. აქ ადამიანების პირადი სამყარო, საჯაროსგან გამიჯნული იყო. დიდი ცვილილებები მოხდა და დღეს ადამიანებს თავიანთი პირადული საჯარო სივრცეში გამოაქვთ. თუმცა ვამჩნევ, რომ აქ თბილისში დღემდე დიდი ბრძოლაა იმისთვის, რომ მათი მოთხოვნა მიიღონ და გაიგონ.

შენი შემოქმედება, ზოგადად, ხშირად უკავშირდება პოლიტიკას.

კი, მე მაინტერესებს პოლიტიკა, მაგრამ არა პირდაპირი გაგებით.

პოლიტიკური განცხადებების გაკეთებისგან თავს ვიკავებ. ჩემი აზრით, თუკი ადამიანს პოლიტიკა პირდაპირი მნიშვნელობით აინტერესებს, ის უნდა წავიდეს პოლიტიკაში. მაგრამ, რა თქმა უნდა, შეგიძლია აჩვენო ისიც, თუ როგორ ერევა პოლიტია იმ საკითხებში, რომელიც ხელოვნებისთვისაა მნიშვნელოვანი. მაგალითად, როგორ არის შენი სენსუალობა პოლიტიკასთან დაკავშირებული; ან, მაგალითად, რა კავშირშია პოლიტიკასთან ფანტაზია, როგორ შეგიძლია წარმოიდგინო რაღაც სხვაგვარად.

ზუსტად ამ არჩევანზეა ლაპარაკი, როცა ვამბობ, რომ ცისარტყელის ფერების ნაცვლად, ჩემს ნამუშევარში ალტერნატიული ფერების გამოყენება მიიწოდება. ამ დროს, პოლიტიკური განაცხადის პირდაპირ გაკეთების ნაცვლად, შემიძლია, ფერებისა და სენსუალობაზე მანიპულაციის გზით, მაცურებელს ნამუშევრის უფრო ფართო ჭრილში დანახვის და აღქმის საშუალება მივცე და ინდივიდუალური გამოცდილება მიიღოს. აქ უკვე პოლიტიკას უფრო ფართო გაგებით ვგულისხმობ. მე მაინტერესებს ესთეტიკა. ესთეტიკა ჩემთვის არის ის სფერო, სადაც ბევრი რამ ხდება ისეთი, რაც აუცილებლად შინაარსსა და საღ აზრს არ ეფუძნება, თუმცა სენსუალურია. თუ ფერის არჩევნისას, ვინმემ რამე გკითხოს, თუ რატომ შეარჩიე ეს ფერი, იშვიათად შეგიძლია გაცე ამ კითხვას რაციონალური პასუხი. მაგრამ ის, რომ შენ ეს კონკრეტული ფერი შეარჩიე, რასაკვირველია, დაკავშირებულია შენთან, შენს მდგო-

მარობასთან და დროსა და სივრცესთან ურთიერთობასთან.

ეს ყოველივე ხომ პოლიტიკას უკავშირდება?

კი, პოლიტიკას უკავშირდება, მაგრამ ეს პოლიტიკა არ არის. მე არ ვამბობ რომ ხელოვნება არის პოლიტიკა და რომ ხელოვნებამ შეიძლება ჩაანაცვლოს პოლიტიკა. მაგრამ პოლიტიკა ვერასდროს ჩაანაცვლებს ხელოვნებას. ყოველთვის საჭიროა, ხაზი გაესვას განსხვავებებს. როცა სოციალისტურ ბერლინში ვიზრდებოდი, სკოლაში უნდა წამეკითხა ჩინგიზ აიტმატოვის ნოველა „ჯამილა“. ეს იყო სიყვარულის ისტორია. მაშინ ბავშვები ვიყავით და გვეუბნებოდნენ - ამ ისტორიას ხევიანი დასასრული იმიტომ აქვს, რომ ის კომუნიზმში არ ვითარდებოდა; შესაბამისად, კომუნიზმში სიყვარული და ბედნიერება უფრო იოლი იქნებოდა. ამ ლოგიკის მიხედვით, მოგვიანებით მივხვდი, რომ სწორედ კომუნიზმის დადგომის მერე იწყება ნამდვილი პრობლემები, სიყვარულის პრობლემა, მაგალითად. რადგან სიყვარულის დაპირება, როგორც კომუნიზმის, ასევე კაპიტალიზმის მიღმაა. მომწონს ეს ფრაზა, რომელიც, რა თქმა უნდა, შეიძლება არასწორად აღიქვან. ძალიან მოკლეა, მაგრამ მაინც ვიტყვი: „ნამდვილი პრობლემები, სწორედ ყველა სოციალური პრობლემის გადაწყვეტის შემდეგ იწყება“.

მაშინ როგორ დაახასიათებდი შენს ნამუშევარს „ჟირო“, რომელიც ვენეციის 56-ე ბინალზე გერმანიას წარადგენდა?

ჩემთვის ეს ნამუშევარი მკვეთრი პოლიტიკური შეტყობინების მატარებელი იყო. შეგიძლია, ეს ნამუშევარი მრავალ ჭრილში დაინახო. პერფორმანსს პოლიტიკური ასპექტიც ჰქონდა. თუმცა, ასევე, საუბრობდა იმაზეც, თუ როგორ შეგიძლია გამოიყენო მთელი პავილიონის არქიტექტურული ნაგებობა პიედესტალის ფუნქციით. მაყურებელს ნამუშევარი რომ დაენახა, ზემოთ, ცაში უნდა აეხედა. ასეთ შემთხვევაში, მთელი პავილიონი ქრებოდა. ვფიქრობ, „გაქრობა“ ძალიან მნიშვნელოვანი აქტია გერმანიის პავილიონისთვის, მისი უძძიმესი ისტორიის გათვალისწინებით, რადგან ვფიქრობ, რომ ხანდახან აუცილებელია შენს ცნობიერებაში რაღაც გააქრო და ახალი დაინახო. ნაგებობის სახურავზე რამდენიმე ადამიანი ბუმერანგს უშვებდა ღია სივრცეში. ჩემთვის, მაგალითად, საინტერესო იყო, თუ როგორ აღიქვამდნენ ამ ნამუშევარს ბავშვები. ასევე, საინტერესოა ის ასპექტიც, რომ ვენეციის ბინალზე განთქმული გამოფენაა, სადაც არტისტები ცდილობენ, რაც შეიძლება გამორჩეული, ხშირად მასიური ნამუშევარი წარადგინონ. მომავალში ეს ნამუშევრები იყიდება და ა.შ. მე კი გავაკეთე ნამუშევარი, რომლის ფიზიკური მანიფესტაცია არც კი რჩება გამოფენის დახურვის შემდეგ. ამ ნამუშევარს ყველასთვის სხვადასხვა მნიშვნელობა ქონდა და სწორედ ესაა ჩემი მიზანიც.

საერთოდ, რთულია შენი პრაქტიკის ერთი სიტყვით დაახასიათება. ვერ იტყვი, რომ იგი ერთ კონკრეტულ მიმდინარეობას მიეკუთვნება, ან რომელიმე მედიის გამოყენებით არის გაკეთებული. ერთადერთი, რითაც შენი შემოქმედების მრავალი საფეხურის გაერთიანება შემიძლია, არის ის, რომ ხშირად, შენი ნამუშევრები „ადგილს მორგებული“ ან „კონტექსტს დაფუძნებული“ა. თავად როგორ დაახასიათებდი საკუთარ შემოქმედებას?

არის გარკვეული სტილი ჩემს შემოქმედებაში, თუმცა ეს სტილი არაა ძალიან პირდაპირი. მე უფრო გარემო და მასთან ჩემი დამოკიდებულება მაინტერესებს. შესაბამისად, ჩემი შემოქმედება, გარემოსთან ერთად, მუდმივად იცვლება. ჩემს პრაქტიკას ასე დავახასიათებდი: მაგალითად, ადამიანი მხოლოდ წიგნს არასდროს კითხულობს. ის წიგნის კითხვასთან ერთად, მუსიკას უსმენს და კინოთეატრში დადის, აქვს სხვადასხვა ინტერესი. ასე რომ, ვერ ვხედავ მიზეზს, თუ რატომ უნდა გამოვრიცხო ეს სფეროები ჩემი შემოქმედებიდან. ყველა პროექტი ინდივიდუალურია, ყოველთვის მჭირდება ვნახო სივრცე, სადაც ვიმუშავებ; მინდა ვიცოდე მიზეზები, თუ რატომ გამოიყურება კონკრეტული სივრცე ისე, როგორც გამოიყურება. ვცდილობ, ამ სივრცის „ტექსტი“ გავიგო. შემდეგ კი ვცდილობ, რომ შექმნილი ნამუშევრით იმავე სივრცის ახალი სახე გამოვჩინო, რაიმე შევმატო მას. მაგალითად, მჯერა, რომ ვარდების მოედანზე წარმოდგენილი

ნამუშევარი მაყურებელს მომავალში ამ მოედნის შესახებ წარმოდგენას შეუცვლის.

ყველა ობიექტი, ყველა კონსტელაცია თუ ნიშნების ერთობლიობა ქმნის რეალობას. ასე რომ, ფიქციის, წარმოსახვის და ფანტაზიის ლოგიკა მაინტერესებს.

ხშირად ეს ძალიან პერსონალურ საფეხურზე ხდება. კი, ხელოვნება მხოლოდ პერსონალურ საფეხურს უკავშირდება. ესაა მომენტი შენსა და რაღაც სხვას შორის. როცა ინდივიდსა და ადამიანთა ჯგუფზე ვსაუბრობ, არ ვგულისხმობ მის სინგულარობას, რადგან მჯერა, რომ ყოველი ინდივიდი, თავის ყველაზე რადიკალურ გამოხატულებაშიც კი, შეიძლება აღქმულ იქნას, როგორც სხვადასხვა სოციალური ხდომილების ნაკრები. მაგალითად, როცა ფერებზე ვმუშაობდი, ჩავატარე პატარა კვლევა, თუ როგორ იყენებდნენ ამა თუ იმ ფერს 1970-იან წლებში. დღეს, როცა ამ ფერებს ვუყურებთ, სხვა ფერს ვხედავთ. შეიცვალა არა მარტო ფერი, არამედ ადამიანიც. დღევანდელი პოზიციით, ჩვენ გამოსახულებას და ფერსაც კი სხვანაირად აღვიქვამთ, იმიტომ, რომ შეიცვალა ჩვენი რეალობა. ადამიანი არის არა მხოლოდ ინდივიდი, არამედ დროისა და სივრცის მედიუმი.

საკუთარ შემოქმედებაში ხაზს უსვამ ფორმის პოლიტიკას. რა იგულისხმება ფორმის პოლიტიკაში და მოიცავს თუ არა ეს შესტისპოლიტიკასაც?

კი, შესტის პოლიტიკა ფორმის პოლიტიკის ნაწილია. ის, რასაც მომავალში შინაარსს უწოდებ, უკვე მოცემულია ფორმაში. იგივე შემიძლია ვთქვა შესტზე - შესტის ფორმასავით შინაარსისა და უშინაარსოს და, ასევე, ფიზიკურისა და შეგრძნებითის, იგივე მეტაფიზიკურის ზღვარზეა. როგორც თქვი, „ჟირო“ შეიძლებოდა ყოფილიყო კომენტარი პავილიონზე ან, უბრალოდ, კომენტარი იმაზე, თუ როგორ შეიძლება ითამაშო ნამუშევრის ფორმით ისე, რომ სრულიად განსხვავებული ფორმის ნამუშევარი წარადგინო; ან კი შეიძლება იყოს კომენტარი მთელ სოციალურ ცირკზე, რაც ვენეციის ბინალზე ხდება ხოლმე. ამ შესტს მრავალი ახსნა შეიძლება მოეძებნოს.

2005 წელს, ვენეციის ბინალისთვის გავაკეთე ნამუშევარი, სადაც ცაში ჩამოვარდნილ ვარსკვლავებს რეკლამას ვუწვევდი. მოცემული იყო პოსტერი და ინსტრუქცია. თუკი მიყვებოდი ინსტრუქციას, ცაზე ვარსკვლავის ჩამოვარდნას დაინახავდი. ვმუშაობდი ყურადღების ცენტრზე. ვენეციის ბინალზე ხომ ნამდვილი მანქანაა, რომელიც ყურადღების მიქცევას გამოიმუშავებს. აქ ყველა ერთმანეთს ებრძვის იმისთვის, რომ ამ ყურადღების ეკონომიაში თავისი ადგილი მოიპოვოს. ამიტომაც გადავწყვიტე, რომ რეკლამა საინტერესო აქტივობა იქნებოდა. რეკლამას იმას ვუკეთებდი, რაც ჩემი ჩარევის გარეშე, ისედაც არსებობდა ბუნებაში. საინტერესოა, რომ ერთი ამერიკელი კოლექციონერი მოვიდა და მკითხა, როგორ მოახერხე, რომ ამ ნამუშევარზე შენთვის „ნასა“ მუშაობსო? საინტერესოა ისაა, რომ ის მართალი იყო, რადგან

როცა ხელოვნების სამყაროში ამგვარი ხასიათის რამ ხდება, ის არ შეიძლება იყოს ბუნებრივი ხდომილება, ის აუცილებლად უნდა იყოს ადამიანის მიერ შექმნილი. სამწუხაროდ მიღებულია, რომ ის აუცილებლად გასაყიდად მომზადებული ნივთი უნდა იყოს. საინტერესოა, რომ ეს ნამუშევარი გაიყიდა. ვერ გეტყვით, ზუსტად რა გაიყიდა, თუმცა ფაქტია, რომ გაიყიდა.

ეს ნამუშევარი დევიდ ჰემონის ცნობილ ნამუშევარს მახსენებს, როცა ის ქუჩაში თოვლის გუნდებს ყიდის.

კი, ჩემთვის ეს, ალბათ, ერთ-ერთი ყველაზე კარგი ნამუშევარია ხელოვნების ისტორიაში. საინტერესოა, რომ ალბათ, სხვადასხვა დროს ადამიანისთვის სხვადასხვა ნამუშევარია მნიშვნელოვანი და შეიძლება ნამუშევრებით ადამიანის სენსუალობის ისტორიის თავისებური მარკირება. ეს ისევ იმ დებულებას უკავშირდება, რომ ინდივიდი თავადაა დროისა და სივრცის მედიუმი.

Let us cater your success!
თქვენი ღონისძიების წარმატებისათვის!

3 Takaishvili str, 0179 Tbilisi, Georgia

Phone: +995 32 2225552 / Mob: +995 99 230023

Email: yardcatering@gmail.com

NOASTUDIO

ინტერიორი ქეთუნა ყრუაშვილთან

ავტორი: გიორგი მაისურაძე

ფოტო: გიორგი დაიანი

“Noastudio” მულტისციპლინური კომპანიაა, რომელიც არქიტექტურულ, ურბანულ და დიზაინერულ პროექტებს 2005 წლიდან ახორციელებს. კომპანიის დამფუძნებლები, არქიტექტორები მიკა ყრუაშვილი, სეზარ რიბერიო და ქეთუნა ყრუაშვილი არიან.

თქვენი პროექტის მიხედვით, მიმდინარეობს თბილისის ერთ-ერთი მთავარი საზოგადოებრივი სივრცის - ვარდების რევოლუციის მოედნის განახლება. ამ ეტაპზე, პროექტი მოიცავს რეკრეაციულ ზონას, პავილიონს, რომელშიც განთავსებულია კაფე „ივერია“ და ნაგებობას, სადაც მრავალფუნქციური კომპლექსის გახსნა იგეგმება. მოგვიყევით იმ კონცეფციის შესახებ, რომელიც აღნიშნულ პროექტს უდევს საფუძვლად.

ქალაქგეგმარებითი თვალსაზრისით, ვარდების რევოლუციის მოედანი მეტად მნიშვნელოვანია, რადგან იგი აბოლოებს რუსთაველის გამზირს. მოედნის ფორმირება მოხდა 80-იან წლებში და აქ იმართებოდა ალღუმები.

ჩვენი მიზანი იყო, შეგვექმნა მწვანე სასაფლაო სივრცე, ერთგვარი რომანტიული ბაღების თანამედროვე ხედვა. საფეხმავლო ბილიკი დახატულია სივრცის შევიწროებებით და გაფართოებებით, რაც მოედნის სიგრძეზე სხვადასხვა რიტმს ქმნის. კაფე-პავილიონი უზრუნველყოფს მოსასვენებელ ადგილს, ხედით ქალაქზე. მოედნის მოსაპირკეთებელ მასალად ავირჩიეთ დაყანგული მეტალი - Corten steel, მისი სიმბოლურობის გამო, რადგან ეს მასალა ფართოდ გამოიყენება სამხედრო ტანკების მშენებლობაში. გამწვანება კი ერთგვარი მშვიდობის და სიმშვიდის ნიშანია.

მოპირდაპირე შენობის კონცეფცია ასევე სასვლა სიმბოლიკით. ფუნდამენტად გამოყენებული გვაქვს ყოფილი ტრიბუნის რკინა-ბეტონის კონსტრუქცია. ამგვარად, შენობა აღმართულია საბჭოთა მონუმენტის ნანგრევებზე და წვრილი ბეტონის ხაზის მოძრაობით სივრცეში ახალ ფორმას იძენს. შენობის ჰორიზონტალურობა და გამწვანებული მოედნის გრძივი ხაზები ერთმანეთთან დიალოგშია.

ნაგებობას, რომელშიც მრავალფუნქციური კომპლექსის გახსნა იგეგმება, საინტერესო ადგილმდებარეობა აქვს. ერთი მხარით, ის არწუვოს სტილის გამორჩეულ ისტორიულ შენობას - მელიქ აზარიანცის სახლს ესაზ-

ღვრება, ხოლო მეორეთი - მოედანს გადაჰყურებს და მის ერთგვარ სახეს წარმოადგენს. აგრეთვე, როგორც თქვენ აღნიშნეთ, ნაგებობა საბჭოთა მონუმენტის ადგილზე დგას. რა მნიშვნელობა აქვს შენობის დაპროექტებისას გარემოებების გათვალისწინებას?

გლობალიზაცია არქიტექტურასაც შეეხო, რაც გულისხმობს იმას, რომ ნებისმიერი ნაგებობა შეიძლება განლაგებული იყოს მსოფლიოს ნებისმიერ ნერტილში, მიუხედავად მისი მასშტაბის, ფორმისა თუ ვიზუალური მხარის. ჩვენ ამგვარ მიდგომას ვენიანადმდეგებით. დიდ მნიშვნელობას ვანიჭებთ გარემოს და ე.წ. ადგილის „სულს“, ანუ “Genius Loci“-ს. მელიქ აზარიანცის სახლი ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი შენობაა თბილისში. ჩვენი მთავარი ამოცანა იყო, რომ ახალი ნაგებობა არ გამხდარიყო დომინანტი, არამედ შეგვექმნა ერთგვარი ფონური შენობა, რომელიც დაასრულებდა არსებულ ბლოკს, შეკრავდა ერთგვარ შეუფხვებელ სამკუთხედს, რომელსაც აზარიანცის შენობა წარმოადგენს გენგეგმაზე. ორი შენობა ერთმანეთს ხიდით უკავშირდება, ამგვარად გავაჩინეთ ახალი საფეხმავლო კავშირი რუსთაველის გამზირსა და მოედანს შორის.

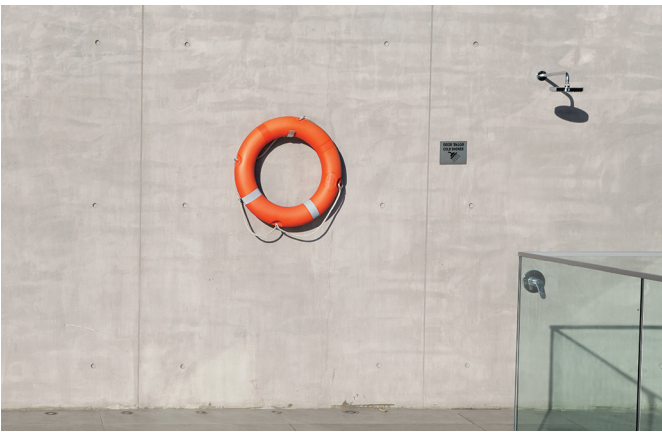
რეკრეაციული ზონის ვრცელი ნაწილი დეკორატიულ მცენარეებს უკავია, კაფე „ივერიის“ სახურავიც გამწვანებულია. რამდენად აქტუალურია თქვენს შემოქმედებაში და, ზოგადად, თანამედროვე არქიტექტურასა და ურბანისტიკაში ეკოლოგიის თემა?

დიახ, მწვანე სახურავი ეკოლოგიურია და, ამასთან ერთად, მდგრადიც. იდეალური თბოიზოლაციაა სიცივეში და ბუნებრივი გაგრილებაა სიცხეში. ვიზუალური მომხიბვლელობაც გააჩნია. ჩვენ ხშირად ვიყენებთ ამ გადანყვეტას. ერთ-ერთ ახალ პროექტში ბალახი ისე გადადის მწვანე სახურავში, რომ არც კი ჩანს ბუნებასა და ნაშენ შორის ზღვარი.

მოედნის გამწვანება კი მთავარი კონცეფციის ნაწილი იყო - მწვანე „ოაზისის“ შექმნა ქალაქის ცენტრში, საავტომობილო მოძრაობით გადატვირთულ ადგილას ხალხის მოზიდვა და მოედნის გამოცოცხლება.

ეკოლოგია დიდი პრობლემაა მსოფლიოში. მეტი გამწვანებული პარკები და რეკრეაციული ზონები ქალაქში აუცილებელია. ჩვენ გაკეთებული გვაქვს საპროექტო

შეთავაზება, რომელიც გულისხმობს გორგასლის ქუჩაზე მარცხენა საავტომობილო მაგისტრალის გაუქმებას და მტკვრის გასწვრივ რეკრეაციული პარკის მოწყობას. იმედია, ოდესმე შევძლებთ ამ პროექტის განხორციელებას.

თქვენი ავტორობით გაკეთდა სასტუმრო “Radisson Blu Iveria”-ს ღია საცურაო აუზი, სადაც ხისა და ბეტონის ჰარმონიული მონაცვლეობა სადა და დახვეწილ დიზაინს ქმნის...

ჩვენი ინსტრუმენტი არქიტექტურაში სივრცე და შუქია. დეკორატიული, გადატვირთული ელემენტების და შერეული მასალების გამოყენებას ვერიდებით. ვცდილობთ, სადა ფორმებით, რიტმით, მოძრაობის მიმართულებებით შევქმნათ არქიტექტურული სივრცე. ვცდილობთ, ჩვენს არქიტექტურაში მეოთხე განზომილება გავაჩინოთ, რაც ადამიანის შეგრძნებები და ემოციებია, როდესაც ჩვენს შექმნილ სივრცეს მოიხმარს; როდესაც არქიტექტურა არ არის სტატიკური, არამედ გარდაიქმნება სცენარად.

დაასახელეთ ბოლო წლებში განხორციელებული შენობები და ნაგებობები, რომლებმაც განსაკუთრებულად მოგხიბლათ...

ასეთი ბევრია, მაგრამ ახლა პორტუგალიელი არქიტე-

ქტორის, კარილიო და გრასას პროექტი - “PRAÇA NOVA DO CASTELO DE SÃO JORGE” მახსენდება. ლისაბონის ციხესიმაგრეში არქეოლოგიური მუზეუმი. ტერიტორიაზე მე-11 საუკუნის სამი ნასახლარი იყო. დანგრეული სახლების მოხაზულობა შენარჩუნებული იყო, 50-70 სმ-ის სიმაღლის ძველი კედლების ნანგრევების სახით. ახალი ინტერვენცია გულისხმობდა ამ შენობების მოცულობების რეკრეაციას - შესაბამისად, ახალ მშენებლობას. გადაწყვეტა, რომელიც არქიტექტორმა მოიფიქრა, ყველაზე კორექტული, დელიკატური და დახვეწილია, რაც კი მინახავს.

მიმდინარე და სამომავლო პროექტები...

ბევრ საინტერესო პროექტზე ვმუშაობთ. ზოგი მშენებლობის პროცესშია, ზოგიც კონცეფციის განვითარების. რამდენიმე მათგანი საქართველოშია, რამდენიმე კი პორტუგალიაში.

გენდერული თანასწორობა...

არქიტექტურა ძალზე შრომატევადი პროფესიაა, რომელიც დიდ ყურადღებას, კონცენტრაციასა და აზროვნებას მოითხოვს. ჩემი აზრით, თუ პროფესიონალი ხარ, რა თქმა უნდა, სქესს მნიშვნელობა არ აქვს. ზოგადად, დადებით შედეგებს მოიტანდა განათლებული, მოაზროვნე და შრომისმოყვარე ადამიანების ჩართვა არქიტექტურაში, ქალი იქნება ეს თუ მამაკაცი.

Phenomena of materialisation - 2016, B&W,
Fine art print on photo Rag Baryta Hahnemühle.
100 X 75cm

კოკი რამიშვილი

Gallery 1900-1991
Installation, tissu militaire sur chassis,
dimensions variables

კოკა ჩამიშვილი

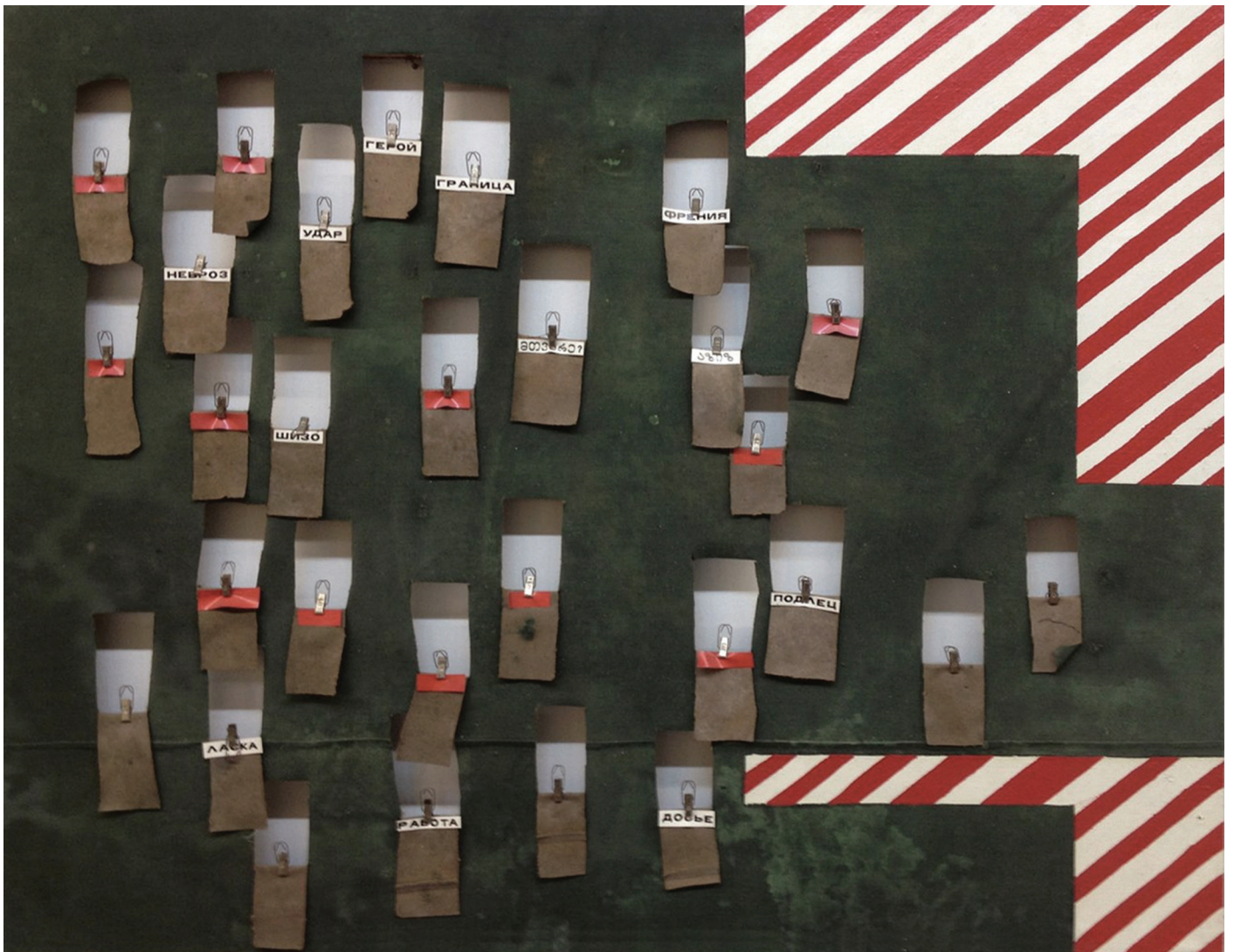
კოკა ჩამიშვილის ნამუშევრებში მუდმივად კითხვის ნიშნის ქვეშ დგება ის მედიები, რომელთაც ის იყენებს და ერთმანეთს უკავშირებს. ფერწერა კითხვის ნიშნის ქვეშ აყენებს ვიდეოს და ფოტოგრაფიას, ფოტოგრაფია კითხვის ნიშნის ქვეშ აყენებს თავის „მედიუმურ“ ნარსულს, ხატვა ვიდეოგრაფიულ ნარატივად იქცევა და ასე შემდეგ. კოკა ჩამიშვილის ნამუშევრის კომპლექსურობა თითოეული ამ მედიუმის სპეციფიურობის და გამოხატვის სხვა ფორმებთან მისი დამოკიდებულების გააზრებიდან მომდინარეობს, ისე, რომ ის ფორმალისტურ სიცარიელედ არ გარდაიქმნება. უფრო პირიქით, ამ გაცნობიერებას მეტი სიზუსტით სხვადასხვა ტიპის შინაარსამდე მივყავართ - დანყებული პოლიტიკით, დამთავრებული ეროტიკით, ემიგრაციის და თანამედროვე სამყაროში ჩვენი ყველა შიშების ჩათვლით, რომლებსაც ეხება მხატვარი.

იორგ ბადერი, კურატორი, კრიტიკოსი და ფოტოხელოვნების ცენტრის დირექტორი, ჟენევა

ბავშვობა

ჩემს სკოლასთან ახლოს, კამოს ქუჩაზე (დღევანდელი უზნაძის ქუჩა), კუთხეში იყო მენაღის პატარა ჯისური. მენაღე იქ ჩუმად (1971 წელია გარეთ) ყიდდა 10 სმ X 15 სმ ზომის შავ-თეთრ ფოტოებს, უმეტესად ფილმებიდან, როგორებიცაა „მესანიშნავი შვიდეული“, „ფან-ფან ტი-ულპანი“ და ა.შ. აგრეთვე the Beatles-ის და the Rolling Stones-ის ფოტოებს.

უფრო ჩუმად და მხოლოდ ნაცნობებისთვის ყიდდა ეროტიულ კარტს, სადაც შიშველი ქალების ფოტოები იყო. ეს ყველაფერი ხელით გახლდათ დაბეჭდილი ძველ საბჭოთა ქალაქებზე, ძალიან საინტერესო ტექსტურით, რაც ძველ ფოტოს ახასიათებს. თეთრი ქალები შავ წინდებში შავ-თეთრ ფოტოებზე. ეს გამოსახულებები ჩემთვის დღემდე მუშაობს ყველა კონტექსტთან ერთად, რაც ამ ფოტოებს მოყვება: ტექსტურა, გამოსახულება, შავ-თეთრი ფოტო, შიშველი ქალი, შავი წინდები, როკ მუსიკა, ბავშვობა, სკოლა, საქართველო, საბჭოთა კავშირი და დასავლეთი. რა თქმა უნდა, ჩემი პირადი თავისუფლების შეგრძნება ამ დროს დაიწყო. შევიგრძენი, რომ შინაგანად თავისუფალი

Border 1989
 Tempera, peinture l'huile, papier, trombones,
 tissu militaire sur chassis, 100 x 130 cm

ვარ და ყველაფერი ჩემზე არის დამოკიდებული, მიუხედავად იმისა, რომ გარეთ კონცლაგერში ვცხოვრობდით. ეს კოდი დღემდე მუშაობს.

New work...

პირველი სოლო შოუ იყო ბერლინში, 1990 წელს, მსოფლიო კულტურის სახლში. ეს საკმაოდ სერიოზული და წარმატებული პროექტი იყო. ამ პროექტმა დაასრულა და შეკრა ჩემი ერთი პერიოდი. იდეაზე მუშაობა 1988 წელს დავიწყე. მიზნად დავისახე, ტრადიციული ტილოსა და ქვეჩარჩოს გარეთ გავსულიყავი და 2D სიბრტყე 3D განზომილებაში გადამეყვანა. ტილოს მაგივრად, სამხედრო ბრეზენტს ვიყენებდი, ხოლო ქვეჩარჩოს ტრანსფორმაციას ვუკეთებდი, რომ ქანდაკება ყოფილიყო და ამ დროს არ დაეკარგა თავისი შარმი. ბრეზენტს საჭრელით ვჭრიდი, რომელიც იმდროს გამოჩნდა გაყიდვაში. ვჭრიდი ტილოს და მქონდა სექსუალური კმაყოფილების გრძნობა,

რომელიც დღემდე მახსოვს. ეს იყო ამოჭრილი ვაგინა, ფანჯარა, გასვლა, თავისუფლება... გავდიოდი ერთი სივრციდან მეორეში. ამ ნამუშევრებს როგორც ვიზუალურად, ისე სულიერად, მოყვება ის სიტუაცია, რაც იმ დროს საქართველოში იყო. მოკლედ, დავაგროვე ნამუშევრები. ბერლინში, ერთ შეხვედრაზე, რომელიც ჩემმა მეგობარმა ვოლფგანგ პლატცმა მუზეუმის დირექტორთან და კურატორთან მოაწყო, რეჟისორ ვიმ ვენდერსის სახლში, გამოფენა შემომთავაზეს. პროექტი მთლიანად ამ იდეას ეძღვნებოდა. როცა ინსტალირება დავამთავრე, ნამუშევრებს სივრცეში შევხვდე... და მივხვდი, რომ სამხედრო ბაზა ავაშენე... ერთ წელიწადში საქართველოში ქრონიკული ომი დაიწყო... ასევე პირველი ნიგნი გამოვიდა ჩემზე და ჩემს ნამუშევრებზე. ერთი წლით ბერლინში გადავედი საცხოვრებლად. ბევრს ვმუშაობდი. ვეცნობოდი ქალაქს, ხალხს. მოკლედ, დავიწყე დასავლეთში ცხოვრება და, რაც მთავარია, სწავლა. საქართველოში ამის საშუალება არც მაშინ იყო და არც დღეს.

War from my Window - 1991-1992, B&W photography on aluminium 40cm X 60cm

War from my window

ამ ნამუშევარმა ხელოვნებასთან ჩემი დამოკიდებულება შეცვალა. 1990 წელს პირველი პროფესიონალური კამერა - Canon 7T ვიყიდე, ძალიან კარგი ოპტიკით. ფული შევაგროვე, ბერლინის გამოფენის მერე ნამუშევრები კერძო კოლექციებში და 2 მუზეუმში გაიყიდა. ამიტომ გადავწყვიტე კარგი კამერის ყიდვა. არ ვიცოდი, ზუსტად რას გავაკეთებდი, მაგრამ ვგრძნობდი და აბსოლუტურად ნათელი იყო, რომ რაღაც მოდიოდა და კამერა მჭირდებოდა. ერთ წელიწადში - 24 დეკემბერს, თბილისში ომი დაიწყო... 24 დეკემბერს, დილას, მე და მამუკა ჯაფარიძე ირაკლი ფარჯიანთან ტუბდისპანსერსში ავედით. წინა ღამეს ირაკლისთან ვიყავი და შეეპირდი, რომ წებოვან ლენტს მივუტანდი, რომ ნემსის ვენაზე დამაგრება შეძლებოდა (ამ დროს საქართველოში წამალი კი არა, სალბუნიც არ იყო). მე და მამუკა პალატის კართან რომ

მივედით და გავალეთ, მზით სავსე პალატა დაგვხვდა და ლოგინზე, სადაც ირაკლი იწვა, დახვეული მატრასი იდო... ირაკლი იმ ღამით თავის ახალ გზაზე წავიდა... პალატის აივანზე გავედი, იქიდან მთელი თბილისი ჩანდა. იყო მზე, ხუდადოვის ტყე, ირაკლი, თბილისი და ლენინის მოედნიდან კვამლი ამოდიოდა... დაიწყო ომი... როცა ომია, ტილოს ან ქანდაკებას სიყვარულს ვერ გაუზიარებ და სახელოსნოში ვერ დაჯდები. კამერა შენი ერთადერთი მეგობარია, თუ გინდა იყო დროში და იყო მხატვარი. არც ნაკლები სექსუალური ძალა აქვს თუ მეტი არა. "War from my window" არის სერია - ჩემი ფანჯრიდან დანახული ომი. ეს არის პირადი სივრციდან დანახული ლანდშაფტი, სადაც ომია; ომი, რომელიც გეხება და თან არ გეხება. 12 დღე მიმდინარეობდა ომი და 12 დღე ვიღებდი. სერიისთვისაც ამდენივე ფოტო შევარჩიე. ასე დაიწყო სიკვდილის ფიქსირება... ამ ნამუშევარმა ხელოვნებასთან ჩემი დამოკიდებულება შეცვალა. გავიგე, რომ სხვადასხვა სოციალურ თუ პირად სიტუაციას თავ

Ego (Collection of Bad and Wrong Words) - 1993-1994, satine, embroidery, 20 X 30 X 2.5cm

ისი მედია, თავისი ენა ჭირდება. შემდგომ ამ ნამუშევარმა მთელი მსოფლიო მოიარა, მაგრამ ეს იყო შემდგომ...

Heat and Conduct

1992 წელს, ბრისტოლში, Arnolfini Gallery-ში ძალიან მნიშვნელოვანი ჯგუფური გამოფენა გაიმართა. ეს იყო მართლაც გარღვევა და პირველი გასვლა პროფესიონალურ დონეზე. ამ გამოფენაში მონაწილეობას იღებდნენ მამუკა ჯაფარიძე, ნიკო ცეცხლაძე, გია რიგვავა, ოლეგ ტიმჩენკო და მე. ამ პროექტმა საშუალება მოგვცა, მსოფლიო მასშტაბით, პროფესიონალურად და დახვეწილად შევსულიყავით თანამედროვე და აქტუალური ხელოვნების სფეროში.

Signal

1993-94 წლებში შეიქმნა თანამედროვე ხელოვნების ცენტრი თბილისში. დამფუძნებლები იყვნენ: შალვა ხახანაშვილი, ილიკო ზაუტაშვილი, გოგი გვახარია, გურამ ჩიბაშვილი, ნიკო ლომაშვილი და მე. შეიძლება ვინმე გამომრჩა.

ამ ცენტრის მეშვეობით, რამდენიმე პროექტი გაკეთდა. 1997-98 წლებში ნიკო ლომაშვილმა, ქეთი კაპანაძემ, მანანა დვალმა და მე გავაგრძელეთ ამ ცენტრის საფუძვლებზე მუშაობა, როგორც "Vislab"-მა, ანუ ვიზუალურმა ლაბორატორიამ და ჟურნალ "Signal"- ის გამომცემლობამ, რომელიც თანამედროვე ვიზუალურ ხელოვნებაზე გახლდათ ორიენტირებული. მოვიწვიეთ ბევრი მხატვარი სხვადასხვა ქვეყნიდან და ჟურნალის სივრცე მივეციეთ პროექტებისთვის. სამწუხაროდ, ფინანსების უქონლობის გამო, გამომცემლობამ დიდხანს ვერ იმოქმედა და იძულებული გავხდით, ჟურნალის გამოშვება შეგვეწყვიტა. თუმცა, 2003 წლამდე გავაგრძელეთ სტუდენტების გაცვლითი პროგრამა ჟენევისა და თბილისის შორის.

Collection of bad and wrong words

კონტრაპუნქტის მეთოდი დრამატურგიაში საკამოდ ცნობილია. ამ მეთოდით არის აგებული თითქმის ყველა ჩემი ნამუშევარი. უფრო გასაგებად რომ ვთქვათ, როცა ორი საპირისპირო სიტუაცია, აზრი, თემა, მასალა ერთ სიბრტყეში არსებობს და ერთმანეთს ხელს არ უშლის,

Black Sea - 2009 4 chanel video and audio installation. 53 th Biennale Venice, Georgian Pavilion.

პირიქით, ეხმარება თავის იდენტიფიცირებაში. ამ მეთოდით არის შექმნილი ეს კოლექცია, სადაც მე-15-მე-16 საუკუნეების რელიგიური წიგნების შრიფტის დამწერლობა ქარგვის საშუალებითაა გამოყენებული და სიტყვები აგებულია დღევანდელი მასმედიიდან. მაგალითად: **Criminal, Corruption** და ა.შ. ვიზუალურად ნამუშევარი, რომელიც ჩემი დიზაინერული პროექტის მიხედვითაა შექმნილი, ძალიან მდიდარია, პროფესიონალური მინიატურული ქარგვის მეთოდით და მაღალი დონის ოსტატის მიერაა შესრულებული. ეს ნამუშევარი ხატია იმ სიმბიოზის, რომელიც პოსტ საბჭოთა სივრცეში ეკლესიასა და კრიმინალურ წრეებს შორის ჩამოყალიბდა. ნამუშევარი 1994 წელს შეიქმნა.

ინსპირაცია

ინსპირაცია... ყველაზე საიდუმლო სფერო ხელოვნებაში. მხატვრის ნამუშევარი, ინდივიდუალური დრამის, ტრავმის ან სასწაულის შედეგია, თუ ის გულწრფელია... და ფლობს მასალას. რაც შემეხება მე, თავს შევიკავებ და არ ვიტყვი. მინდა, რომ მაყურებელი თვითონ მივიდეს იმ

წყაროსთან, რომელიც შექმნის საშუალებას მაძღვეს.

შენიშვნა

ალბათ, ყველა ასაკს თავისი გმირები ყავს. მაგალითად, ბავშვობაში ჩემთვის შერლოკ ჰოლმსი იყო ადამიანი, რომელმაც ჩემზე დიდი გავლენა იქონია. ჩემში დღემდე ვპოულობ ჰოლმსის ფრაგმენტებს. მერე იყო სვამი ვივეკანანდა. შემდგომი პერიოდი, როდესაც არავის არ ვუჯერებდი. ამის მერე რეალური ადამიანები გამოჩნდნენ ჩემს ცხოვრებაში. ერთ-ერთი გახლავთ ვოლფგანგ პლატცი, რომელმაც, როგორც ადამიანმა, ჩემზე გავლენა იქონია. იყო კიდევ რამდენიმე ადამიანი, მაგრამ მინდა, რომ ჩრდილში დარჩნენ, იმიტომ, რომ არ ვიცი, რამდენად სურთ მათ ამ ჩრდილიდან გამოსვლა.

Photo Basel 2016

ერთი წელია, რაც ფოტოგრაფიას დავუბრუნდი. დავასრულე პროექტი - გამოსახულება, როგორც ფერწერა. მივედი ბოლომდე და დავსვი ვერდიქტი ნამუშევრების

Gaze - 2016, installation view, Laurence Bernard Gallery, Photo Basel 2016

სერიით - **Lost Landscape**. ფერწერის პროექტი **“Back to the future”** საჭირო იყო ჩემთვის და შეიძლება რამდენიმე ადამიანისთვის. ამის მერე დავუბრუნდი ფოტოგრაფიას. სულ სხვა რეჟიმში დავიწყე ფოტოსთან მუშაობა. 1991-2006 წლებში ფოტო ჩემთვის დოკუმენტი იყო. ახლა ფოტო ჩემთვის სიბრტყეა პირველ რიგში და შემდეგ დოკუმენტი. ამ ცვლილებამ სხვა რაკურსით დამანახა დღევანდელი ფოტოგრაფია. **Photo Basel 2016**-ზე წარვადგინე პროექტი **“GAZE”**, რომელიც ისევ კონტრაპუნქტის მიხედვით იყო შექმნილი. აგებული იყო ორი საპირისპირო დიაფრაგმის რეჟიმი. ერთი **F 0.95**, რომელიც ადამიანის თვალზე უფრო მეტია, რადგან ადამიანის თვალის გახსნილობა მაქსიმუმ **F 1.2**-ია და **F 0.95** იმას აფიქსირებს, რასაც ადამიანის თვალი ვერ ხედავს. მინდოდა, სინათლის სტრუქტურის დაფიქსირება. ეს არის დიდი ზომის ნამუშევრები. თავისებურად, გროტესკის

საშუალებით, ამ რეჟიმს ვიზუალიზაციას უკეთებს. მეორე რეჟიმი იყო **F 16**. ძალიან დახურული და დაბალი სიჩქარის რეჟიმით ნატურმორტის კომპოზიციები შევქმენი, მაგრამ ერთი საგანი ყოველთვის მოძრაობაში იყო და მას აფიქსირებდა კამერა. ეს ნამუშევრები პატარა ზომის გახლავთ. სულ იყო 6 ნამუშევარი - 3 ღია დიაფრაგმით გადაღებული ლანდშაფტები, რომლებსაც სინათლის სტრუქტურა ნახევრად აბსტრაქტულს ხდიდა და 3 დახურული დიაფრაგმით გადაღებული ნატიურმორტი. ის **Photo Basel**-ზე, **Galerie Laurence Bernard**-ში ვაჩვენე. ამჟამად, ფოტოგრაფიის საშუალებით, სინათლის სტრუქტურულ გამოსახულებაზე ვმუშაობ. კამერა, სენსორი, ობიექტივი. ციფრული მანიპულაცია ჩემს ინტერესებში არ შედის. ყველაფერი უნდა ხდებოდეს ობიექტივისა და რეჟიმის კონტროლის საშუალებით და შემდგომ, რა თქმა უნდა, ბეჭდვა სპეციალურ ქალაქზე, სადაც

III..... (Light Table) - 2016, series, B&W,
 Fine art print on photo Rag Baryta Hahnemuhle.
 40.5 X 60.5cm

ეს გადაღების რეჟიმი მკაფიოდ ჩანს და ამ ქალაქის ნაწილი ხდება; ანუ სიბრტყე იკვეთება დაახლოებით ისე, როგორც თანამედროვე ფერწერის დროს. ეს არის გამოსახულება ფიგურატიულს და აბსტრაქტულს შორის, რომელიც არამარტო როგორც შინაარსი მუშაობს, არამედ როგორც ობიექტი სივრცეში.

სამომავლო გეგმები

სექტემბერში, მიუნხენში, Hausler Contemporary-ში პროექტის ჩვენება მექნება. პროექტი კონცენტრირებულია ფოტოზე, როგორც სინათლის სტრუქტურის გამოსახულებაზე და ქანდაკებაზე, როგორც 3D ფერის გამოსახულებაზე.

გენდერული თანასწორობა

გენდერული თანასწორობის საკითხი ჩემთან საერთოდ არ დგას. მესმის, რატომ არის საქართველოში ასეთი კითხვები ისევე აქტუალური. ამიტომ, ვიტყვი, რომ რაც უფრო განვითარებულია საზოგადოება, მით უფრო იგრძნობა თანასწორობა ადამიანებს შორის. ეს კულტურისა და ცნობიერების შედეგია. პირადად მე, ფოტოგრაფიაზე და, საერთოდ, ხელოვნებაზე თვალეები გამიხსნა პროფესორმა თეა ჯაბუამ. თეამ ბევრი რამ მომცა, რისთვისაც დღემდე მადლობელი ვარ. საერთოდ, ბოლო ხანებში თუ მომწონს რამე ნამუშევარი, უფრო ქალების მომწონს. ჩემი აზრით, დღეს ქალი უფრო პროგრესულია, ვიდრე მამაკაცი. ნაკლებად არის მიჯაჭვული ისტორიასა და ტრადიციებს, უფრო მალე იცვლება...

თანამაზი, სანახევრე ამება

ჩვეულებრივ ჰაბსა დინამიკური

ავტორი: მანან სხვინანი

ფოტო: Mercedes-Benz Fashion Week Tbilisi

ერთმანეთს მოსწავლეთა სასახლეში ვხვდებით; იმ სივრცეში, რომელიც რამდენიმე საათის შემდეგ, სულ სხვა ესთეტიკას შეიქმნის; იმ დარბაზში, სადაც ტანსაცმლის გამოგონებით გატაცებულმა 16 წლის ჯაბა დიასამიძემ საკუთარი ნამუშევრები პირველად წარუდგინა შემფასებლებს.

თითქმის ოცწლიანი ინტერვალის შემდეგ, პარიზიდან თბილისის მოდის კვირეულში მონაწილეობის მისაღებად ჩამოსული დიზაინერი საკუთარი კოლექციის საჩვენებლად იმავე სივრცეს - მოსწავლეთა სასახლის დარბაზს ირჩევს. აღნიშნავს, რომ ასაკისა და გამოცდილების მომატების მიუხედავად, იდენტურია მაშინდელი და დღევანდელი ეიფორია: „იმ ოცი წლის წინანდელმა ემოციამ განსაზღვრა, მე მგონი, ყველაფერი. მთელი შემდგომი ცხოვრება, მგონი, იმ ემოციის ძიებაა... მას გამუდმებით დავეძებ სეირნობისას, სიზმრებში, თითოეულ კაბაზე მუშაობისას, მაგრამ ფაქტების დონეზე რომ მთხოვით გახსენება, რა როგორ მოხდა, ვერ მოგიყვებით. არ მახსოვს. უცნაურია, მაგრამ ასეა. ასეთი ჯადოსნური დღე სხვა არ მქონია ცხოვრებაში... და ახლაც ისე ველავ, ველარ ვხვდები, მიხარია თუ გაქცევა მინდა...“

რამით გამორჩეული ბავშვი იყავით?

იციო, ამ განსხვავებულობას თუ უცნაურობას, რაც, ალბათ, პატარაობიდან მქონდა, თვითონ იმდენად ვერ ვაცნობიერებ-

დი. აი, ბავშვები კი, როგორც წესი, ძალიან კატეგორიულები და ხშირად დაუნდობლები არიან ერთმანეთის მიმართ. ისინი მატყობინებდნენ ხოლმე ჩემს განსხვავებულობას. თვითონ რასაც ვამჩნევდი საკუთარ თავს, ის იყო, რომ თანატოლებთან ურთიერთობაზე და, ზოგადად, მეგობრობაზე კი ვგიჟდებოდი, მაგრამ ზოგიერთ ბავშვთან ძალიან იოლად მბეზრდებოდა ხოლმე. ტანსაცმლის და ჩაცმის მიმართ ინტერესი სულ მქონდა, რაც თავი მახსოვს, უბრალოდ, ეს იმდენად ორგანული იყო, განსაკუთრებულ მნიშვნელობას არ ვანიჭებდი, სხვანაირად ვერ წარმომედგინა. ბავშვობაში მშობლები სტუმრად რომ წამიყვანდნენ ხოლმე, იქაც კი სულ ვცდილობდი, ვიღაც გამომეყვანა, მისთვის რამე ჩამეცმია - ეს იყო გართობაც და დროის საინტერესოდ და აზრიანად გატარების ფორმაც.

რამდენი წელია საფრანგეთში ცხოვრობთ?

სკოლა საფრანგეთში დავამთავრე, თბილისში რამდენიმე წელიწადს ვსწავლობდი და აქაც ფრანგულ სკოლაში დავდიოდი. 17 წლიდან უკვე მუდმივად პარიზში ვარ, საფრანგეთის მაღალი მოდის სინდიკატის სკოლაში ვსწავლობდი. იდეალური ვარიანტი, რომ ამ სფეროში გამეგრძელებინა მუშაობა, ბაკალავრიატის პარიზში დამთავრება იყო. ჯერ ინტერიერის არქიტექტურის ფაკულტეტზე ჩავაბარე და მოგვიანებით ტანსაცმლის დიზაინზე გადავედი. პირველი რამდენიმე წელი

კერძო შეკვეთებზე ვიმუშავე, სპეცპროექტებზე. იქ დამწყებ დიზაინერად ვითვლები. კომერციული თვალსაზრისით, გარკვეული სახელი მაქვს. 2007 წელს მქონდა პირველი ოფიციალური ჩვენება. შემდეგ 2010 წელს - უკვე თბილისში. ასევე, ბოლო ორი წლის განმავლობაში, რამდენიმე პრეზენტაცია მქონდა, თუმცა იმას, რასაც ახლა ნახავს მაყურებელი, ჩემს მეორე ნამდვილ ჩვენებად ვთვლი, იმდენად მიყვარს ეს ადგილი. 13 წლის ვიყავი, როცა აქ პირველად მოვხვდი საფრანგეთის ელჩის მიღებაზე. მაშინ ჩავიფიქრე, რომ ამ სივრცეში გამემართა ჩემი პირველი ჩვენება.

ხელოვანი ადამიანებისთვის დამახასიათებელ უცნაურობებს ან სირთულეებს თუ ატყობთ თავს?

კონკრეტულ სიტუაციებში ვგრძნობ ხოლმე ამ განსხვავებულობას, გარკვეულ მომენტებში მაქვს განცდა, რომ რაღაცნაირად „ამოვარდნილი“ ვარ. თუმცა, ალბათ, ჯერ ისე კარგად არ ვიცნობ საკუთარ თავს, რომ ამ ყველაფერს უფრო კონკრეტული სახელი დავარქვა.

განტვირთვისთვის რა გჭირდებათ?

მეგობრებთან ყოფნა, მუსიკის მოსმენა, სეირნობა, ქუჩებისა და ადამიანების თვალიერება... პარიზი ამის საშუალებას ძალიან იოლად იძლევა. ფეხით სიარულისასაც ვმუშაობ,

ვფიქრობ, ფიქრით იზადება ბევრი რამ. ვალაგებ აზრებს, ვეძებ ნაჭრებს, აქსესუარებს.

მოგზაურობა?

მოგზაურობაც, რა თქმა უნდა. მოგზაურობა - დიდი სეირნობაა. მიყვარს, როცა რომელიმე ქალაქში ჩავალ, იქიდან სადმე კუნძულზე გადავალ, მერე კიდევ სადმე... ხანგრძლივი მოგზაურობის დროსაც კი ვამბობ, რომ ვსეირნობ. იმის გააზრება, რომ სახლში არ ვარ - არ მიყვარს. სახლიდან შორს ყოფნა არ მიყვარს.

გიყვართ სახლი?

ძალიან! საერთოდ, სახლი და მშობლები ჩემთვის ცხოვრებაში ყველაზე მნიშვნელოვანია.

მშვიდი ცხოვრება გიყვართ?

არა, პირიქით, არეული. შეიძლება, უბრალოდ, ასე გამომდის. დატვირთული და მოვლენებით სავსე ცხოვრება მაქვს. ბევრი ხალხი და მხიარულება მიყვარს.

დებრესიული განწყობა არასდროს გეუფლებათ ხოლმე?

დებრესიული განწყობა კვირა დღეს მიტევს ხოლმე. კვირას ვინყენ და ვერაფრით ვირთობ თავს. უბრალოდ, ისე ჩქარა გადის კვირა, ისევე, როგორც ყველა სხვა დღე, რომ ვერ ვასწრებ ამ დებრესიულ განწყობაში ჩაძირვას. ორშაბათი დგება და აქტიური სამუშაო კვირა იწყება.

როცა კოლექციაზე მუშაობთ, წარმოდგენილი გაქვთ, ვისთვის იქმნება ესა თუ ის სამოსი?

ყველა კაბა სხვადასხვა ტიპაჟისთვის იქმნება. ასე წარმომიდგენია მუშაობის პროცესში. ხშირად კონკრეტული კაბის მიღმა კონკრეტული ქალი დგას - როგორც შთაგონება... თუმცა ამ პროფესიის არსი და ხიბლი იმაშია, რომ უკვე დასრულებული სამოსი ავტომატურად თავისუფლდება შენგან - ავტორისგან. მე შეიძლება ვიღაც დავინახე ამ კაბის მიღმა, მაგრამ რეალურად ვის სხეულზე აღმოჩნდება ის, ჩემს კონტროლს აღარ ექვემდებარება. მე ვქმნი მას და ვუშვებ - ვისაც გაუხარდება, იპოვის და მოირგებს. და ხშირად ის შეიძლება რადიკალურად განსხვავდებოდეს შენი წარმოდგენისგან.

თბილისი შეცვლილია მას შემდეგ, რაც საფრანგეთში წახვედი?

ვიზუალური თვალსაზრისით ბევრი რამ გაფუჭდა. პარიზში იმ თბილისზე უფრო ვფიქრობ ხოლმე, რაც მესხიერებამ აღბეჭდა და არა იმაზე, რაც დღეს აქ ჩამოსვლისას მხვდება.

სამშობლოდ საქართველოს თვლით თუ საფრანგეთს?

ორივეს. გეოგრაფიული თვალსაზრისითაც, ენის, ფიქრისა და სიზმრების მხრივაც. ხან ფრანგულად ვხედავ სიზმრებს, ხან - ქართულად. პარიზს მიჯაჭვული ვარ იმ მხრივ, რომ

სამუშაოდ, შთაგონებისთვის მჭირდება ის სივრცე. შეიძლება ითქვას, ტვინის კომფორტს ვეძებ, რომ იდეები მოვიდეს.

ტანსაცმლის მიმართ ინტერესი ყოველთვის გქონდათ?

დიახ. მე მგონი, დაბადებიდან. ოჯახის წევრებისგან ამ მხრივ კარგი მაგალითის აღების საშუალება მქონდა, ჩაცმას ჩვენთან ყველა დიდ ყურადღებას აქცევდა. დიდ ბებიას პარიზში სამკერვალო ჰქონდა, კონსტრუქტორი იყო. ბაბუაჩემი, ნიაზ დიასამიძე ჩაცმის გამორჩეული სტილით იყო ცნობილი. ლამაზად ჩაცმა მეც ყოველთვის მიყვარდა, მაგრამ მოდას დღემდე ვერ აღვიქვამ პროფესიად. სულ მგონია, რომ ტანსაცმლის მიმართ ინტერესიც და სტილის შეგრძნებაც თანდაყოლილია. რაღაცები ზოგჯერ თავისთავად ხდება, ჩვენი სურვილისა და გადაწყვეტილების მიუხედავად. ყოველთვის კონკრეტულად ვიცოდი, უფრო ზუსტად, ვგრძნობდი, რა უნდა მეკეთებინა.

საკუთარ თავსაც უკერავთ სამოსს?

რაღაცებს ჩემითაც ვიკერავ. თვითონაც და ნებისმიერი ადამიანის შემთხვევაშიც, ვთვლი, რომ მთავარია სტილი გქონდეს, ისე იცვამდე, რომ ტანსაცმელი ბუნებრივად გამოიყურებოდეს შენს სხეულზე, პიროვნების ორგანულ გაგრძელებად აღიქმებოდეს.

რით განსხვავდება ერთმანეთისგან თბილისური და პარიზული ქუჩის მოდა?

კაცების ქუჩის მოდა საქართველოში არ არსებობს, საინტ-

ერესოდ ჩაცმულ ქალებს კი ხშირად შეხვდები. თბილისელ ქალებს ყოველთვის ჰქონდათ სტილი, რომელიც ხშირ შემთხვევაში დაკვირვებული და დახვეწილია. ფრანგული სტილი უფრო თავისუფალი, მრავალფეროვანი, ნაკლებად კოდირებული, შეუზღუდავია. იქ ინდივიდუალურობა ყოველთვის ხაზგასმულია. პარიზში ჩაცმა, ზოგადად, უმნიშვნელოვანესია.

ნარმატების მთავარ პირობად რა მიგაჩნიათ?

თავდაუზოგავი შრომაა საჭირო და გამართლებაც დიდ როლს თამაშობს. ეტაპს გააჩნია. საერთოდ, მთავარი მაინც შთაგონებაა, რომელიც, ვერ გაიგებ, ჰაერიდან მოდის თუ მიწიდან. მე, უბრალოდ, რაღაც იდეების გამტარებელი ვარ. გამიმართლა, რომ ასეთად დავიბადე - რომ ეს იდეები ჩემგან გადის. დიდი შრომა სწორედ იმისთვისაა საჭირო, რომ ეს იდეები სწორად გავატარო.

განწყობას მნიშვნელობა აქვს მუშაობისთვის?

სიყვარულს აქვს ყველაზე დიდი მნიშვნელობა. მუდმივად შეყვარებული ვარ. მე მგონი, ყველაზე ბავშვური და არასერიოზული შეყვარებულ მდგომარეობაში ვარ და, ალბათ, ამიტომ გამომდის მუშაობაც კარგად.

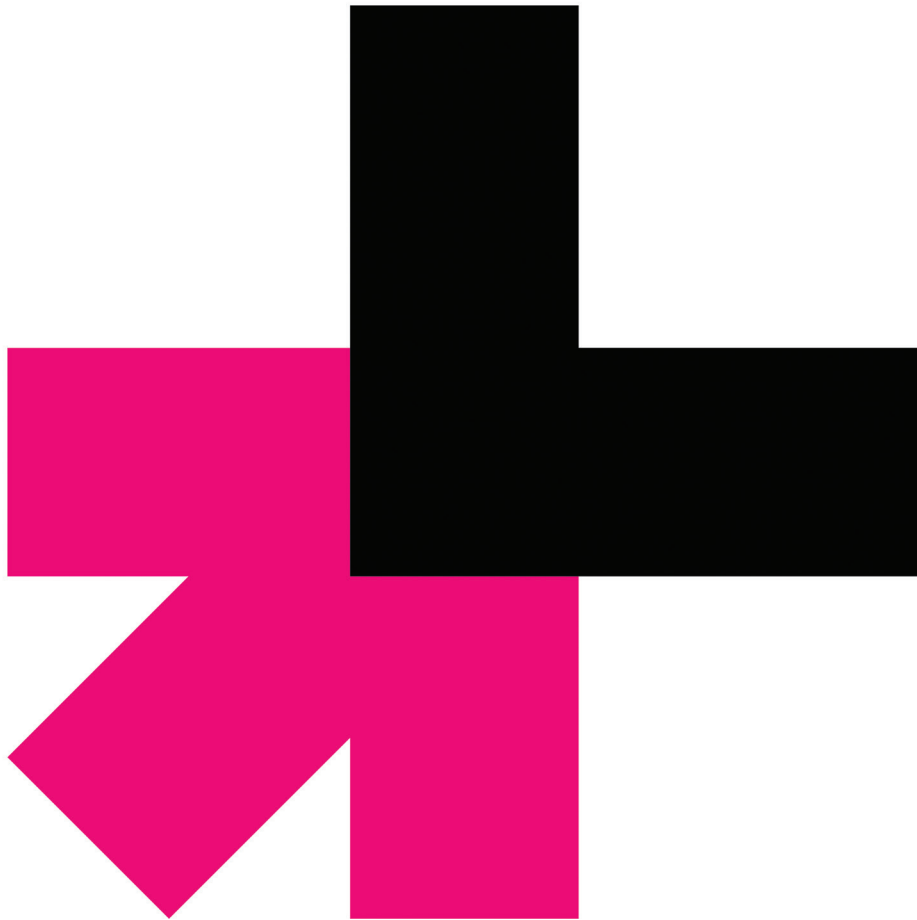
როგორ მომავალზე ოცნებობთ?

ამ მხრივ, ალბათ, ორიგინალური ვერ ვიქნები. ვოცნებობ, ჩემი სახელი და ხელწერა იმდენად განთქმული იყოს, ქუჩაში ცნობდნენ ადამიანებს ჯაბა დიასამიძის ტანსაცმლით.

HeForShe კაცების ბრძოლა თანასწორობისთვის

ავტორი: ბიორბი ანობელიძე

დღეს, ჩვენს საზოგადოებაში, თითქოს ყველა თანხმდება იმაზე, რომ ადამიანები, მიუხედავად ჩვენი სქესისა, თანასწორები ვართ, მაგრამ, როგორც წესი, ეს შეთანხმება, უბრალოდ, შეთანხმებად რჩება და დამოკიდებულებები და დაბრკოლებები, რომლებიც ქალებს უთანასწორო მდგომარეობაში აყენებს, არათუ მცირდება, არამედ კიდევ უფრო იზრდება.

ფაქტია, რომ ჩვენც თითქოს შევეგუეთ ამ მოცემულობას, ან თუ არ შევეგუეთ, ყოველი ჩაგვრის გამოვლინებას აღვიქვამთ, როგორც „კიდევ ერთს“ და ხშირ შემთხვევაში, ადეკვატური რეაქცია არ გვაქვს ხოლმე. მაგალითად, ჩვენს ქვეყანაში ლამის ტრადიციად ჩამოყალიბდა, რომ წელიწადში რამდენიმე ათეულ ქალს კლავს ქმარი, ყოფილი ქმარი, თუ პარტნიორი; მკვლელობის მოტივი თითქმის ყველა შემთხვევაში ერთია - კაცებს მიაჩნიათ, რომ ქალები უნდა ემორჩილებოდნენ

და თუ ისინი ცოტა უფრო მეტ დამოუკიდებლობას ამჟღავნებენ ან ითხოვენ, ამის ატანა კაცებს არ სურთ. ამ ტიპის მკვლელობის გახმაურების შემდეგ საზოგადოების ერთი ნაწილი ცდილობს, ახსნა მოუძებნოს და გაამართლოს დამნაშავე. არგუმენტები, როგორც წესი, იდენტურია. „აღბათ ლალატობდა“ და ა.შ. მეორე ნაწილი, კი, რომელიც იაზრებს მკვლელობისა და ჩაგვრის რეალურ მოტივს, ლამის რუტინად ქცეულ რიტუალს ასრულებს, ანუ ძალიან ვიწრო წრეში განიხილავს ძალადობისა და მკვლელობის რეალური მიზეზს - გენდერულ უთანასწორობას. ფაქტი ერთია: ადამიანების უმრავლესობას სჯერა, რომ „აღბათ უღალატა“ და მაგიტომაც მოკლა.

ქალთა ქცევა, რომელიც ჩვენს სოციუმში აღიქმება, როგორც ამორალური, კაცს აძლევს იმის უფლებას, რომ მოკლას, დაასახიჩროს, ან რაიმე ტიპის ზიანი

მიაყენოს მას. ეს კარგი მაგალითია, თუ როგორ ხდება ქალის, როგორც საკუთრების აღქმა და მისი ობიექტად ქცევა. ისიც ძალიან ნათელია, რომ ჩვენს საზოგადოებას ორმაგი მორალური სტანდარტი აქვს - რაც ეპატიება კაცს (სუბიექტს, აქტორს), არ ეპატიება ქალს (ობიექტს, დაქვემდებარებულ არსებას).

ფემიციდი ქალთა ჩაგვრის, ალბათ, ყველაზე ხილული მაგალითია. სიტუაცია გაცილებით რთულადაა, როდესაც საქმე ეხება იმ ტიპის ჩაგვრას, რომლის ძალადობისა და დისკრიმინაციის ფორმად კლასიფიცირებაც კი ძალიან ბევრს უჭირს. მაგალითად, ფაქტია, რომ საჯარო სივრცეების უდიდესი ნაწილი კაცებს გვაქვს დაკავებული. არ ვისაუბრებ, თუ რა მდგომარეობაა ამ მხრივ პოლიტიკაში, ვინაიდან ამაზე ბევრჯერ თქმულა და კიდევ ხშირად ისაუბრებენ. მე მოგიყვებით იმაზე, თუ რა ხდება ჩემ ირგვლივ.

მე სტუდენტური მოძრაობა „აუდიტორია 115-ის“ წევრი ვარ. ეს მოძრაობა თავიდანვე გამორჩეული იყო იმით, რომ მასში მინიმუმამდე იყო დაყვანილი სექსიზმის, ჰომოფობიისა თუ სხვა ტიპის ჩაგვრის შემთხვევები. მიუხედავად იმისა, რომ ქალთა ჩართულობის თვალსაზრისით, შეიძლება სხვა სტუდენტურ ორგანიზაციებზე ან თუნდაც პოლიტიკურ პარტიებზე უკეთესი მდგომარეობა გვაქვს, ფაქტია, რომ ამ სივრცეშიც კი, სექსიზმისა თუ ჩაგვრის შემთხვევები ძალიან ხშირია. ჯგუფის შიგნით სამოქმედო გეგმებთან დაკავშირებით ცხარე საუბრისას, არაერთხელ ყოფილა შემთხვევა, როდესაც ეს საუბარი ხმის აწევითა და ემოციური ლაპარაკით გაგრძელდებოდა. ამ ყველაფრიდან კი გამოიკვეთა ერთი: ქალის ემოციურობა გაცილებით უფრო პრობლემურია საზოგადოებისთვის, ვიდრე კაცის. კაცი თუ ხმამაღლა დაილაპარაკებს, იყვირებს და ა.შ., ეს აღქმულია, როგორც ნორმა, ხოლო როგორც კი ქალი ხმამაღლა იწყებს ლაპარაკს, მაშინვე მას ისტერიულობას დასდებენ ბრალად, მისკენ კი უამრავი ცინიკური ფრაზა თუ შეძახილი მიემართება. მოცემულობაა, რომ ამ სისტემაში ქალებს არ აქვთ იმის უფლება, რა პრივილეგიითაც კაცები სარგებლობენ. ჩვენი ქვეყნის კონსტიტუციასა და კანონებში წერია, რომ ქალი და კაცი თანაბარი უფლებებით უნდა სარგებლობდნენ, მაგრამ ფაქტია, რეალობა არ იძლევა ამის საშუალებას.

საინტერესოა, ასევე, თუ რა ხდება მაშინ, როდესაც საქმე ეხება საჯარო მიმართევებს, მაგალითად, აქციების დროს შეკრებილი ხალხის წინაშე სიტყვით გამოსვლას.

ამ საუკუნეში ჩვენს ქვეყანას ბევრი აქცია და დემონსტრაცია ახსოვს. პრაქტიკულად, შეუძლებელია ისეთი შემთხვევის გახსენება, სადაც სიტყვით გამომსვლელთა შორის კაცები არ დომინირებენ. შეიძლება ვილაპარაკოთ თქვას, რომ ქალებს, უბრალოდ, არ სურთ რუპორთან მისვლა, მაგრამ საქმე ასე მარტივად არ არის.

ჩვენს მოქმედებას განაპირობებს ის გამოცდილებები, რომლებიც გავვაჩნია. ქალებს და კაცებს კი სხვადასხვანაირი გამოცდილება გვაქვს. ეს განპირობებულია იმით, რომ, უბრალოდ, სხვადასხვანაირად გვზრდიან, სხვადასხვა რამეებს გვასწავლიან, სხვადასხვა მიზანს

გვისახავენ და სხვადასხვა „ინვესტიციას დებენ“ ჩვენში. კაცები უფრო თავდაჯერებულები ვართ, იმიტომ, რომ ასე გვასწავლეს, ქალებს კი იმას ასწავლიდნენ, რომ მათი საქმე საჯარო სივრცეში ყოფნა არ არის. შესაბამისად, როდესაც საქმე ეხება იმას, თუ ვინ უნდა მივიდეს რუპორთან, ქალი თუ კაცი, უპირატესობა კაცს ენიჭება, ქალი კი საჯარო სივრცის მიღმა რჩება. აუდიტორია 115-ის აქციები, სხვა ყველაფერთან ერთად, იმითაც იყო გამორჩეული, რომ როგორც მოვახერხეთ და ამ პრობლემას გავუმკლავდით. ამაში კი იმ ქალებთან ერთად, რომლებიც მზად იყვნენ, საკუთარი და სხვა ქალების უფლებებისთვის ებრძოლათ, მნიშვნელოვანი როლი ითამაშეს კაცებმა, რომლებიც აცნობიერებდნენ, რომ ქალებსაც ისევე შეეძლოთ საჯარო სივრცეში პოზიციონირება, როგორც მათ. შესაბამისად, როდესაც საკითხი დგებოდა, თუ ვის უნდა მიემართა აქციაზე შეკრებილი ხალხისთვის, ქალებს კაცებისგან მხარდაჭერა ჰქონდათ. რა თქმა უნდა, ეს მხარდაჭერა არ ყოფილა ყველა კაცის მხრიდან, მაგრამ ფაქტია, რომ საკმარისი აღმოჩნდა იმისთვის, რომ ქალებს საკუთარი თავის ერწმუნათ.

რა თქმა უნდა, ჩვენი გარემო არ არის სტერილური, არავის აქვს იმის ილუზია, რომ დაცლილი იქნება სექსიზმისა თუ სხვა სახის დისკრიმინაციისგან, ამიტომაც არც თავი უნდა მოვიტყუოთ, რომ ყველაფერი კარგადაა და არც სასწრაფოა მივეცეთ. ეს არის ბრძოლა, ერთი მხრივ, საკუთარ თავთან, რომ დავთმობთ პრივილეგიები და მეორე მხრივ, ქალების ბრძოლა, რომ დაიკავონ საჯარო სივრცეები და ისარგებლონ თავიანთი უფლებებით.

ვფიქრობ, ეს არის ის, რასაც გულისხმობს გაეროს ქალთა ორგანიზაცია კამპანიაში HeForShe. უმნიშვნელოვანესია, რომ კაცებმა გავიაზროთ, თუ რა მოცემულობაში აყენებს პატრიარქატი როგორც ქალებს, ასევე კაცებს. თანასწორობის უზრუნველყოფა მხოლოდ მაშინ იქნება შესაძლებელი, თუ კაცები უარს ვიტყვით იმ პრივილეგიებზე, რომლებსაც სისტემა გვანიჭებს, იმის მიუხედავად, რომ ეს ჩვენ არ დაგვიმსახურებია და დაბადებიდან გვეძლევა.

HeForShe არის სწორედ იმ კაცების სოლიდარობის მოძრაობა გენდერული თანასწორობისთვის, რომლებიც მზად არიან, უარი თქვან საკუთარ კომფორტის ზონაზე და იბრძოლონ ქალებისთვის.

ეს კამპანია სხვა კაცებისთვის მოწოდებაა, რომ მათი მონაწილეობა ქალთა უფლებების დაცვისთვის ბრძოლაში გაიზარდოს. პირველ რიგში, ჩვენ, კაცები, თვითკრიტიკულები უნდა ვიყოთ, უნდა ვალიაროთ ის შეცდომები, რასაც ყოველდღე ვუშვებთ და თვითრეფლექსიაც არ უნდა დავიშუროთ.

HeForShe არ არის ქალებისთვის სოლიდარობა, არ არის უბრალოდ მათი მხარდაჭერა. ეს ჩვენი, კაცების ბრძოლაა, რომ უკეთეს, თანასწორ გარემოში ვიცხოვროთ, რომ აღარ კლავდნენ ჩვენ ირგვლივ ქალებს, აღარ გვიხდებოდეს მათი დაცვა ჩვენივე თავისგან. ეს არის მუდმივი ბრძოლა, რომელსაც არ ჰყავს ერთი გამარჯვებული და დამარცხებული: აქ ვიმარჯვებით ან ვიმარცხდებით ყველა.

ბარა ბაქრაძე

ავტორი: ბიორბი მანსუჩაძე

ფოტო: Senne Van Der Ven

მუსიკა

მუსიკის მიმართ ინტერესი დაახლოებით 10 წლის ასაკში გამიჩნდა. ჩემი ბიძაშვილი უკრავდა გიტარაზე და ვთხოვე, ესწავლებინა. შემდეგ ოჯახთან ერთად, თბილისში საცხოვრებლად გადავედით. ახალი გარემო დამეხმარა, რადგან არავის არ ვიცნობდი და ეზოში თამაშის მაგივრად, გიტარაზე დაკვრას ვსწავლობდი.

Boards of Canada

Boards of Canada იყო ჯგუფი, რომელსაც პირველად მოვუსმინე და დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ჩემზე. ამის შემდეგ უკვე დავინტერესდი და მუსიკის კეთების სურვილი გამიჩნდა.

Me and My Monkey

Me and My Monkey-ში დაკვრა კარგი გამოცდილება იყო. ყოველთვის საინტერესოა მუშაობა ადამიანთან, რომელსაც მუსიკის წერისადმი რადიკალურად განსხ-

ვავებული მიდგომა აქვს.

ქაქაქრონული მუსიკა

დაახლოებით 5 წლის წინ, როდესაც **Me and My Monkey**-დან წამოვედი, მივხვდი, რომ მუსიკის კეთება სახლშიც შემეძლო.

ინსპირაცია

სხვადასხვა გარემოში ყოფნის შესაძლებლობა, ადამიანები, მათთან დაკავშირებული ემოციები და მოგონებები. ხშირ შემთხვევაში, ისტორია ან რაიმე ამბავი არის დასაბამი, რითიც ვინც მუსიკის წერას. კეთების პროცესიც ინსპირაციად იქცევა ხოლმე. აგრეთვე, შთაგონებას იწვევს შემოქმედებითი აქტები - კინო, მხატვრობა, ფოტოგრაფია და ა.შ.

R&S records

ჩემი ტრეკი "Remember" ფეისბუქზე დავდე და ცოტა

ხანში, ჩატბი “R&S records”-ის დამფუძნებლის მე-სიჯი დამხვდა, რომელმაც ჩემთან თანამშრომლობის სურვილი გამოთქვა. 16 წლის ვიყავი, პირველად რომ აღმოვაჩინე Aphex Twin-ის ალბომი, რომელიც იმავე ლეიბლზე გამოიცა და ის დღემდე ჩემი ერთ-ერთი საყვარელი ჩანანერია.

Send Two Sunsets/Restless

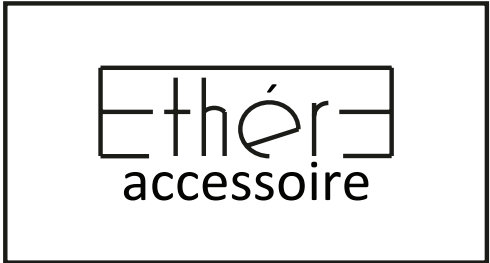
“Send Two Sunsets” 2 წლის მანძილზე გაკეთებული ტრეკების ერთობლიობა იყო, ვიდრე ალბომი, როგორც ერთი მთლიანი ისტორია. ლეიბლს გავუგზავნე და ალბომად გამოშვება შემომთავაზეს. რამდენიმე კომპოზიცია ტუსია ბერიძესთან ერთად ჩავწერე. მიხარია, რომ მსმენელმა მიიღო. იმ პერიოდში პარალელურად ბევრს ვმუშაობდი და ბევრი მუსიკა დამიგროვდა, რისი შედეგიც იყო მეორე ალბომი- “Restless”, რომელიც ფსევდონიმით - Bakradze გამოვუშვი. მუშაობის დროს, რაიმე კონკრეტული იდეა არ მქონია. პროცესში ყველაფერი თავისით განვითარდა.

აშუაინდელი და სამომავლო გეგმები

ახალ ალბომზე და კიდევ რამდენიმე პროექტზე ვმუშაობ. თუმცა, ჯერ ამაზე არ ვსაუბრობ. ასევე, მეგობრებთან ერთად, რეკორდ-ლეიბლი “Transfigured Time” დავაარსე, სადაც სანყის ეტაპზე ორი კომპილაცია და ერთი ალბომი გამოვუშვით.

გენდერული თანასწორობა

ვფიქრობ, სქესობრივი დაყოფა, რომელიც ქალსა და კაცს ერთმანეთისგან ასხვავებს და ხშირ შემთხვევაში კაცს ანიჭებს უპირატესობას, არ უნდა არსებობდეს. ელექტრონულ მუსიკაში ბევრი ქალი მუსიკოსია, რომლებიც მომწონს: Pauline Oliveros, Laurie Spiegel, Éliane Radigue, Suzanne Ciani, Laurie Anderson, Bjork, Laurel Halo, Jessy Lanza, Grimes, Ikonika, Kim Ann Foxman და კიდევ ბევრი...

Instagram: [ethere_accessoire](#)
Facebook: [Éthéré Accessoire](#)

Email: ethereaccessories@gmail.com
Tel: (+995) 551 000 549

კანონიერება

ავტორი / ფოტო: თინა შაბუნიძე

ბენო უზნაძე / ფოტოგრაფი

გინომ ბარანსკი - ანთ ბენეჯერი, ჟურნალისტი

ქვე კვირე 3 წლის მანძილზე, ზემო ზეგნად უფრო მნიშვნე-
ლად თავის განვითარებაზე, ქუჩაში უფროდ კარგად სიძულეს
ფერი ვარაუდებით და მკვლავს ნივთებს სველივარგულით
ფეხითაველით. თბ ზაფ ლაიბაღა ცოთხელოვ ან შევუტრე-
ფონს და დაბაღებთან ზეგნებრივად ხვედლით თმის რაოთა-
ლოებზე უკვე წელიწადს სწავლით. და აი სწო-
ბედ ამ ტრენინგის დროს, მათგან ბაღის ზეგნის დროთ
დადგა. თუკი მანამდე ძალიან უკვარია ბაღში სიძულელი,
ფოთხელოვ შევიდა სხვაში და თქვა - ბაღში მსვლით ადარ
მარტად, თანავე კარგვითარელად. მზენი ან უფლებს, თბრა-
ლოთ სანხვთანაბრდით მოსვლით, მათი მზობის
"ქეთი და კოდე" დგამენ დეკი ტეო ფრდა ვითით. დიან,
სიკის უწყველოე ტეო:-))

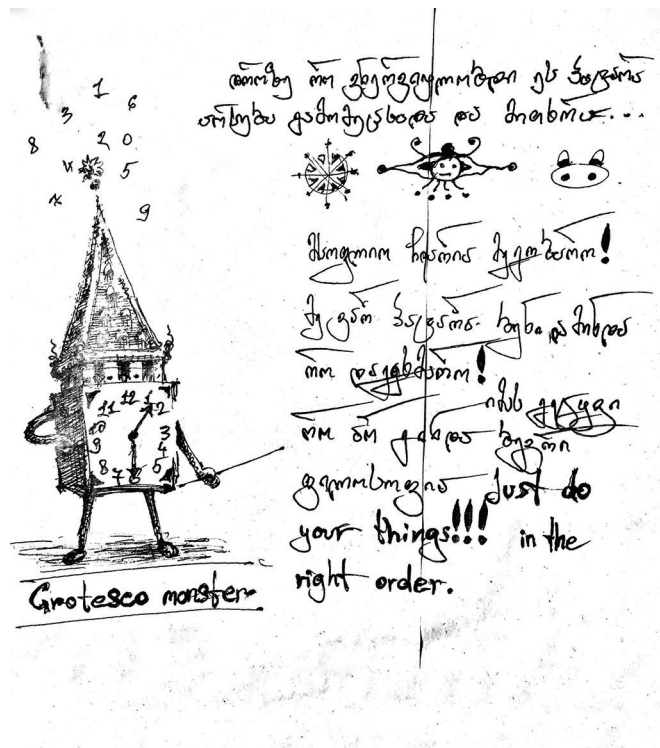
ბაღას ვიხედიით, შეგნებრიით, შედ რთვობა, მებრამ ან შე-
ფიხინი და გემოსავლის ძიება დავიწყეთ. სუთი რომ ყოფი-
ლოით კვირე ათ, მებრამ აი სუთი ფრთხილი ფვანახილოთ
მარტად, მამს, ზემს შეულოთეს ნუა ჰქვია. ასე რომ კვირე
უფრო ნათელი იყო, რომ ზემ ქალიშვილი ზიტის ბილიონ-
თგს გავიწყეს! :-))

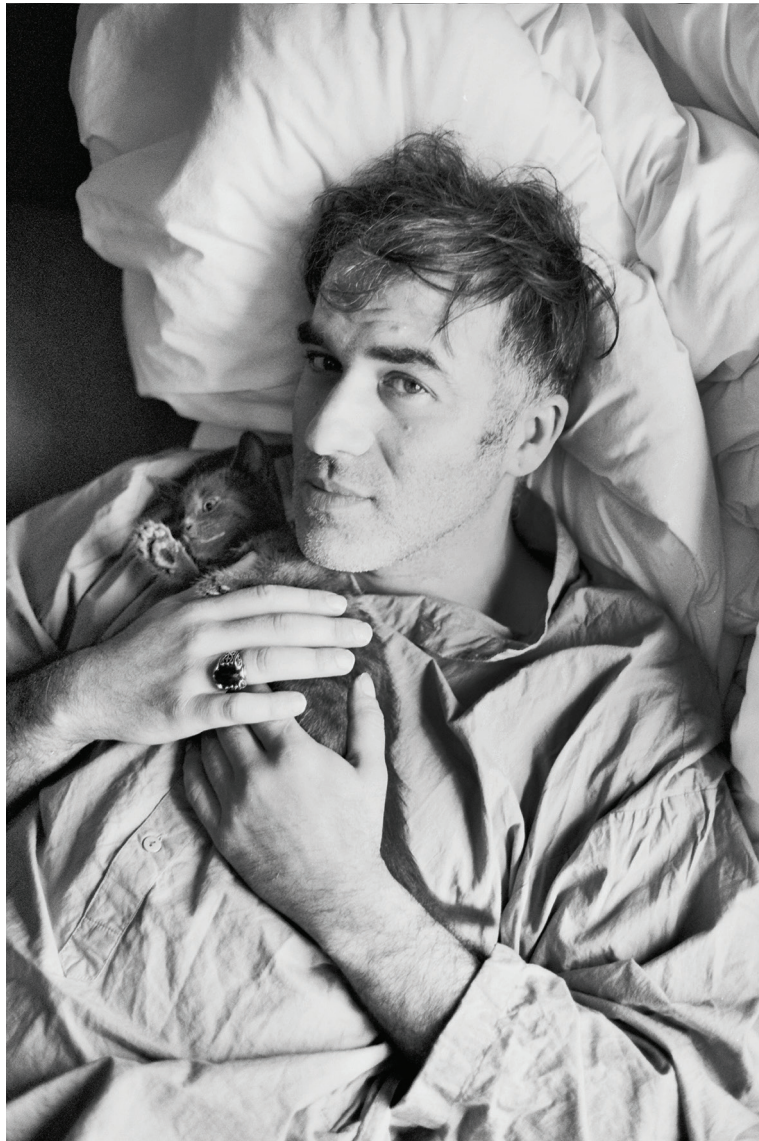
დელაჩემსა ზეგნი იფრტა, მზე დაუტდა მარტად და დექსო
ანსა, რა ვაქარებდა „ნილობა“. რა მზაბია, რაღესავე რამაზე,
ფრთხილით ფოთის, ვინკის ბოლოი ფრტება რომ მათგან
იმდომ დაუკისრა ამხელა მსია, რომ ბიტები ძე ვეხსტის
გაბრძელებენ ამ სითხეადა ბილიონ დავალოებს თავს, რომ

მარტა უფრო დილითა, უფრო მკვანა, უფრო ნტეინია ვიღე
მისი ბაღელი ბიტები და რომ თან ვიგთა, თან ბიტობასაც
ბიტებსე უფრო მთასტებს და რომ ლივვი ლობისა სწობია,
მარტა ბაღშიც მავიდა, ბეკის რაილიც კადანსედა შეას-
რათოა და იმს მზე, ხან კარგებე ბილიონ სიბრტოს, ხან
ფრთხილბაზე და ხანავე ბოქსზე მსოფის ათი ახსებთ სხვაობა
ქარს და მამკაის რაილიც შობის ცხებებანი.
დედაჩემი კი ძე შევიდა ბილიონ, რომ იმ ჰქობილის მზე,
სადამ ვრტეო და ქალითა უფლოებებს დავა მოვიბნოთ, იქ
ბიტებსე ან დავაბრწყეოთ!))

ԷՌՈՒԹԻՒՆ ԺԵՂԵՆԺԵ / ՁԵՆՏՅԱՆԻՈՒ, ՈՐՆՆԵՐԱԿԱՍՄԱՐԻՈՒ

ივან სომხაძე - მსახიობი

შენთვის და ვიდრე,
 ვუცნო მჭირს სხვა სხვა,
 ხანსაც ვართ მისთვის,
 აქვინა არა უნა - რა
 და ზოგჯერ ვაძლევთ ამოვან ვაძივანს .
 (2010-2011)

ლ. სომხაძე